LATINITATIS ITALICAE MEDII AEVI

INDE AB A. CDLXXVI USQUE AD A. MXXII

LEXICON IMPERFECTUM

MODERANTE

FRANCISCO ARNALDI

CURA ET STUDIO

PASCHALIS SMIRAGLIA

ADDENDA — FASCICULUS II

Ba- — Cleris

Praeter opera quae iam citavimus (v. ALMA, XXXV, p. 6), adhibita sunt opera quae sequuntur :

ANAST. Ep. tres = Anastasius Bibliothecarius, Epistolae tres (Ad Carolum Calvum, ad Adonem episcopum), v. Collectanea, P.L. CXXIX, 737-742.

ANAST. Ep. Mart. = Anastasius Bibliothecarius, Epistola ad Martinum Episcopum, v. Collectanea, P.L. CXXIX, 585-590.

BLAISE Voc. = A. BLAISE, Le vocabulaire latin des principaux thèmes liturgiques (ouvrage revu par Dom Antoine Dumas O.S.B.), Turnhout, 1966.

Scidis recognoscendis et transcribendis operam dederunt Laura Celentano *(ba- — byzanzius ; caputenens — casina)*, Antonius Cervelli *(ca- — caput)*, Maria Turriani *(cebarius — clamis)*. Plagulas emendaverunt Laura Celentano et Gratia Smiraglia Piemonte.

Romae Kal. dec. MCMLXVIII

Franciscus ARNALDI.

B

ba- - v. etiam sub **va-*.

baasa - Gl. Cas. 90, 562, 2, 26 -a pinguedo.

babtismalis, -ista - v. *bapt-*.

babundus - Gl. AA 442, 2, 36 -us metuens.

baca (-cca) - transl. : At. Exp. 242 A ut non jam amaras, sed dulces -ccas, id est, bonorum operum fructus, ferat.

bacanal - v. *bacchanal*.

bacane - v. *baccar*.

bacatum - Gl. Cas. 90, 562, 1, 28 -um geminum ornamentum in medio vasorum.

bacca - v. **baca*.

baccapulus - capulus, sandapila : Gl. AA 442, 2, 17, -us in quo mortui ei feruntur (= efferuntur ?).

baccar - *bachar* Gl. Cas. 90, 562, 1, 31, *bacane* Gl. AA 442, 2, 21.

bacchanal - *bacan-* Gl. Cas. 90, 562, 2, 21.

baccho - *-ccat* Gl. Cas. 90, 562, 2, 16 : Gl. AA 442, 1, 34, *-ccuare* inf. — Gl. Cas. 90, 562, 2, 23 -ccuare clamare. — *De alqa re -re*, eam ludibrio habere : Pass. Eug. pr. 613 A scelestum iuvenem, simulantem Christianam religionem incurri ; et dum medendi gratia, qua dicitur posse infirmitatibus prodesse, ad me venire permitterem, unam me ex illis existimans de quarum pudore -tur, ausus est impudenter alloqui et verbis procacibus ad crimen hortari.

bacciela - v. **baccar*.

baccillum - v. *bacillum*.

baccuo, -cco - v. *baccho* ; cf. *bacue*.

bachar - v. *baccar*.

bachra - v. *bacithra*.

bacile - pelvis : Ordo X 103, 20 postea lavat cum aqua in -bus.

bacillum - *bacci-* Gl. Cas. 90, 562, 2, 17 : Gl. AA 442, 2, 16.

bacithra (bachra) - Gl. Cas. 90, 562, 2, 22 -a ursa rabida : Gl. AA 442, 2, 12 -chra ursa rauida.

bactalia - v. *battualia*.

bactere - v. *batuo*.

bacterium - *bate-* Gl. Cas. 90, 562, 2, 18. — Gl. AA 442, 1, 35 -um baculum fustem.

bactuo - v. **battuo*.

bacue - fort. err. lec. pro *bac(c)uare* (cf. *baccho*) : Gl. AA 442, 2, 11 -e clamare.

baculus - virgula, surculus : Ordo X 98, 14 circumvolvendo cum palmis -um immissum in ampullam.

bademula - fort. err. lec. pro *baionula* vel *baiulona* (v. Forc.) : Gl. Cas. 90, 562, 2, 14 -a lectus qui in itinere baiulantur (= -atur).

baduae - err. lec. pro *baiae* ? : Gl. Cas. 90, 562, 2, 27 -ae delicie : Gl. AA 442, 1, 36 -e deliciae.

baeatus - v. *beatus*.

baecquia - abl. pl. *-as* inf. — Rastellus : Cod. Lang. 10 apr. 822, 179 b operas... faciamus in ipsa curte... medietatem manibus et medietatem cum -as seu restellis cum anona domnica.

bafer - Gl. Cas. 90, 562, 2, 19 -r grossos : Gl. AA 442, 1, 37 -r grossus.

baiulo - *bajol-* inf. — Ind. praes. pass. 3a pers. sing. *-antur* Gl. Cas. 90, 562, 2, 14. — De animal., eorum curam gerere, gubernare : Pap. dipl. 119, 7 similiter Mumolane cum omni peculiare suo ingenuum esse praecipio... Vvalacharium cum omni peculiare suo cum boves quos bajolat ingenuum... esse jubeo : 119, 17 Bandulfo et Sumthahario cum boves quos bajolant laborare precipio. — Transl. : Conc. graeca I 342, 94 ostendit hominis personam deum dei filium -re.

baiulus - *va-* Gl. AA 458, 2, 24. — Procurator, officialis (v. M.W.) : Transl. Iuv. 391, 11 ira... non tantum durasti, ut -um interimeres aut necares terrigenas...

balancia - v. *balantia*.

balanion - a gr. βαλανεῖον, balneum : Paul. Aeg. 194, 22 depositiones qu(a)e fiunt per -a.

balantia - *-cia* inf. — Mensura ponderis, ex gr. βαλάντιον (v. Forc. Gloss. s. v. *balantium*) : Agnell. 380, 27 abstu-

lit reliquias, quas non potuerunt sic citius occultare, ex auro plenas -as novem, vascula argentea plurima et coclearia argentea tractoria: COD. VER. a. 755-757, 46, 4 distributa pecunia in Veneticis, 7 -cias per nobilissimos viros aurum expendit.

balatus - in metaph.: AGNELL. 314, 19 ne sancta ecclesia vocis -bus gemat.

balaustia - v. **balaustium*.

balaustium - *va-* PAUL. AEG. 157, 1 : 174 : 3 *al.*, *-us* 83, 17, *-on* 174, 5 : 176, 9 : inf. — GL. MED. 12, 3 -on : hoc est centifolia. hanc herbam achilles adinvenit.

balcius - v. *balteus*.

balco - maenianum (ital. *balcone*), in metaph.: SEQ. IN. 113, 121, 2a nam, per te qui credimus, dabuntur coronae, bona si egerimus, in caeli -e.

ballatorium - acc. pl. *-ias* inf. — Podium, pergula (ital. *ballatoio*) : MON. NEAP. DUC. 18 oct. 982, 148, 10 unam portionem de transenda, et de casa communi, et de gradis marmoreis et de -o communi : 9 sept. 996, 181, 20 faciant ipsum parietem et a parte meridiana super curtem communem super ipsa -ias.

ballitellus ? - fort. vallicula: COD. CAV. II a. 963, 15, 22 tradidit adque dedit leocari de locum sancto marzanu ipsa sortione mea de ipsum monte, qui dicitur de pinzillu ubi dicitur ad caprile et ipsa sortione mea de ipsa clusa de ipsa aqua de -u transactibus nomen ipsius leocari tradidit atque dedit usque in tres annos espletos ipsa sortione mea de ipsum monte de pinzillu et ipsa alia sortione mea de ipsa clusa de -u.

ballius - v. **baiulus*.

ballo - vallis : COD. CAV. I a. 856, 53, 11 et de alium capites fine -nes.

balmunt - DIPL. KAR. 419, 11 eo... tenore ut, quodcumque sui commissi praevaricator aut in rebus vel hominibus quod vulgo -nt [dicitur], existat, statim sine mora et sine iudicio advocantiam perdat : al.

balnearius - *va-* GL. CAS. 90, 581, 1, 34.

balneum - cum adi. masc. gen.: COD. DIPL. LONG. mart. 720 ?, 93, 15 fundamentum ubi ipse -um situs est.

balo - *be-* GL. CAS. 90, 562, 2, 30.

balsamum - *-us* inf. — *Aromatizans -us*, epith. Mariae Virginis: SEQ. IN. 79, 79, 12 a aromatizans -us tu thalamus Sponsi, vas unguentorum.

balsiger - abl. *-i* inf. — Salutaris, transl., sensu spirit.: PAULIN. Laz. 34, 3 Jordane transmisso -i, quod designat per figuram sacramentum baptismi : Ep. 518, 9 -i transmisso iam iamque Jordanis alveo.

baltero - v. *blatero*.

balteus - *-the-* ANN. ECCL. a. 514, 148, 32, *-ti-* inf., *-ci-* inf. — Nom. acc. *-tio* COD. DIPL. LONG. a. 768-774 ?, 444, 13, *-cio* COD. VER. 28 mai. 846, 269, 25 : COD. LANG. 26 mai. 861, 356 d. — Adi., cinctus -o, transl.: ANN. ECCL. a. 526, 361, 4 recipite prosperum vobis semper nomen, Amalorum regalem prosapiam, -theum germen, infantiam purpuratam.

baltina - fort. balteolus : DOC. LUC. V, 3, 629, 9 panno palemito I -a I. Pannos lineos inter maiores...

baltius - v. *balteus*.

balum - GL. CAS. 90, 562, 1, 37 -um porro (= baium portum ? cf. FORC. Gloss. s. v. *baium*).

bambycinon - v. *bombycinus*.

banatha - loc. corrupt.; maranatha ? an a *(su)b anath(em)a* perper. iteratum ? ; REGTO SUB. 21 iul. 1005, 26, 27 sciat se sub anathema -a uinculo innodatum.

banchus - de iudicum tribunali: MORB. Nov. 358, 6 prout de ipsa citatione latius constat in actis notariorum -i curiae episcopalis Novariae diligenter et fideliter ascultavit cum suo originali authentico.

banda - baltei pars (an ornamentum ?): COD. DIPL. LONG. a. 768-774 ?, 444, 13 unu baltio cum -a et fibila de argento inaurato.

bandenola - GL. CAS. 90, 562, 2, 8 -a lectum viaticum. Cf. *bademula*.

bandio, -dum - v. **bann-*.

bandora - v. *bannum*.

banlieva - alcis iurisdictionis ambitus : PAP. DIPL. 95, 28 incolas... qui in -a... Anachoretarum... vitam degent.

bannanum - v. *bannum*.

bannile - fort. *banilii* praedium (v. DUC. *banilius* et *bannilia*) : DOC. TREV. iun. 790, 53, 2 case, ere, ferro, et omnim usdivilia, seo omnim scerfa, -e adque arialiis.

bannio - *va-* inf. — *Banno* proscribere : ANN. ECCL. a. 518, 216, 38 qui... -ti

fuerunt et fugati, reversi restituantur propriis gradibus: HIST. ABB. CAS. 141, 38 suprascripti comitibus va-erunt ipsis rebus de pars publica et sua. — *Ex alqa re alqm -re*, eius rei proprietatem ei *banno* conferre: DOC. TUSCIA oct. 1016, 86, 9 sic nos ex ea (scil. terra etc.) ex parte domini imperatoris et vestra -atis et nos investiatis — *Ad placitum -re*, in ius vocare: PLAC. 602, 32 domne comes, facite -re ad placitum. — *-tus*, *banni* privilegio praeditus (cf. M. W. I 1340, 16-18): DIPL. REG. I 288, 30-31 centum quoque omnem ab ipsa centena et scultatia curtensi de pastu ovino et procuratione -ta falchonum ... tradidimus: REICHSK. a. 1006-1014, 371, 10 mercato... imperiali iussione absque intermissione semper -to.

bannita - GL. CAS. 90, 562, 2, 4 -a sillaba i. congluttinatio litterarum uel temporum (cf. THES.).

bannum - *va-* CARTE MICA 9 sept. 1003, 26, 20, *-nnanum* REICHSK. febr. 1022, 381, 32, *bano* inf., acc. sing. fort. perp. *bonum* ROMANIN 384, 15 — Acc. sing. *vano* FICKER mai. 1022, 72, 1, *bonam* MON. ECCL. FLOR., 87, 16, nom. pl. *-ndora* ORDO XI 128, 18. — *In -um mittere*, in potestatem fisci redigere, publicare: FICKER sept. 911, 26, 12 per fuste elevationem, quod in suis tenebat manibus, omnibus casis et rebus... in -um misit: IST. PIAC. I 290, 29 omnibus casis et rebus juris lictardi in -um misit; *sub -o*, in fisci potestate: DOC. AR. 20 iun. 997, 121, 7 si quis... huius nostri precepti... violator extiterit, omnes res illius sub nostro -o permaneant.

bapcatio - GL. CAS. 90, 562, 2, 32 -o patera.

baptidio - v. *baptizo*.

baptisimalis - v. *baptismalis*.

baptismalis - *babt-* COD. DIPL. LONG. 8 iun. 772, 378, 5: DOC. LUC. V, 2, 274, 33, *bat-* V, 2, 80, 32: 199, 11: REGTUM VOL. mart. 945, 8, 4, *-sim-* COD. LANG. 10 ian. 851, 290 a.

baptismus - *ad -um venire*, baptizari: IOH. NEAP. Febr. 536, 44 senatorissa... Hieria gentilis nondum ad -um venerat.

baptiso - v. *baptizo*.

baptista - *babt-* REGTUM VOL. 20 mart. 988, 26, 6, *bat-* inf. — Gen. *bat-er* 4 febr. 949, 9, 3.

baptisterium - *bati-* DOC. LUC. V, 2, 6, 2. — Abl. pl. *-as* inf. — Ecclesia parochialis: COD. DIPL. LONG. aug. 714, 51, 1 dum ad tantorum annorum curricula possessionem ecclesię Sancti Donati in predictas -as... esse cognovissemus: DOC. AR. aug. 714, 6, 11 -um Sancta Maria in Pacina.

baptizo - *-tis-* VITA GAUD. AR. 468, 37: PASS. HED. 112, 11, *-tidi-* CONC. GRAECA I 32, 5. — *-andus*, subst.: IOH. ROM. Vita 108, 17 vestimenta -andis habilia conferebat: CASS. ps. 306 D hunc psalmum... -andis congrue decantat Ecclesia.

baptuo - v. *batuo*.

baraga - v. *barca*.

bara matis - loc. corrupt.? (v. ALLODI-LEVI a. l.): REGTO SUB. 21 aug. 884, 12, 30 unde et eodem pręcepto pontificalis seu et -a -is quasdam nostris consortibus accepta habuimus, una cum han donationis cartulam insimul vobis eas contradidimus.

baranci - acc. pl., mensura longitudinis: CHART. CUP. a. 954, 32, 39 unde inter nos combenientia facta pariter et confirmata ut hab ipso termino et fine quod bicariationis cartule mee continunt. daret tres -i infra ipso termino meo.

barathrum (-tr-) - de inferna impiorum sede, sensu Christian. proprio: ANN. ECCL. a. 536, 537, 27 Manichaeo errore, quo confidens ausus est intrare aulas regias, cum nullum locum debeat habere, sed -um: PASS. TER. PIS. 40, 28 per Crucis passionem... abstraxisti fideles tuos gementes et ululantes in -i carcerem fractis penetralibus et devicto mortis auctore. — Transl., sensu mor.: CONC. AEVI CAR. 521, 15 ne in -um discordiae proruant: AT. Exp. 171 C ne... -um edacitatis inciderent: PAULIN. Laz. 53, 2 in peccati... -um.

barba - *braba* GL. CAS. 90, 579, 2, 18.

barbaneus, -anis - v. **barbanus*.

barbanus - abl. *-u* MON. ECCL. FLOR. 7 mai. 784, 192, 12.

barbaricinus - GL. CAS. 90, 562, 2, 3 -us barbarus.

barbaricus - acc. n. *-o* inf., abl. m. *-i* PAP. DIPL. 133, 11. — De tempore quo bellum alqod geritur: 35, 42 nec quamlibet malitiam, aut iacture molestiam sive pacis sive -o tempore firma stabilitate

decernimus sub iurisdictione Sancte nostre Ecclesie permanendum. — *-um*, subst., ead. signif. (cf. Marini, PAP. DIPL. p. 285, adn. 7) : 109, 61 ratione tritici sive hordei quod ante -o fisco praest. sol. n. LXXV.

barbaries - sensu concr., barbari: ANN. ECCL. a. 526, 364, 56 accensa basilica... pauperes... quos -es reliquerat flebant, dicentes.

barbaritanus - fort. silva in qua plura arborum genera acervatim consita sunt (cf. DUC. *barbarellum*) : BULL. CASIN. II a. 996, 57, 23 campum... regiae potestati hactenus pertinentem, atque -os similiter iuris regni nostri pertinentes... donamus et largimur : a. 1022, 74, 7 largimur et... confirmamus campum ... atque -os ... cum omnibus rebus et terris coniacentibus.

barbarum - *-os* PAUL. AEG. 92, 15.

barbarus - subst., etnicus, deorum cultor: IOH. NEAP. Febr. 537, 58 ubi eam abscondam... ? ... Vide eam sub -o praedatam : FLORIAN. Ep. 117, 1 beatae memoriae domnum Caesarium Arelatensem episcopum, qui vixit inter -os pius, inter bella pacatus, pater orfanorum, pastor egentium. — *-um*, adv. more, barbare: IOH. ROM. Vita 102, 26 Britanniae, quae nihil aliud noverat quam -um frendere.

barbas, -anis - nom. *-ane* COD. PAD. 2 ian. 985, 103, 12 : DIONISI Ald. 171, 19, gen. *-ane* CARTE PARMA 3 mart. 941, 293, 8, acc. *-ane* CARTE PIAC. 30 dec. 770, 71, 2.

barbesco - *-bis-* GL. AA 442, 2, 6 : inf. — GL. CAS. 90, 562, 2, 29 -bisco gemesco.

barbite - loc. corrupt. ? (v. Gloria, COD. PAD. CXIV, 21) : COD. PAD. apr. 912, 42, 25 debeat feno portare duas naviculas in nostro palacio et illo palacio duci debeat dare medietatem de -e.

barbisco - v. *barbesco.*

barbus - v. *bardus.*

barca - *-rag-* PASS. MAUR. FUND. 373, 43.

bardus - *barr-* GL. AA 442, 2, 14, *-rb-* GL. CAS. 90, 562, 2, 24.

barganaticum - acc. -o inf. — Tributum a mercatoribus solvendum (cf. DUC. et M. W.) : DIPL. KAR. 28, 5 ut ... nullo telloneo vel -o ... solvere nec reddere debeant : 66, 21 nullo telloneo vel -o nec rotatico.

bargila - mantica, pera : GL. AA 464, 2, 3 mancica -a.

bargildon - acc. pl., de comitis apparitoribus, liberis hominibus ad eius servitium astrictis (v. DUC. *barigildus*, M. W. *bargildus*) : DIPL. REG. 615, 41 nullus iudex publicus eiusdem aecclesiae servos vel sclavos vel accolas sive alios quos libet liberos homines parochos quos -n dicunt ... ad causas audiendum ... vel ullam districtionem in eos habere ullo unquam tempore praesumat.

bargina - *bur-* fort. err. lec., GL. CAS. 90, 563, 2, 24.

baro - titulus dignitatis ad ordinem quemdam nobilitatis pertinens, *barone* : MORB. Nov. 366, 41 de nostrae imperialis potestatis plenitudine principum, comitum, -um.

barolus - fort. err. lec. pro *bardus* vel *barosus*, stolidus, hebes : GL. CAS. 90, 562, 2, 10 -us stultus inceptus (= ineptus).

baroza - plaustri species : CARTE TORT. saec. IX ?, 1, 16 -as de lignis II.

barridus - GL. VAT. 1469, 520, 2, 19 -us elevatus superbus : GL. CAS. 90, 562, 1, 38 -us eleuanis superbus.

barrio - *bo-* GL. CAS. 90, 563, 1, 40.

1 **barrus** - v. *bardus.*

2 **barrus** - v. *birrus.*

barscalkus - homo non optimo iure liber (cf. M. W.) : DIPL. REG. I 207, 36 cum omnibus appenditiis ... mansionariis -is aureariis bruniariis cidelariis molendinis.

basaticum - fides quam *vassus* domino suo praestat (v. DUC. *vassaticum*) : BEN. ANDR. 82, 3 ibi ... Tassilo venit ... in -o se commendans per manus.

bascans - de terra, inculta : TAB. MAR. LAT. 9 ian. 985, 16, 9 petia de terra -e cum ... arboribus suis.

bascuus - de documento, irritum : TAB. MAR. LAT. 9 ian. 985, 16, 32 inanem et -am est ipsi suprascripta charta.

baselicus, -silecus - v. *basilicus.*

basilicarius - ad basilicam (Lateranensem) pertinens : ORDO XI 121, 7, 40 subdiaconi -ii et subdiaconi regionarii.

basilicus - *pa-* REGTO SUB. 7 sept. 927, 104, 5, *bass-* DOC. LUC. V, 2, 118, 33, *baxi-* ANN. CAM. a. 954, 52, 28, *-se-* COD. DIPL. LONG. 20 iun. 715, 63. 26 : CARTE PIAC. 17 ian. 735, 54, 2 : MAFF. Ver. II a. 757, 635, 36 : al., *-iri-* DOC. LUC. V, 2, 135, 22, *-le-* PAP. DIPL. 96, 3,

-*cha* Doc. Luc. V, 2, 156, 25, -*isca* Gl. med. 12, 6. — Nom. -*on* Paul. Aeg. 132, 30, acc. -*on* 179, 28, acc. sing. fem. -*a* Pap. dipl. 98, 12 : 149, 8 : al., -*ce* Pap. dipl. 15, 24, acc. pl. fem. -*ces* Cod. Lang. mai. 774, 98 d, dat. pl. fem. Pap. dipl. 120, 32, abl. pl. ? -*ca* Cod. Lang. iun. 960, 1101 a. — Gl. Vat. 1469, 524, 2, 1 ocimum -o : Gl. Cas. 90, 573, 2, 40 ocimum -o. — -*a*, subst., ecclesia, aedicula : Cod. tosc. 345, 20 campo uno integro ... ubi -a inprisa avemus.

basiliscos - v. **basilicos*.

basiliscus - diaboli epithet. : Ann. eccl. a. 512, 118, 20 qui (scil. Acacius) quasi boni sui fascino gravatus, quae -o imperante praemiserat ... reprehensus est adversus se ipsum dicens sententiam : a. 517, 188, 46 recordamini... quae fuerunt, -o Palatinae aulae incubante, tentata.

basilius - *va*- Paul. Aeg. 206, 17.

basiricus - v. *basilicus*.

basis - -*es* Gl. AA 442, 2, 9. — In re med., de inferiore cerebri parte : Cael. Cel. I 8, 53 aliqui igitur cerebrum pati dixerunt ; alii eius fundum, sive -n quam nos sessionem dicere poterimus : alii membranas.

bassilicus - v. *basilicus*.

basterna - *va*- Gl. Cas. 90, 582, 2, 1 : Gl. AA 454, 1, 1.

bastizo - Gl. Cas. 90, 562, 1, 36 -o graece porto inde basterna.

bataclo - oscitare : Gl. Cas. 90, 562, 1, 30 -at alat (= halat).

1 **baterium** - v. *bacterium*.

2 **baterium** - -*to*- inf. — Locus ubi alqd contunditur (cf. **batenderius* et M. W. *battatorium*) : Carte Susa 83, 26 donamus eidem venerabili monasterio massum unum in predicto territorio ... cum molendino et -to-o : 93, 13 nec eciam possit dare nec concedere alicui nomine albergamenti, vel venditionis faciendi vel edificandi molendinum, -um et paratorium in prefatis aquagiis vel rivagiis.

batia - *va*- Chron. Ben. 473, 12.

batiola - -*oca* Gl. AA 442, 2, 15.

batismalis,-ista, -isterium - v. *bapti*-.

batorium - v. *baterium*.

batrachion - *va-ci*- Paul Aeg. 42, 4, *bro-ci*- Gl. med. 13, 22.

batrachus - *va*- Paul. Aeg. 86, 5, cod. A. — -*os* inf. — Paul. Aeg. 86, 5 -os est tumor ... sub lingua.

battalia - v. *battualia*.

battere - v. *batuo*.

battualia - -*cta*- Gl. Cas. 90, 562, 1, 34, -*tta*- inf. — Pugna, *battaglia* : Cat. reg. Lang. 493, 18 iste Otto fecit -tta-a cum Agarenis in Apulea.

batuo - -*pt*- Cod. Lang. 10 apr. 822, 179 b, -*tere* inf., -*ctere* inf., -*ttere* inf. — Excutere, tundere : 14 mart. 809, 160 c super vendemias aut grano -ttere vus aut messo vestro ad nostro dispentio recipiamus : nov. 885, 562 b hec omnia ... -tere ... debeatis : Cod. ver. 6 febr. 865, 354, 15 redere debeam ... manipula tertiora ... et eas -tere debeam : Mon. Neap. Duc. 4 nov. 1003, 198, 1 quandoque glandes abuerit ... casalis ... ygumenus eligere debeat duos pedes quales sibi placuerit et ... illas colligere faciat et ipsi illas -ctere debeant.

1 **batus** - *va*- inf. — gen. -u : Paul. Aeg. 165, 11 ad puncturas ... calciteos, ysopi, ceroti, medulle ceruine, vatu foliorum ana, et diineleu similiter.

2 **batus** - Gl. AA 444, 1, 13 -um incensum crematum.

baugus - nom pl. -*os* inf. — Armilla ? (cf. Duc. *bauga*) : Cod. ver. 28 mai. 846, 269, 25 similiter volo ut deveniant in ipsos rogatores meos -os duos, Balcio uno ; cf. et. *augus*.

baulaustium - v. **balaustium*.

baxea - acc. ? -*em* : Gl. AA 442, 2, 22 -em calciamentis genus.

baxia - vasis species : Cod. Lang. 5 apr. 745, 27 b et volo suprascripta... filia mea habere mancipias decem... et volo adque adfirmo de argento meo quod emi de Roderate -a una maiore adque scudellas duas et gorale uno quod emi de Ambrosio clerico.

baxilicus - v. *basilicus*.

baylia - potestas, ius (cf. ital. *balia*) : Morb. Nov. 343, 27 tam ex Regia auctoritate quam ex potestate et -a sibi data et concessa.

bazia - v. **batia*.

bdella - ex gr. βδέλλα : Gl. AA 459, 2, 8 hirudo sanguisuga -a.

be- - v. etiam sub **ve*-.

beatificatio - actus beatificandi : Anast. Barth. 730 D 8 in cujus -e omnis sermo non sufficit.

beatificus - de martyris sepulcro : Vita Can. 34, 29 beatus autem Canio egressus

monumentum, pervenit ad quemdam rubum, quem locum -a post haec sepultura sacravit.

beatitas - de episcoporum virtute: FLORIAN. Ep. 116, 17 Deus... vos pontificalibus meritis pontificale locavit in vertice, ut non -em dignitas, sed beatitudo praecederet dignitatem.

beatitudo - sensu spirit., de aeterna felicitate: VITA AMBR. AUTP. 1273, 34 ad futurae -em (vitae): PETR. PRESB. 144, 27 in ęterne -is leticia: PAUL. DIAC. Coll. 1192, 45 hoc ei ad augmentum -is, ad coronam gloriae erat: LAUR. Ben. 888, 59 eum tonantis clementia insignivit -e: MISS. LAT. 248, 3 in aeterna -e de eorum (scil. Sanctorum) societate gaudere; de episcoporum virtute: FLORIAN. Ep. 116, 17 Deus ... vos pontificalibus meritis pontificale locavit in vertice, ut non beatitatem dignitas, sed -o praecederet dignitatem; honoris titul.: BULL. CASIN. II a. 612, 2, 46 ipse sanctus locus, vel tua -o ... valeamini possidere: INV. TROPH. 239, 19 quando, Domina, tuam ingredi possum ecclesiam ... quando hinc ablata es et aula vestrae -is remansit inhonorata? — *-es*, de partibus sermonis, quem Christus *in monte* dixit (Mt. V 3 sqq.; Lc. VI 20 sqq.): PAUL. DIAC. Coll. 1549, 44 post alias -es subinfertur: Beati eritis cum vos oderint homines.

beatus - *baea-* CARTE ANT. ROMA 18 febr. 1018, 451, 3, *-tessimo* COD. DIPL. LONG. 3 dec. 729, 148, 1. — Nom. m. sing. *-as* vit. typoth. PASS. SUS. 556, 33, superl. gen. m. sing. *-issime* DOC. LUC. V, 2, 19, 2, voc. m. sing. *-issimae* ION. Ved. 317, 22. — Gen. sing. *-is* DIONISI Ald. 78, 1, *-o* DOC. TREV. 69, 9, acc. *-o* JOH. GAUD. 20, superl. acc. sing. *-o* PAP. DIPL. 132, 16: 21, gen. f. sing. *-a* 32, 1. — Sensu spirit.: PASS. MAUR. FUND. 372, 18 hoc audiens -us Maurus ... se in spelunca arcani montis ... delituit: PASS. CONST. PER. SEC. 926, 47 dixerunt -issimo Constantio: PAULIN. Laz. 32, 1 felix et -a ... illa anima... quae: PAUL. DIAC. Coll. 1164, 2 ab angelis custodientibus eam (scil. Mariam), protegentibus eam, conservantibus eam, vel ejus -issimam animam; item, reb. tribuitur: ANN. ECCL. a. 504, 45, 9 magister egregius ... exiit ... de cathedra honoris ad locum -i certaminis: PAUL. DIAC. Coll. 1260, 18 stola prima -a vestis est innocentiae, quam Adam... a Deo... accepit: PASS. CONST. PER. SEC. 926, 34 ad hanc -am vocem: TRANSL. IUV. 393, 21 -issimum corpus recipientes... in Confessione propria locaverunt: PAUL. DIAC. Coll. 1178, 26 tunc sequetur illud -um silentium, quod nunquam habebit finem: MISS. LAT. 81, 1 o vere -a oliva, quae accepisti primum benedictionem: al. — *(Ter) -issimus*, hon. titul.: DION. Marc. 724, 1 ter -issimus ... apostolus: GREG. V 911, 3 sancimus ut sancta Ravennas ecclesia cum ... subjectis ecclesiis sicut -issima Romana: FLORIAN. Ep. 117, 16 pro -issimo viro, domino meo Datio episcopo: ANN. CAM. I a. 965, 75, 31 Domino sancto ... et -issimo ... Petro Ravennatis ecclesie archiepiscopus. — *-i*, subst., de iis omnibus qui Christum sequuntur: CASS. ep. 1328 C 5 multo magis eorum (scil. Iudaeorum) conversio erit ingens gaudium -orum: PAUL. DIAC. Coll. 1192, 46 quid cogitabat iste -us? quid aestimabat iste omnibus bonis plenus centurio?: ANAST. MON. Ep. 626 B 12 -i et nostrae ad Deum deductionis praevii.

beborania - praestationis species: DIPL. KAR. 290, 14 dicunt etiam quod ... -as illis superponatis et sajones.

becarius - lanius, *beccaio*: MORB. Nov. 336, 15 et Jacobi -ii et Petri de Strata.

becharia - laniena, *beccheria*: MORB. Nov. 352, 24 datium pristini, datium -ae datium pischariae, datium vini forasterii.

bechicus - *bi-on* PAUL. AEG. 94, 22.

bedella - v. **bdellium*.

befulcus - v. *bubulcus*.

beinberga - *brimb-* inf. — Ocrea: EVR. test. 877, 3 -as duas: 877, 50 volumus ut habeat spatas duas, ... bruniam unam et helmum cum hasbergâ, et manicam unam, brimb-as duas.

belba - v. *belua*.

belereata - vit. typoth. pro *relebata*: MON. NEAP. DUC. 7 ian. 1017, 232, 4 (cf. ib. *Corrig. et Add.* 444, 42) exemplaria chartula ex authentica -a.

bellago - GL. VAT. 1469, 520, 2, 21. -o inimititias exerceo.

bellator - adi., militaris: ADN. COD. IUST. 243, 5 -r iudex si civilem causam iudicavit, ... invalidum est; transl.,

acer, tenax: GL. MED. 36, 15 ftiriasis: est pediculorum quantitas aliquando in capillis ... emergentium... -es ac duriores et mordaces.

bellatum - acu pictus?: MEM. AM. 11 sept. 1007, 222, 26 amictum unum sebictum de seta et duo de linu pura. et alium -um.

belligere - acriter, vehementer: VITA CAN. 30, 33 Sanctus ... factus in agonia... -e ad Praefectum ajebat.

bellium - GL. CAS. 90, 563, 1, 3 -um lapis que ferunt comedisse saturnum pro filio suo iove (cf. THES. *baetulus*).

bello - *ve-* ADALB. Mart. 253, 28.

bellosa - *billu-* MEM. AM. 11 sept. 1007, 222, 28. — Subst., vestis villosa?: MON. NEAP. DUC. 15 aug. 968, 110, 31 terram ... cum introitum suum ... oc est in auri tari 7 et in una -a.

bellum - *belum* GL. PIST. 56, 29. — *In -a descendere*, bellum suscipere: ANN. ECCL. a. 527, 379, 19 neque nos absque diis nostris in -a descendimus.

bellus - *-us et bonus*, in form., de reb.: COD. LANG. a. 963, 1175 c unum stario de formento -o et bono.

belo - v. *balo*.

belua - *ve-* GL. AA 446, 2, 8, *-lba* inf. — GL. AA 442, 2, 35 -lbae bestiae sed proprie marinae.

beluinus - in metaph.: AGNELL. 283, 22 oves, quae a Domino ei traditae fuerant, impiger custodivit, ne ille immanissimus lupus... ex suis ovibus praedam evelleret, ut non christianorum animas, quas sanctus vir omnipotenti Domino adquisierat, -o gutture devoratum, ne infernalibus connexis gehennae vinculis ditione manciparet.

belum - v. *bellum*.

bene - cum partic., fere pro superl.: DOC. CORN. 5, 18 recepit ... solidos ... centu ... deliberatu et -e completu pretiu. — *-e videre*, sensu mor., rectum cognoscere: PAUL. DIAC. Coll. 1181, 41 (Adam et Eva)... qui -e ante viderant, postquam mandatum Domini transgressi sunt, coeperunt videre male; sensu spirit., pie, sancte: JOH. ROM. Vita 62, 39 et -e vivens; in form. salutationis: LEO VERC. Greg. 10 Otto ... semper -e habeat: INV. TROPH. 240, 9 -e venistis Dominae meae.

benebaleo - v. *benevaleo*.

benecanens - defensor, benefactor?: CARTE ASTI 3 febr. 1019, 296, 5 tibi ... germano meo ego, ... qui professus sum... lege uiuere langobardorum amicus et -ns atque donator tuus presens presentibus dixi.

benecupiens - defensor, benefactor?: COD. LANG. nov. 975, 1353 c avio et -ns atque donator tuus.

benedictio - *-dit-* DOC. LUC. V, 2, 22, 27. — Sensu spirit., de gratia quam Deus hominib. largitur: PAUL. DIAC. Coll. 1167, 12 Deus ... usque ad mortem accedens, ... ut -em ac immortalitatem... populo condonaret: CARTE MICA 15 iun. 994, 522, 19 a presenti die cum -e Dei abeatis, teneatis: GREG. V 904, 9 hanc confirmationis -is gratiam... consequi mereatur: MISS. LAT. 39, 16 coelestis doni -e percepta.

benedictionalis - de libro qui benedictionum formulas continet: ORDO VI 75, 18 accipiat -em librum.

benedictus - *Domini -us*, epithet. Christi: PAUL. DIAC. Coll. 1172, 50 Judaei ... Christum Domini -um non voce tantum, sed et operibus proclamabunt.

beneditio - v. *benedictio*.

benefacio - *-cire* COD. DIPL. LONG. c. med. iun. - 31 aug. 722, 111, 7: DOC. LUC. V, 2, 9, 21.

benefactor - *-tur-* DOC. LUC. V, 2, 10, 21, *-at-* REGTRO GEN. febr. 993, 35, 2.

benefactrix - *-tris* CARTE PARMA 17 nov. 996, 268, 8.

benefator - v. *benefactor*.

beneficiatus - ille cui praedia in beneficium sunt data: COD. LANG. 24 iun. 813, 167 c de decimis ... que a fideli populo dantur, tres portiones damus, quartam vero pauperibus reservamus. Decimam de domo sancti Zenonis de domo coltile, idest de ea quae de casa laboranda; curtes item Liuiaco, Rovecla-ria, Bodolone, Corregio ... seu et de domo coltile de -is ex integro damus.

beneficientia - v. **beneficentia*.

beneficio - in beneficium concedere: DIPL. KAR. 152, 25 quem (mansum) genitor meus Fulrado -vit in Filicione curte: 201, 6-7 quod (monasterium) avus noster Karolus ... Miloni -vit.

beneficium - *-iti-* MORB. Nov. 366, 11: PASS. MAR. 244, 11. — Nom. sing. *-cio* INVENT. LUC. 12, 23, abl. pl. *-cia*

PAP. DIPL. 145, 49. — Transl., sensu, spirit.: 164, 28 sempiternis ditentur -is; concr., de qualibet propriet. in beneficium concessa: CARTE ASTI oct. 792, 4, 7 quoherente totum in cercoito terrolas puplica de -o domni regis: REDLICH c. 985-993, 6, 7 hanc ... proprietatem nec non aliud -um in loco Mûron ... tenendum: ANN. CAM. a. 1008, 188, 31 donamus ... totum -um quod fuit Lamberti... in villa que dicitur Peza; stipendium: GL. PIST. 63, 20 salaria. id est familiaria -a; auxilium: PASS. DOMN. 992, 53 ad tua -a cucurri, placet tibi ut haec patiar?; munus, praestatio: ADN. COD. IUST. 36, 6 debitor creditori parte pecuniae reddidit, de reliquo -a prestari promisit.

benefitiarius - de eo quod in beneficium conceditur: DIPL. REG. II 52, 15 ut idem coenobium nec alicui sedi ... excepto nostrae imperialitati ... famulum aut appendex vel -um subjaceat.

benefitium - v. *beneficium*.

benegero - pie vivere: VITA LEI 96, 51 tantum religionis eius studiosa sollicitudo fuerat ita: ut nec unius momenti praetermissum spatium absque -ndi officio praeteriret. — *-sta*, ea quae pie geruntur: CARTE PARMA 11 iun. 1005, 239, 5 in actione bonae conversationis et exemplum dantes pro -stis ut informemus illos semper ad bene agendum.

benemeritus - sensu spirit.: PAUL. DIAC. Coll. 1215, 18 genus humanum judicabit, -is praemia, et peccatoribus digna rependens supplicia; *-um*?, subst., praemium, remuneratio: MORB. NOV. 366, 19 deinde praeclara tua offitia et obsequia quae difficillimis adeo temporibus pro dignitate nostra et in -um nostrarum rerum subinde praestitisti.

benemorius? - DOC. AR. aug. 999, 122, 29 tradimus ... pro mercede ... anime nostre et de ienitore et ienitrice nostra et -o (perpev. pro *bone memorie*?) Eriberto germano nostro... integra nostra porzione.

Benenventanus - v. **Beneventanus*.

beneplacitum - quod alicui gratum est: DIPL. KAR. 180, 28 qui pro amore dei ea meditantur, quae ipsius -a in omnibus esse confidunt.

beneplacitus - obsequens: COD. VER. 7 iul. 809, 109, 5 dum nobis ... obedientes ac -i fuerint.

benevaleo - *-ba-* HIST. ABB. CAS. 36, 1:29.

benevenio - bene succedere: CARM. BARTH. 574, 63 iam perdis nomen, quia perdis nominis omen. Fraus male subvenit, Benevento non -it, ob detrimentum Benevento fit maleventum.

Beneventanensis - Beneventanus: BULL. ROM. 15 dec. 956, 257, 6 -is ecclesia.

benevolentia - *boni-* GL. AA 443, 2, 5. — Benevolum munus: BULL. ROM. 12 iun. 883, 223, 59 liceat servis Dei... hospitalitatis -am ... fidelibus impendere. — Consensus: COD. ISTR. 10 nov. 1014, 119², 4 non habeat ullus noster successor ... hominum dictam potestatem tollere neque forciari sine eorum -ni-a.

benevolus - *venib-* PAP. DIPL. 30, 35. — Abl. sing. *-niv-am* 38, 8; v. **benivolus*.

benignans - *-es*, fort. err. lec. pro *benignitates*: PAUL. DIAC. Coll. 1200, 1 admiremur et nos quando et -es et benevolentias ostendit circa nos Dominus.

benignitas - Iesu Christi epith.: MISS. LAT. 27, 10 Karissime, apparuit -as.

benus - v. **bonus*.

beprosus - de loco vepribus pleno: GL. AA 481, 2, 29 senticeta -a spinosa.

beramus? - fort. perper. pro *baronia* (v. DUC.), pars armaturae?: COD. LANG. 26 mai. 861, 356 d similiter volo ut deveniat in ipsos rogatores meos angos duos, balcio uno, farsele argenteo uno, sperones argenteos duos, -o (betr-o COD. VER. 269, 26) aureo uno, curtina una, spata una, codare argentea una.

berbenus - a *vervex*, fort. pro *berbecin-*, agninus: GL. MED. 10, 6 arnoglossa: hoc est lingua -a.

berbiae, berbice - v. *vervex*.

berbichaius - acc.? *-o* inf. — A *vervex*, ovium pastor: REGTUM VOL. 29 aug. 990, 27, 4 cassina ... que ... fuit per qd. Iohanni -o.

berbise - v. *vervex*.

bergamela - v. *pergamena*.

bernicarius - v. **bernicarion*.

bernosicus - hibernus: MON. NEAP. DUC. 11 oct. 928, 27, 5 promittit facere ... omni anno sex operas ad manum, idest tres -as, unam in magio mense, unam ad metere, et aliam ad vendemmiare.

bero - fort. *baro* (v. sup.): COD. VER. febr. 825, 166, 10 ubi nunc dicitur ad prado viginti -es.

berra - abl. pl. *-i* inf. — Ager incultus: MEM. AM. 15 nov. 998, 674, 17 aliam petiam cum -i que continet fines.

bertisca - *-ss-* COD. PAD. a. 917, 48, 21, *-st-* COD. ISTR. a. 921, 69, 8, *briti-* COD. LANG. a. 949, 1010 b.

bervis - v. **brevis*.

bes - acc. *-sse* LEX ROM. CAN. 167, 1.

besantius - v. **bisanteus*.

besavus - v. *bisavius*.

bespolos - v. *mespila*.

bestia - *ve-* GL. AA 443, 1, 5, *pe-* DOC. LUC. V, 3, 340, 30, dat. abl. pl. *-teis* V, 3, 167, 13, *-tus* GL. CAS. 90, 563, 1, 10. — Transl., de morte: ANAST. Hist. 714 A 12 et pessima -a in eos insiluit, hoc est mors. — *-a multi capitis*, epithet. diaboli: ANN. ECCL. a. 536, 537, 22 adiuva... sanctas animas occisas; quas astare cogitate prudenter et ostendere vobis quod propter Christum traditae sint morti a -a multi capitis. — *Liber -arum*, bestiarium: EVR. test. 877, 17 imprimis volumus ut Unroch habeat psalterium nostrum duplum... & Synonyma Isidori, & librum de quatuor virtutibus, & Evangelium, & librum -arum & cosmographiam Ethici philosophi.

bestialiter - bestiarum more: PAUL. AEG. 34, 9 -r irascuntur: VITA ANTON. 408, 26 *adn.* per immanissimum furorem tamdiu -r vixit, quousque benevolus Antoninus ... dormientem visitavit.

betonica - *bitt-* ORIB. 918, 8, *vitt-* 889, 7, *-tt-* BEN. CRISP. 77, 7: 78, 2.

betramus - v. *beramus*.

bettonica - v. *betonica*.

beveraticus - tributi species: COD. PAD. apr. 912, 42, 23 illos debeat persolvere ad... Clugienses ... per -os.

bevulca - modus agri: COD. DIPL. LONG. sept. 752, 309, 9 et 10 tradimus in eodem monasterio ... in Subualle campora duo et prato uno, in ualle qui dicitur Lacoducio -as quinque, in Piciningo iusta strada, -as tres, in Lonzo sorte una: COD. LANG. mart. 753, 32 b in valle que dicitur Lacoducio -as quinque, in Piciningo iusta strada -as tres: circ. 990, 1509 b in valle que dicitur Laco duco, -as quinque, in Pinciningo justa strata -as sex.

bi- - v. etiam sub **vi-*.

biangulis - duos habens angulos: CAEL. med. resp. 240, 37 (lapides vesicae) sunt longi, rufi, subalbidi... -es, triangules.

biatus - nom. *-um* inf. — Fort. missus, *inviato*: HIST. ABB. CAS. I a. 951, 122, 13 fuerunt... missus da pars Regi, & da pars Monasterii bestri -um & tres estimatore ideest Arderadu & Addelbertus & Lupo.

bibera - v. *bivira*.

biblacae - a gr. βιβλάκιον, rhododaphne (v. M. W.): GL. MED. 69, 10 radagne: -ae.

bibleus - ex gossipio confectus (v. M. W.): PASS. VICT. 43, 8 sacerdotes Christi ... sepelierunt eam mittentes pigmenta et linteamina -a.

bibliothecarius - *-te-* DOC. LUC. V, 3, 662, 14, *blivi-* REGTO SILV. a. 844?, 264, 26. — Titulus dignit. in ecclesiast. honoris gradib.: ORDO XI 157, 26 per manum Bosonis episcopi Sanctae Tiburtinae ecclesiae et -ii Sanctae Apostolicae sedis: MUR. VI 203 B 11 -us Sanctae Sedis Apostolicae: *al.*

bibo - *viv-* GL. AA 447, 2, 16. — Absol., vinum bibere: MAXIM. 1, 1, 43 Bacchus stupuit ... -ntem.

bibulus - *vibol-* HIST. ABB. CAS. 33, 11, *-bol-* GL. CAS. 90, 563, 1, 19.

bicalis - nom. *-em* inf. — Viculus?: MON. NEAP. DUC. 24 nov. 1019, 239, 20 ex alio latere parte meridiei est -em; cf. **vicalis*.

bicapitus (-ptus) - GL. AA 443, 1, 7 -ptus duo capite habens: 443, 1, 8 biceps -us.

bicariator - qui alcis possessionis commutationem facit: CHART. CUP. 32, 31 unde ego qui supra iacinthus presbyter et abbas scito ipsi -es mei ut secundum legem bicariationis mihi facte et pene obligate mihi defendere. Cf. **vicaria*, **vicariatio*.

bicephalos - duo capita habens: PAUL. AEG. 194, 1 quod paritur ... monstruosum, ut -on.

bichicon - v. **bechicus*.

biciptis - a *biceps*?: GL. AA 443, 1, 18 -is bis agutus.

bidellium - GL. MED. 13, 3 -um: id est aquam, que colligitur de visco, qui nascitur in ulmo.

bidens - ovis, in metaph.: LAUR. Ben. 888, 39 te nostrum pastorem, cernua mente, tuae flagitamus -es.

bidilium - v. *bdellium*.

bidua - a *bis* et *vidua*: GL. CAS. 90,

563, 1, 28 -a qui post duos maritos vidua est.

biduanus - *-a*, subst., bidui ieiunium: CONC. AEV. CAR. 109, 2 -as omnes faciant: PETR. PRESB. 137, 8 -as et triduanas agentes.

biduvium - *vi-bi-* GL. AA 489, 2, 16. — A *bis* et *vidua*: 443, 1, 9 -um quae post duos maritos vidua est.

bifaciem - acc., duas facies habentem: CARTE PARMA apr. 913, 586, 23 casulas II optimas de diarodano unam -em et alteram puram.

bifero - GL. AA 443, 1, 12 -rt duplicem fert.

bifulchus, -cus - v. *bubulcus*.

bigamium - bimariti condicio: IOH. CLUN. OD. 110, 21 nec moram in faciendo vir ille passus est, sed uxorem iuniorem protinus abiecit et reatus sui penitentiam [de -o] egit.

bikkus - hircus, *becco*: LEO VERC. Leon. 6, 60 iudice -o: 7, 38 sine barba luserat ante -us in aula.

bilinguis - *vi-* GL. AA 439, 1, 21.

bilinguitas - fallacia: CONC. AEV. CAR. 448, 10 doceant ergo eas, qualiter vitent ... scurilitates, -es, dissensiones.

billuso - v. *bellosa*.

binatus - v. **bimatus*.

biocolyta (-tes) - *vi-li-* GL. VAT. 1469, 527, 2, 26: GL. CAS. 90, 582, 2, 25, *-lites* GL. NOV. 218, 27.

bipennis - *-pi-* GL. CAS. 90, 563, 1, 22.

biremis - *-rimes* GL. CAS. 90, 563, 1, 16.

biretus - fort. lec. pro *biremis*: GL. CAS. 90, 563, 1, 33 -us duorum remorum.

birimes - v. *biremis*.

birotum - vehiculi species, birota: GESTA NER. 11, 28 in -o perduxit (scil. corpus) ad cassellam suam: TRANSL. IUV. 392, 57 tulerunt corpus eius et posuerunt illud in -o novo; v. **birota*.

birrus - *ba-* GL. CAS. 90, 562, 2, 9, *byrs-* GL. AA 444, 1, 9, *by-* 444, 1, 10.

bis - *dis* GL. VAT. 1469, 521, 2, 25.

bisa - *at* (= ad) *-a*, a septemtrione: REGTRO GEN. apr. 1012, 83, 12 coerit ei at -a pecia de terra de una parte terra Eriberti.

bisaccia - *-aci-* GL. AA 464, 2, 4.

bisalis - abl. pl. *-is* inf. — Later coctus (a gr. *βήσαλον*; cf. M. W. *bessalis*); AGNELL. 328, 26 calces et latercula, petras et -es: 338, 6 in aspectu ipsorum piramis tetragonis lapidibus et -is.

bisavia - *vi-abi-* inf. — Proavia: DOC. AM. 303, 21 fuit de cristina vi-abia mea.

bisavius - *be-vus* DOC. AR. 20 iun. 715, 15, 27, *-vus* CIP. Org. a. 845, 290, 16, *vi-bi-* inf. — Norr. *vi-bio* SER. PRINC. LANG. 153, 5.

bisconte - vicecomes, *visconte*: CARTE MICA 18 iun. 1020, 39, 42 Petrus -e, teste.

bispillum - capulus: GL. AA 443, 1, 14 -um ubi mortuis portant.

biseni - *-ss-* inf. — Subst.: TRANSL. XII FR. 155, 2 templum construxit ... sub quo -ss-os una tumulavit in ara.

bisubrinus - fort. *consobrinus*: REGTO SUB. 12 ian. 981, 188, 1 Constantia seu Theodora -e sororis.

bisulcatus - GL. CAS. 90, 563, 1, 30 -um utraque parte sulcatum.

bisulcus - v. *bisulis*.

bisulis - fort. err. lec. pro *bisulcus*: GL. AA 443, 1, 13 -is porcus ungulis fissus.

bithalassus - GL. AA 443, 1, 15 -um uadosomare idest uadum maris.

bithynos - *vici-* inf. — Trochisci species: PAUL. AEG. 125, 12 trocisci ... et vici-os et (te)tromos.

bitrarolus (brita-) - Nom. *-o* inf. — Vitrarius?: TAB. MAR. LAT. 25 mai. 1012, 42, 2 Benedictus qui vocatur primicerio et -o: 8 apr. 1017, 49, 20 Beno v.f. qui vocatur primicerio -o.

bittonica - v. *betonica*.

biunda - locus saeptus, cinctus (v. DUC.): COD. VER. 9 sept. 844, 251, 2 damus et colonicam nostram ...quantum ad ipsam colonicam respicit seu terras et -m in Lanello in integrum una cum salecto ibidem adherentem.

bivanc - locus saepibus, muris vel vallis conclusus (cf. M. W. *bifangus*): DIPL. KAR. 291, 31 in eadem silva in loco memorato, ubi pater eius Hiddi illud proprium, quod in eorum lingua -nc vocatur, fecisse cognoscitur, duas leugas in longum et duas in latum et sex in circuitu illi et heredibus eius concessimus ad habendum.

bivira - *bibe-* GL. AA 443, 1, 21: GL. CAS. 90, 563, 1, 32.

bivius - *-vum* GL. AA 443, 1,17. — *-a*, subst., via praerupta ? : ANN. ECCL. a. 530, 424, 12 collibus praecipitibus, per quos -ae et semitae... ex arduo in declive protenduntur.

bivum - v. *bivius*.

bizantius - v. **bisanteus* et *byzantius*.

blacta - v. *blatta*.

blaesus - *ble-* GL. VAT. 1469, 526, 2, 10 : GL. AA 443, 1,30.

blaio ? - fort. vestis species (cf. **plaione*, DUC. *plagio*) : COD. VER. 28 mai. 846, 269, 28 similiter uolo ut deueniant in ipsos rogatores meos ... coclara argentea una, busele argentea una, faticergio uno, -ones duos, mapa una.

blandicellus - nom. n. pl. *-at* GL. CAS. 90, 562, 2, 33.

blandimentum - munus, donatio : COD. PAD. 2 mai. 874, 30, 18 ubicumque proprietario nomine a me possessum ... est et hodie a manus meas teneo per libet racionem et emcionem ... et commutationem vel -um secundum legem meam salica possessum abeo.

blandior - coni. praes. *-dat* ADN. COD. IUST. 292, 18.

blanditia - transl., de reb. : PAUL. DIAC. Coll. 1412, 56 radicis virtute alitur et verni temporis provocata -is, floris sui honore vestitur.

blandus - humilis, summissus : ANN. ECCL. a. 503, 32, 37 uno tempore, quos perniciosos adversarii viderint, -os sentiunt tributa pendentes : a. 504, 44, 38 humilitate vestium -us. - Amicus (in alqm) : DAVID EP. 112, 18 virtus, ingenium, pietas, patientia summa -vae cui cum genito tot periere bona ! Sic -us Bardis eras, ut foedera Graiis servares sapiens inviolata tamen. — *-a*, n. pl., subst., blanditiae : a. 511, 97, 20 vitiorum -a contempsit, superbiae vana calcavit.

blasfemo - v. *blasphemo*.

blasphema - v. *blasphemia*.

blasphemia - *-ma* LEX ROM. CAN. 202, 1.

blasphemo - *-sfe-* PASS. FIRMI 303, 11. — *-ntia*, scripta blasphema : ANN. ECCL. a. 536, 541, 26 in thronum sancti Patris Leonis Archiepiscopi -ntia igni tradere.

blat - fort. perper. pro *blato* vel *blatero* : GL. AA 443, 1, 23 -t stultus.

blata - v. *blatta*.

blatero - *balt-* GL. AA 443, 1, 28, *-tie-* GL. CAS. 90, 562, 2, 35.

blatheum - a *blatta* ? pannus purpureus ? : ANN. ECCL. a. 523, 323, 30 venerunt de Graecia ... palliolum ..., -um cum tabulis ... de chlamide vel stola Imperiali.

blatiero - v. *blatero*.

blatta - *-ct-* AGNELL. 356, 17, *-ata* GL. AA 442, 2, 37.

blecron - v. **blechnon*.

blepharoxystum ? - *-efa-* inf. — Abl. ? *-u* inf. — A gr. *βλεφαρόξυστον*, instrumentum ad radendas palpebras : PAUL. AEG. 58, 15 palpebram radamus cum instrumento -efa-u appellato.

blitum - *ble-* GL. CAS. 90, 563, 1, 12.

bliviothecarius - v. *bibliothecarius*.

bluto - *-utt-* inf. — Coni. ppf. ? *-uttassimus* DOC. LUC. V, 2, 74, 37 : COD. VER. 26 iun. 771, 341, 7.

blutto - v. *bluto*.

bo- - v. etiam sub **vo-*.

boarius - *bona-* GL. CAS. 90, 569, 1, 31.

bobaricus, -binator, -binor, -binus - v. *bov-*.

bobus - v. *bombus*.

boccare - GL. CAS. 90, 563, 2, 2 -e qui propter salutem q͡si corporis fetido se oleo ungebant (cf. THES. *Boccar*).

bocitum - v. *bucitum*.

bofulcus - v. *bubulcus*.

bojum ? - fort. podium, *ambone* : ORDO IX 94, 2 qui ordinandi fuerint stant in -o sub gradibus.

boius - *co-*, perper., inf. — Bovinus PAUL. AEG. 125, 4 spongi(a)e infus(a)e (a)emati coio (*αἵματι βοείῳ*) aut stiptere(a)e.

bolanxarius - v. *bolongarius*.

bolbiton - *volvi-* PAUL. AEG. 126, 23 : 150, 8.

boletus - gen. pl. *-arum* MORB. NOV. 352, 25.

bolleta - sigillum : MORB. NOV. 346, 25 et -am seu signum dicti Uberti accipere debeant et poni permittere super vassellis suis.

bolongarius - *-lanxar-* inf. — Pistor : MORB. NOV. 346, 17 et etiam ad domos et mulandine omnium illorum molenariorum et -lanxariorum : 346, 20 molenarios et -os.

bolonicum - GL. CAS. 90, 563, 2, 4 -um ubi liquamen facit (cf. THES.).

bolus - *-os* inf. — *Armenia -os*, in re med., argillae species (cf. M. W.) : PAUL. AEG. 105, 20 abtum ... his adiutorium et armenia -os bibita et esdrae antidotum nichil minus his, quae dicta sunt.

bombus - *bomu-* GL. CAS. 90, 563, 2, 6 : GL. AA 443, 2, 20, *bobu-* GL. CAS. 90, 563, 1, 39.

bombycinus - *ba-on* GL. AA 439, 1, 32.

bombylius - *vavil-* PAUL. AEG. 23, 18.

bomus - v. *bombus*.

bonaccia - malacia, *bonaccia* : MON. NEAP. DUC. 5 ian. 959, 79, 11 si tempestas fuerit maris ... teneantur dicti debitores tenere dictum vinum in organeis eorum usque quo faciat -a.

1 **bonam** - v. *bannum*.

2 **bonam** - v. **bunias*.

bonarium - *bunua-* DIPL. KAR. 246, 9, *bunoa-* PAP. DIPL. 194, 6 : 8, *-nua-* DIPL. REG. I 606, 8.

bonarius - v. *boarius*.

bonificus - GL. AA 443, 2, 4 -us bona faciens.

bonitas - *inimicus -is*, diaboli epith. : ANN. ECCL. a. 514, 140, 36 unde inimicus -is sibi blandiatur locum invenire non possit. — *-es*, actus boni, benefacta : COD. LANG. 12 ian. 862, 368 b dignum est, ut qui pietate Dei ceteris prelati prefulgemus, studio et decertatione ceteris -um exempla exibeamus.

bonivolentia - v. *benevolentia*.

bonuarium - v. *bonarium*.

bonum - v. *bannum*.

bonus - comp. *mol-* ROT. OPIST. 32, 17. — Acc. plur. m. *-i* SER. PRINC. LANG. 120, 12 : inf., *-us* DOC. TREV. 70, 3 : 72, 7, abl. plur. *-es* DOC. AST. 284, 25, acc. sing. f. *-a* SER. PRINC. LANG. 119, 41, gen. ? *-is* CARTE PARMA iun. 921, 231, 4, gen. plur. *-um* COD. DIPL. LONG. mart. 737, 192, 14, superl. *-issim-* CHART. IM. 26 dec. 1019, 12, 9. — In comparat., *-m est*, melius est : PASS. FEL. TUBZ. TERT. 526, 25 quoniam -um est obedire Deo quam hominibus. — In re for., de teste : DOC. AR. apr. 865, 57, 7 dum eos -i et receptibiles invenissemus (scil. testes) : PLAC. 603, 16 et si se concordantur, interrogetur alius, si sint ipsi testes -i, aut habeant meliores, quos contra eos possit opponere. — De reb. quae in suo genere praestantiores sunt : MEM. AM. 11 sept. 1007, 222, 24 dalmatice due una -a et alia manuale. — De nummis qui iusti ponderis sunt : TAB. MAR. LAT. dec. 921, 1, 33 dare atque inferre debeat ... iugalibus ... singulis quibusque annis pensionem ... denarios quatuor -os nobos : CARTE MICA 25 mai. 998, 524, 25 pensionis nomine denarios duobus -o romano monetae in capo andantes : HIST. ABB. CAS. 36, 19 decem milia auri solidos constantinopolit., -i : al. ; item, *-us optimus*, ead. signif. : CARTE MICA 16 oct. 993, 519, 15 denarios duos -os optimos qui per tempore ierint : TAB. MAR. LAT. 21 mart. 978, 9, 17 in argentos livras quattuor -os obtimos. — Utilis, commodus : ANN. ECCL. a. 502, 14, 5 -a est praeteritorum recordatio. si quae displicent secuta cura correctionis emendet : HIST. ABB. CAS. 31, 52 congregati ... fuerunt pacifici homines qui nos querentes ad -am perducere conbenienciam ; iustus : INV. AB. 27, 3 dicens non esse -um suam sponsam relinquere. — De sacris locis : BULL. ROM. 23 ian. 817, 164, 8 pro universis Dei ecclesiis ac -is locis vigilandum. — Sensu spirit., de, Spiritu sancto : ANN. ECCL. a. 511, 105, 28 adversus Macedonium, qui ipse ... loquebatur adversum -um Spiritum, cum abdicat ; aeterna beatitudine : PAUL. DIAC. Coll. 1332, 39 spera finem saeculi : venturis est finis -us dextrorum : malus sinistrorum. — *-um*, subst., nuntium bonum, felix : IOH. NEAP. Febr. 539, 14 expecto audire de te -um aut malum ; sensu spirit. et christ. : ANN. ECCL. a. 532, 458, 4 non cessavit expectans propter Dominum, eorum conversionem ad -um : PAUL. DIAC. Coll. 1182, 3 antequam crederem in Iesum, -um in me jacebat, malum stabat : PASS. FIRM. 130, 33 quod -um est quaesivi et inveni, quod est vita alterna perpetua. — *Ire cum -o*, form. in salut. adhib. : ANN. ECCL. a. 543, 638, 63 cui cum dicerent : Surge tolle caballum tuum : Ille respondit : Ite cum -o ; ego caballo opus non habeo. — *-a*, n. pl., subst., praedia : GL. AA 439, 2, 13 amoena loca -a cum arboribus decorata seu voluptuosa fertilis delectabilia sive opaca ; cibi : CAT. REG. LANG. 492, 32 implevit alipergum de diversis -is.

Bootes - *bubtis* inf., *bouti* inf. — GL.

CAS. 90, 563, 2, 15 bubtis bubulcus et nomen stelle; 563, 1, 41 bouti bubulcus et nomen stellae.

borborigmon - GL. MED. 13, 13 -on: somnus turbidus.

borna - terminus, limes: COD. DIPL. LONG. (TROYA) circ. 588, 74 b plantaverunt -am unam in supradicto spatio.

borrio - v. *barrio.*

bortama - fort. perper. pro *basterna* (v. DUC.): GL. AA 443, 2, 21 -a tecte manualis.

bos - *dos* fort. vit. typoth. DOC. LUC. V, 3, 86, 21, *vob-* MON. NEAP. DUC. 6 nov. 953, 65, 17: GL. AA 484, 1, 19: inf., *bob-* ADN. COD. IUST. 295, 19; GL. AA 466, 1, 30: inf. — Nom. pl. *-ui* REGTO SUB. a. 929, 238, 27, *-bi* HIST. ABB. CAS. 308, 56, *-uis* REGTO SUB. 6 mart. 978, 100, 19, gen. pl. *-vum* PAUL. AEG. 130, 20, abl. pl. *vobis* COD. CAV. I a. 911, 163, 1, *-vis* CARTE PARMA 3 febr. 915, 591, 20.

boscalia - v. *buscalia.*

boschivum ? - silva: REICHSK. 2 mai. 1005, 367, 22 cultis et incultis, -is et zerbidis.

boscus - *bu-* CHARTAE I 2 nov. 1017, 243, 414 a: inf., *busch-* COD. SARD. 3 apr. 1002, 147, 9, *-ch-* DOC. AST. 287, 18: BEN. VIII 1009 C 7, *-cuo* 1614 A 1. — Acc. *bu-o* COD. LANG. 10 mart. 965, 1199 d, *-o* CARTE ASTI mart. 941, 102, 24, *-us* apr. 895, 38, 15.

bosilicos - v. **basilicos.*

bostis - ? (fort. loc. corrupt.): VITA LEI 95, 49 quid plura refero? ignis, -is, gladius omnibus in Christi viventibus comminabatur.

bota - ocrea: CONC. AEV. CAR. 833, 1 monachis Gallicanis est indultum ut... -is...uti possent.

botale ? - dolium: MORB. NOV. 352, 14 et solvatur pro introitu portarum ad computum soldorum sex imperialium pro quolibet -e vini.

botallus ? - dolium: MORB. NOV. 353, 6 item quod pro imbotatura vini in districtu Novariae non excedat ultra computum soldorum sex imperialium -o.

botatio - donatio facta ex voto: COD. CAV. II a. 971, 67, 19 et omnis offerta et -em et sepulturam ... totum nostre sit potestate faciendi ... quod voluerimus.

botericus - v. *buttericus.*

bothrion - PAUL. AEG. 61, 12 in ceratoidi ulcus -on cognominatur.

botiriadis - v. **botryitis.*

botis - v. **buttis.*

botrachion - v. **batrachion.*

botridis, -iotis, -ycis - v. **botryitis.*

bouti - v. *Bootes.*

bovaricus - *bob-* CARTE MICA 9 iul. 983, 511, 13: REGTO SUB. 2 febr. 993, 129, 4.

bovarius - bubulcus: DOC. LUC. V, 3, 631, 33 Ursus habet mansionem et campos et vineas et est -us.

bovinator - *bob-* GL. CAS. 90, 563, 1, 37: inf. — Nom. pl. *bob-e* inf. — GL. AA 443, 2, 17 bob-e inconstantes.

bovinor - *bob-* GL. AA 443, 2, 22: GL. CAS. 90, 563, 1, 38: al., *bib-* GL. CAS. 90, 563, 1, 15.

bovinus - *bob-* GL. MED. 13, 10.

bovulcaritia - domus bubulci (cf. **bubulcaria*): COD. LANG. iul. 771, 80 b curtes cum massaritias ac -as et aldiaritias casas: COD. DIPL. LONG. (TROYA) a. 650 ?, 493, 15 exigitur fiscum sol. IIII. salis octemanos IIII. ad -as II, ad missaricias V, et pallafredos similiter ... V.

bovulcus - v. *bubulcus.*

braba - v. *barba.*

brabēum (bravium) - *-us* DOC. LUC. V, 3, 528, 8.

braca - *-gas* COD. LANG. 2 febr. 781, 109 d.

bracalis - fort. mensura tritici utilis ad conficiendam cerevisiam (cf. NIERM. 2 *bracile, bracis* 3): COD. VER. a. 883, 431, 4 tertius (scil. fictalis reddit) -em I in uno anno, in alio anno II.

brachiae - v. **branchiae.*

brachium - *-akicis* COD. PAD. aug. 976, 38, 1.

brachus - v. **branchus.*

braciaticum - praestationis genus (v. DUC.): CARTE PARMA 22 sept. 907, 578, 20 super kanalis suscipiendum et -a eius persolvendum.

bractea - *-tt-* GL. AA 443, 1, 31: VITA LEI 98, 9.

bradiborus - v. **bradiporus.*

1 **braga** - fluminis pars ad capiendos pisces conclusa (v. DUC.): ROMANIN 389, 32 de paludes ad comprehenses -as et plave de Sineas usque in rivo Zanchani debetis ... paludes et ripas concludere cum grisolas.

2 **braga** - v. *braca.*

braida - *pr-* Cod. ver. a. 801-14, 77, 4, *-agi-* Bull. Casin. II a. 975, 51, 34: Cod. pad. a. 983, 100, 33, *-rei-* Cod. ver. 13 iun. 765, 56, 1, *-ayd-* Reichsk. 5 nov. 1000, 358, 27: inf. — Abl. *-o* Bull. Casin. II a. 975, 51, 18: Cod. pad. 30 ian. 954, 63, 19.

braidella - ager suburbanus minor (cf. **braida*): Cod. Lang. 9 oct. 915, 802 d braida que dicitur Rotunda ... -a que dicitur Longa.

braigma - v. **bregma.*

brakicum? - v. *brachium.*

branchiae - *-cis* Paul. Aeg. 95, 19.

branchus - *-con* Paul. Aeg. 90, 27, *brucus* Gl. Cas. 90, 563, 2, 30.

brandus - focus (cf. Duc. *brando*): Cod. dipl. long. 1 dec. 730, 169, 11 de ceramento vero caldarias numero quinque ... pariola vero numero sex, quod est fasso uno, frixorias duas, cucumas duas ... De obsequio -i *** catenas super focos numero sex, una cum *** da filiis quondam Boccioni de Saviniano obvenit, tripidem uno, spitas ferreas duo.

brassica - *brusi-* Gl. Cas. 90, 563, 2, 29.

bratei -theos, -theus, -thos - v. **brathy.*

brathy - *vraty-* Paul. Aeg. 3, 17.

brattea - v. *bractea.*

bratus - v. **brathy.*

bravius - v. *brabēum.*

brayda - v. *braida.*

brebri - v. **brevis.*

breida - v. *braida.*

breve - acc. pl. *-i* Cod. dipl. long. a. 768-774?, 440, 4. — Cum adi. masc. coniung.: Ist. piac. I 286, 25 unc -e scripsi: Dionisi Uld. 21, 36 hunc -e scripsi et complevi; cum adi. fem. coniung.: Cod. istr. a. 804, 56,43 stetit inter fortunatum ... patriarcham ... et populum, ut quicquid iurati recordarent, et dicerent secundum suum sacramentum et ipsas -es, omnia adimpleret: Cod. ver. aug. 840, 227, 6 in ipsa -e tradicionis interfuerunt Garibald ... Erimbertus ... Upert: Cod. pad. febr. 853, 23, 40 reliqua... que habere videor sicut per -e mea determinavero specialiter.

breviarium - orationum excerpta, *breviario*: Hist. abb. cas. 81, 32 constitui in hoc monasterio ... quaterni de Evangelia insimul se tenentes ... -o et unum psalterium. — Charta, instrumentum: Cod. pad. a. 829, 13, 26 -um ... hoc fecimus de vineis vel territoriis: Bull. Rom. 18 febr. 579-89, 94, 9 petisti a nobis per immissionis tuae ... -um... quatenus...

brevilegium - v. *privilegium.*

brevitas - *pr-* (loc. corrupt.?) Doc. Luc. V, 2, 98, 15.

breviter - *-te* Cod. dipl. long. 1 sept. 713 -med. iun. 714, 44, 13: ian. 723, 114, 4: Doc. Luc. V, 2, 10, 7.

brictannica - v. **britannica.*

brimberga - v. *beinberga.*

briniolum - *pr-* inf. — ? (Cf. *brinium*, **priniolum*, Bossh. p. 95-96): Cod. Lang. iul. 906, 729 b vindo tibi ... loco qui brinio de casa et curte iuris mea de terra ... cum ex integris rebus et sorte ad eodem brinio pertinente, tam in monte quamque et in plano, seo et quatuor peciole, una ortiva et alia -o, et due vitate et campive in eodem vico Suare. Pecia urtiva ... Pecia se pr-o ... abet fines a mane Gensoni presbitero, a meridie Vincencioni, a sera Seneperti, a monte sancti Alexandri, et per mensura tabulas due. Tercia pecia...

brinium - *-ivi-* inf. — ? (Cf. *briniolum*, **priniolum*, Bossh. p. 95-96): Cod. Lang. 13 aug. 830, 203 b terra ... in Bercasina, ... et terra illa in Berges tam -o et omnia ad ipsum -um pertinente: iul. 906, 729 b loco qui -o de casa et curte iuris mea; ian. 913, 777 a septe pecies de terra, una prativa cum -ivio super abente, et sex campive: a. 941, 967 c terra, que est -o et fuit curtificio.

briolum - v. **broilum.*

britarolus - v. *bitrarolus.*

britisca - v. *bertisca.*

Brittius - v. **Bruttius.*

brivium - v. *brinium.*

brochus - *-cis* Gl. Cas. 90, 563, 2, 9, *-cci* Gl. AA 443, 1, 32.

brocu - v. *bronchos.*

brocus - acc. sing. *-o* inf., pl. *-us* inf. — Amphora: Cod. ver. aug. 880, 441, 6 vino -us duos: Doc. Trev. aug. 884, 72, 12 vino -us duos: 70, 15 dando polo uno, fogacia una, vino -o uno dare ... vino -us duos.

broilum - *-oill-* Ist. piac. I 286, 3: Cod. Lang. mai. 973, 1303 c, *broll-*

Cod. dipl. long. 3 sept. 766, 201, 7, *brol-* Cod. Lang. 28 febr. 981, 1404 a, *broli-* aug. 913, 772 c.

brolium - v. +*broilum.*

brollum , **-olum** - v. *broilum.*

broma - *pr-* inf. — A gr. βρῶμα : Gl. Cas. 90, 568, 1, 3 edulia -ta cibus : Gl. AA 452, 2, 19 edulia pr-ta cibos.

bromos - *vr-* Paul. Aeg. 23, 21.

bronchos - *vrongchion* Paul. Aeg. 99, 17, *vrongco* 99, 28, *-ocu* 94, 3.

bronia (bru-) - *bruina* Evr. test. 877, 28, *brumis* fort. err. lec. pro *bruniis* Cod. Lang. 12 dec. 847, 279 a. — Acc. sing. *-a* Dipl. Kar. 242, 3.

brotacion - v. *batrachion.*

brucus - v. *branchus.*

brugum ? - acc. sing. *-o* inf. — Terra inculta, *brughiera* : Cod. Lang. nov. 867, 410 d duae campellas ad -o sunt equalis.

bruina, -umis - v. *bronia.*

bruncocelius - v. **broncocelicus.*

brunia - v. *bronia.*

bruniarius - miles loricatus (cf. **bronia*) : Dipl. reg. I 207, 36 cum omnibus appenditiis ... mansionariis barscalkis aureariis -is cidelariis molendinis.

brusca - dumetum (cf. M. W., Duc. *bruscale*) : Reichsk. a. 1006-14, 371, 20 cum terminis et marchis subter inscriptis ... deinde in Marismo rivulo ... ad -am per medium caminum usque ad salis.

brusica - v. *brassica.*

bruttius - *vrici-* Paul. Aeg. 159, 1.

brutus - *-i*, subst., animalia : Pass. Ter. pis. 47, 12 videre quanta in -is illis concordia esset.

bryonia - *brio-* Paul. Aeg. 4, 5.

bualium - Gl. Cas. 90, 563, 2, 19 bucolia -a i. stabula boum.

bubalinus - v. **bubulinus.*

bubalus - v. **bubulus.*

bubestris - v. **buprestis.*

bubino - *buv-* inf. — *Buv-ere* Gl. AA 444, 1, 7.

bubonocili - a gr. βουβωνοκήλη, inguinis hernia : Paul. Aeg. 158, 5 in inguine intestino manente, (passio) -i.

bubtis - v. *Bootes.*

bubulca - v. *bevulca.*

bubulcus - *bifu-* Doc. Ar. circ. 840, 45, 14, *bif-ch-* Doc. Luc. V, 3, 376, 14, *bof-* Mon. Neap. Duc. 6 nov. 953, 65, 16, *vof-* 65, 24, *bov-* Roth. 31, 1, *bef-* Ann. Cam. I a. 867, 21, 23.

buca (-cua) - apertura in fluminis ripa, ad aquam in agros deducendam (cf. D.E.I., Duc. 2 *buccea*) : Cod. dipl. long. (Troya) mart. 709-724, 106, 4 -cua quae est trans rivum : Cod. Lang. 9 apr. 962, 1131 b ripa Ticini ubi -a Rodolosi dicitur.

buccella - *buce-* Paul. Aeg. 36, 9.

buccellarius (buce-) - *bue-* err. lec. pro *buce-* Gl. AA 445, 2, 14.

buccellatos, -us - v. **buccellatum.*

buccina - fort. a *buccus* (= hircus), ager ubi caprae aluntur ? : Ben. VIII 1618 B 8 deinde pergente recto itinere per Salariam, et usque ad attegiam piscatoria, et exinde remeante ad mare per -a, et circumeunte littus maris, usque ad Sanctam Nympham et usque ad facem Miccinam cum locis qui dicuntur Trunceta usque ad balnearia.

bucco - *buco-* Gl. Cas. 90, 563, 2, 12 : inf. — Gl. Cas. 90, 563, 2, 20 -es qui diversa genera piscium vendunt. — Gl. AA 443, 2, 30 bucones stulti vel rustici.

bucella - v. *buccella.*

bucellatarius - buccellarius : Gl. AA 472, 2, 16 parasituli -i.

bucellatum - v. **buccellatum.*

bucello - Gl. Cas. 90, 563, 2, 25 -at siccat et extenuat corpora.

bucer - v. *bucerus.*

buceron - v. **buceras.*

bucerus - *-r* Gl. AA 443, 2, 27. — *-a*, n. pl., subst. : Gl. Cas. 90, 563, 2, 16 -a boves.

bucit - fort. err. lec. pro *bucinum* : Gl. AA 446, 2, 37 conca -it.

bucitum - *bo-* Mem. Mod. 8 iul. 998, 160, 3. — Acc. *-o* Carte Parma 19 mai. 939, 289, 22.

buclusa - v. **buglossa.*

buco - v. *bucco.*

bucolium - Gl. Cas. 90, 563, 2, 19 -a bualia i. stabula boum.

buctis - nom. sing. *-e* Cod. tosc. oct. 812, 401, 14 : Mem. Am. 28 mart. 1009, 225, 16, acc. pl. *-i* Cod. amalf. dec. 977, 17, 6 : Mem. Am. saec. X 169, 22. — Dolium : Cod. tosc. oct. 812, 401, 14 -e binaria una : Cod. amalf. dec. 977, 17, 6 portionem vestra de ... vinum portemus vobis ubi recluditis ipso alio vestro vinum et conciemus nobis ipse vestre -i : Mem. Am. a. 993, 151, 25 cruces duas

ereas. -es tres. duo ex ipse sunt in ipsa ecclesia : al. V. **buttis*.

bucua - v. *buca*.

bucula - *-lca* VITA INN. AFR. 139, 22.

buculca - v. *bucula*.

buda - storea : GL. CAS. 90, 564, 2, 4 carectus quod vulgo dicitur lisac unde -e fiunt.

buellarius - v. *buccellarius*.

buffo - GL. CAS. 90, 563, 2, 14 -o surex silvestris. V. *bufo*.

bufo - *-ff-* GL. VAT. 1469, 520, 2, 28.

bugo - v. *burgus*.

bulla - GL. CAS. 90, 574, 1, 11 olla a bulliendo unde et -am.

bullicio - v. **bullitio*.

bullimus - v. **bulimus*.

bullio - *buli-* PASS. ELEUTH. 444, 58. — Transl., in re med : GL. MED. 33, 15 epylemsiae ... cerebrum petunt -endo.

bultis (but-) - fornix, *volta* : COD. LANG. a. 905-906 sunt sortes XL, super quas sedunt manentes XIV, cum ipso canevario, et sunt de ipsis VIII magistris ad muros, et casas et -es faciendum : MEM. AM. 1 mart. 967, 241, 1-2 coopeire deveatis prefate vie -s cum fabrica vel cum alia causa.

bumas - v. **bunias*.

bumbonaria - a gr. βουβών, subligaculum : GL. AA 484, 1, 34 sublegar inguinarum -a.

bumilia - *-me-* ANN. CAM. a. 970, 85, 44.

bundini - acc. pl. ? de agris saepto circumclusis ? (cf. M. W. *bunda*) : COD. LANG. ian. 903, 680 d confirmo abendum futuris temporibus tam casis scilicet, vineis, pratis, pascuis ... aquis aquarumque discursibus, -i atque ducalis piscationibus.

bunoarium , **-uarium** - v. *bonarium*.

buophtalmos - v. **buphtalmos*.

buphtalmos - *-pth-* GL. AA 444, 1, 27.

burcwardum - v. *burgwardum*.

burdatio - praestationis species (v. *burdunaria*, DUC. *burdura*) : IOH. ROM. Vita 119, 47-48 cognovimus quod prima illatio -is rusticos nostros vehementer angustet, ita ut priusquam labores suos venumdare valeant, compellantur tributa persolvere : 121, 15 cognovimus etiam rusticos -em quam jam ab eis exactam Theodosius minime persolverat, iterum dedisse.

burdillus - bacillum, a *burdo* (cf. DUC.) : VITA CAN. 31, 12 praefectus furore percussus, prosequitur : Canionem sacrilegum, qui se testatur in hac... perseverare confessione, jubemus... -is caedi.

burdio - v. **burdo*.

burdo - asser, tignum : MON. NEAP. DUC. 21 febr. 955, 69, 13 super eadem columna ponere debeant capite de duos -es, ipse Leo et heredes sui unum, ac ipse Petrus et heredes sui alium, et iungere ibi illud in ipsis solareis portionis eorum.

burdunaria - praestationis species (v. *burdatio*, DUC. *burdura*) : *Ben.* VIII 1620 C 3 concedimus ... totum castaldanum in integrum Portuensem, vel quidquid... de tota Portuensi civitate, sive de portis vel de navibus, nec non de tota -a, vel quidquid... illis pertinuit de iam dicto ministerio.

burgban - iurisdictio quae in urbe exercetur : DIPL. REG. 114, 17 nullus horum aut aliqua judiciaria potestas super prefatos homines potestatem habeat exercendi ullius banni quem -n vocant.

burgho - v. *burgus*.

burgina - v. *bargina*.

burgus - *-gho* MUR. VI 195 D 11, *bugo* perper. COD. COLOMB. 20 aug. 972, 337, 22.

burgwardum - *-rcw-* DIPL. REG. I 156, 24, *-dium* inf. — Castelli territorium (cf. DUC., M.W.) : DIPL. REG. II 39, 1 municipium eius quod non -um dicimus : I 318, 27 municipium etiam vel -um urbis Zpuitneburg ... donamus : REICHSK. 17 aug. 976 (979), 26, 12 in qualicumque -dio predicta villa sita sit.

burina - potestas iudicandi de tumultibus (cf. M. W.) : DIPL. REG. I 78, 12 et in hiis locis et in omnibus que possidet concedimus et confirmamus ei bannum et iusticiam impetum et -am ictum et sanguinem... wagaria rectum et non rectum vectigalia.

busavius - v. **bisavius*.

buscalium - v. *buscalium*.

buscaleum - v. +*buscalium*.

buscalia - *bos-* inf., *-ga-* inf. — Abl. pl. *-as* inf. — Saltus, *boscaglia* : COD. LANG. 20 oct. 884, 545 c terras arabiles et bos-as : CARTE PARMA 30 aug. 943, 307, 16 de ... gerbosas, -ga-as sunt per mensura iusta iuges centum : COD. LANG.

4 febr. 971, 1107 b una petiola terra cum -a super se : al.

buscalium - *-chale-* Cod. Colomb. 7 sept. 977, 349, 13, *-ll-* Dionisi Ap. 27, 22 : Pap. dipl. 201, 2, *-le-* Doc. Tuscia 10 oct. 1010, 80, 8, *-lle-* 10 oct. 1010, 80, 4 : Morb. Nov. 313, 26, *-lei-* 309, 28, *-are-* Doc. Luc. V, 3, 257, 20. — Dat. abl. pl. *-bus* Mem. Mod. 25 aug. 961, 123, 15 : Carte Parma 10 mai. 987, 242, 9.

buscus - v. *boscus*.

busele - capsa, pyxis (cf. Duc. *bussola, buxis*) : Cod. ver. 28 mai. 846, 269, 27 coclare argentea una, -e argentea una.

busgalia - v. *buscalia*.

busgeus - fort. perper. pro *busgale-* (= *buscale-*), silvosus : Cod. Lang. 17 nov. 910, 751 d silbas stalarias et -as.

bustea - capsa, pyxis : Evr. test. 877, 65 -am crystallinam cum Reliquiis.

busticetum - *-ci-* Gl. AA 444, 1, 3 : Gl. Cas. 90, 563, 2, 26.

1 **bustum** - de mactatis animal. : Ordo XI 125, 13 debet mittere ad curiam duo optima -a porculorum.

2 **bustum** - abl. pl. *-ibus* inf. — Statio boum (v. Duc.) : Dionisi Ald. 158, 21 terris aratoreis... -ibus et omnibus rebus ad eosdem terris casalivis pertinentibus in iam dicto Comitatu.

bustus - nom. m. *-u* Gl. Cas. 90, 563, 2, 18. — Gl. AA 443, 2, 34 -um afflammatum ardens ustulatum. — Transl., ornatus, acupictus (an err. lec. pro *textus* ?) : Ben. VIII 1637 C 7 posuimus super altare beati Benedicti planetam ... lixtis ... aureis decenter ornatam et stolam optimam auro -am cum manipulo suo.

butalmos - v. **buphtalmos*.

butericus - v. *buttericus*.

butias - v. *buttis*.

butiriscus - acc. *-o* inf. — Fort. qui butyrum conficit : Cod. ver. 31 aug. 843, 239, 21 qui de uno lat(us) Azimundo... de alio lat(us) Ursone -o hab(et) et de alio capite via publica.

butirum - v. *butyrum*.

butis - v. *bultis*.

butre - acc., fort. perper. pro *butte(m)* (v. **buttis*) : Mon. Neap. Duc. 4 apr. 970, 115, 18 dimictere debeat medium modium de terra sua ... et unum codicem suum ... seu et unum salterium, quamque et una -e.

butrio - v. **botryo*.

buttamos - v. **buphtalmos*.

buttericus ? - *bote-* inf., *bute-* inf. — Acc. *-o* inf. — Vasis species (v. Duc.) : Ann. Cam. a. 997, 133, 11 recepi a te pretium bute-um aureum unum : Doc. Luc. V, 3, 658, 9 dedisti mihi meritum -o uno de auro : 663, 13 dedisti nobis meritum bote-o uno de auro.

butticella (-cula) - logoena, *bottiglia* : Petr. presb. 129, 27 invenit parvam -am : Pass. Vict. 40, 5 v. l. V² caepit offerre ei panes nitidos et vina vetera (v. l. vinas veteras et -as vini).

buttis - nom. sing. *-e* Pap. dipl. 125, 8, acc. pl. *butias* Carte Parma 22 sept. 907, 578, 21, abl. pl. *-i* Doc. Luc. V, 2, 410, 20, *-e* V, 2, 241, 22 ; v. *butre*.

butus - Gl. AA 444, 1, 5 -us incipiens.

butyrum - *-ti-* Paul. Aeg. 44, 11 : 98, 6, *-tirus* Hipp. cib. 159, 3.

buvinere - v. *bubino*.

buxa - capsa, pyxis : Cod. Lang. a. 888-915, 571 a -a una eburnea cum reliquiis.

buzzi - Gl. Cas. 90, 563, 2, 17 -i despectus vel contentus (= contemptus). Cf. Thes. *Buzi*.

bybliothanatus - epithet. imperatoris Diocletiani : Vita Lei 96, 10 scelestissimus nefandae recordationis -us Dioclytianus.

byrsus - v. *birrus*.

bysantius, -tianteus, -zancius - v. *byzantius*.

byzantinus - byzantius : Cod. Amalf. 19 iul. 922, 4, 3 auri libra una -a.

byzantius (bi-) - *vi-* Hist. abb. cas. 30, 62, *-sa-* Doc. Luc. V, 3, 93, 42 : al., *-tia-te-* Mon. Neap. Duc. 10 febr. 935, 35, 3 : inf., *-sa-te-* Dionisi Ap. 26, 9, *-sa-ci-* Carte Parma apr. 913, 586, 26, *-nzi-* Mon. Neap. Duc. 20 aug. 941, 46, 3, *-te-* Hist. abb. cas. 80, 31, *-ci-* Dipl. Kar. 429, 40 : inf. — Acc. pl. *-i* Mem. Am. saec. X, 167, 3. — Nummi species : Serg. IV 1520 A 10 per singulos annos duos -os : Mem. Am. 22 nov. 1010, 543, 40 auri solidi centum -tia-tei : Ordo XI 129, 281 accipiunt a sacellario unum -um : Doc. Luc. V, 3, 93, 42 et insuper componere auri obtinui -os mille : Carte Parma apr. 913, 586, 15 filacterium cum auro et gemmis... et ex altera parte smaltum et in medio -cium.

byzanzius - v. *byzantius*.

C

ca- - v. etiam sub **cha-*.
caba - v. *cava*.
cabalarius - v. 2 *caballarius*.
cabalcata, cabalco - v. **caballic-*.
1 caballarius - adi., de via: PASS. MAR. CUM. SEC. 324, 27 sepelierunt corpus Beatissimi Maximi... atque optime collocaverunt in locum qui vocatur via -a.
2 caballarius - *-ala-* MORB. NOV. 350, 13. — Pl. *-es* GL. CAS. 90, 560, 2, 8.
caballico - *-be-* ANN. ECCL. a. 514, 148, 32.
caballus - *cha-* DOC. LUC. V, 2, 623, 21, *cav-* V, 2, 55, 27, *-val-* COD. PAD. a. 829, 14, 2. — Gen. *-u* DOC. LUC, V, 2, 17, 11.
cabella - v. *cappella, casella*.
cabellico- v. *caballico*.
cabernum - v. **cavernum*.
cabernus - v. 1. *cate-* COD. VER. 28 mai. 846, 269, 29. — De vestimento, fort. apertus (v. Porro Lambertenghi a. l.): COD. LANG. 26 mai. 861, 357 a similiter volo ut deveniat in ipsos rogatores meos angos duos, balcio uno ... vestido -o uno, weta una.
cabia - in agrorum finibus describendis, caput?: CHARTAE I oct. 925, 126 b vinea in Cemtovario lado uno in campo qui pertinet de curte Isola ... et -as ambas tenet in Senarias.
cabo - GL. AA 444, 1, 15 -o caballum.
cabrarius - v. *caprarius*.
cabso - v. *casso*.
cabuschella - via cava: MON. NEAP. DUC. 3 aug. 976, 131, 8 quomodo ascendit (scil. via) et badit per scapula et ab ipsa scapula quomodo badit per -a.
cacanus - v. **chaganus*.
caccabellus (-ve-) - caccabus minor: PAP. DIPL. 125, 12 -vello rupto pensante libra una.
caccabus - *-um* GL. AA 444, 1, 16.
caccavellus - v. *caccabellus*.
cachimea - v. **cadmea*.
cachinnus - *-ci-* inf. — GL. CAS. 90, 565, 2, 6 cinnus tortio oris unde dictus est -ci-us.
cacius - v. *cagius*.
cacochimia - v. **cacochymia*.
cacochymus - *ka-qui-* GL. MED. 39, 1.
cacoiticus - v. **cacoeticus*.
cacostosmachus - v. **cacostomachus*.
cacozyma - v. **cacochymus*.
cacula - fort. cum *cala* confund.: GL. CAS. 90, 564, 1, 4 -a ligna arida.
cacumen - *cauc-* inf., *caucumm-* MON. NEAP. DUC. 25 apr. 968, 109, 8. — Acc. pl. *cauc-as* 5 febr. 960, 82, 33.
cacymia - v. **cacochymia*.
cadaver - transl., sensu spirit.: PAUL. DIAC. Coll. 1432, 1 regressus ad cursum suscitat in vivo -e jam sepultos.
cadinia - v. **cadmea*.
1 cado - ind. praes. 3ª pers. pl. *-ent* GL. AA 459, 1, 24; coni. impf.? 3ª pers. sing. *cecideret* MEM. AM. 11 sept. 1007, 220, 7. — In anathem.: LEO VERC. Exc. 107, 27 -ant brachia eorum. — Transl., sensu, mor.: PAUL. DIAC. Coll. 1183, 19 Ethnicus eras? -at in te ethnicus; spirit.: PAUL. DIAC. Coll. 1400, 40 reproborum autem retrorsum semper est -ere: 49 reprobi retro -unt ... retro, hoc est ad supplicia aeterna devolvuntur: 1437, 40 Domus nostra ... paradisus a quo... per incontinentiam cecidimus. — In metaph.: PAUL. DIAC. Coll. 1177, 47 in proelio Christi moriendo vivitur, -endo surgitur: 1256, 4 qui credens in Christum peccat, super lapidem -it et confringitur sed non omnino conteritur: 1259, 39 super collum filii -ere, est in complexus ejus brachium inclinare: 1400, 52 in faciem -ere est de his quae per ignorantiam commissa sunt, erubescere. — Sensu leg., de iuris cuiuslibet amissione: KOHLER 43, 12, si non induplaverit, debent -ere a locatione: LEX ROM. CAN. 66, 81, 1 si quis in proastio vel domo vel fundo ausus fuerit ecclesiastica munera facere suis clericis locorum episcopo subiectis, dominio eorum -at: 88, 121, 2 magistratu sibi commisso -at (*scil.* praeses); item, absol.: 174, 237, 1 si ... tale aliquid perpetraverit, suis actionibus -at sive iustas habeat intentiones sive non,

et ... debitam sibi quantitatem amittat. — *In alqm -ere*, ei obvenire : PAUL. DIAC. Coll. 1486, 15 Cleopatram, in quam ceciderunt ultima regna Ptolemaeorum, cum copiis suis contrivit : FICKER 10 iun. 929, 28, 9 mundium ... Adelberge ad Curtem regiam cecidit. — Se submittere : ANN. ECCL. a. 517, 184, 20 ipsa quoque erecta nunc, fortassis Alexandrinae Ecclesiae tunc colla cecidissent. — *-ns*, ruinosus : PAP. DIPL. 13, 23 corutum aut -ntem templum.

2 **cado** - v. *calo*.

caducus - dat. abl. pl. *-es* inf. — De scelere, detectum ; GL. AA 444, 1, 17 -es delictis seu detectis.

cae- - v. etiam sub +*ce-*.

caecans - transl., de reb. : PAUL. DIAC. Coll. 1449, 24 malueruntque haec omnia -te avaritia.

caecis - v. *cicis*.

caecitas - obscuratio : PAUL. DIAC. Coll. 1330, 30 solis -as ... testimonium perhiberet.

caecus - *ce-* ADN. COD. IUST. 151, 15 : 166, 18 : FEL. NUC. 366, 12 : HOM. PROSP. 125, 9. — Transl., sensu spirit. : PASS. NIC. 270, 67 Beati martyres ... effecti sunt errantibus via, -is lumen.

caedes - *ce-* ADN. COD. IUST. 223, 4.

caedo - *ce-* GL. CAS. 90, 564, 1, 22 : GL. TOR. 57, 11 : ADN. COD. IUST. 18, 4 : 85, 25, *caecid-* PASS. FIDEL. 554, 30.

caeduus - v. *cetheus*.

caelatus - *ce-* GL. CAS. 90, 561, 2, 12 ; *celi-* GL. CAS. 90, 564, 2, 34.

caele - v. **celere*.

caelebratio - divulgatio : LEX ROM. CAN. 87, 120, 3 decreti -o permissa est ut publicum debitum manifestetur.

caelebs - *ce-* GL. AA 445, 1, 23 ; *ce-ps* 445, 1, 27. — Pl. acc. ? *-us* inf. — GL. AA 445, 1, 26 -us adoliscentes.

caelicola - *ce-* ADN. COD. IUST. 1, 17.

caelinus - *lilium -um*, gladiolus : GL. MED. 96, 2 gladiolum, quod est lilium agreste vel lilium -um.

caelio - GL. CAS. 90, 565, 1, 22 caelo i. ferramentum quod vulgo -nem quo celantur vasa aurea et argentea.

caelitus - *ce-* inf. — Divina voluntate : CARM. MERC. 106 ce-s est gestum ; v. **coelitus*.

caelo - *ce-* GL. CAS. 90, 565, 1, 22.

caelonitis - caeles : GL. CAS. 90, 564, 2, 26 -s caelestes.

caementarius - *ce-* HOM. PROSP. 124, 17 : inf. — In metaph. : PAUL. DIAC. Coll. 1255, 35 sed illi quasi mali ce-i ... electum lapidem... in fundamento domus Dei ponendum, subtrahere conabantur.

caenacolatus - coenaculo praeditus : PAP. DIPL. 189, 123, 3 senas uncias domus -ae.

caenotaphium - simulacrum ? (cf. DUC. *cenotaphya*) : PASS. ANSANI 63, 59 ut indoctum vulgus aliquando -a et gipseas imagines illis colendas erigeret.

caepa - acc. *cepe* PAP. DIPL. 196, 4.

caeparius - *ce-* GL. CAS. 90, 565, 1, 20.

caepto - v. **capio*.

caerilia - GL. AA 445, 2, 7 -a arma pistoria.

caerimonia - *ce-* GL. AA 477, 2, 5.

caeruleus - *ce-* MAXIM. I 2, 26.

caeterus (ce-) - *cecte-* REGTRO GEN. apr. 1000, 54, 5, *citi-* PAP. DIPL. 99, 14. — Nom. pl. m. *ce-is* COD. PAD. mart. 944, 57, 7 : inf., acc. pl. f. *ce-is* inf. — *-i*, Subst. (cf. ALMA IX 155) : ROMANIN 362, 3 quantum ce-os honoris et potestatis fastigio antecellit. — Pl. num., alii, aliae : CIP. Org. a. 845, 241, 9 ce-i plures homines : ANN. CAM. a. 967, 77, 28 per libellos ce-isque inscriptiones ; multi : ANN. CAM. a. 970, 83, 45 cum illo semdebat Dominicus qui vocatur Guto seu et aliis -is (an redund. ? v. ER. XXXII 148). — *-um*, fort. de eis quae futura sunt : ANN. ECCL. a. 517, 199, 17 omni itaque spe abiecta sedebat de -o moestus ; ? a. 502, 13, 60 molesta igitur accepta confusione, quae nata est *um quae discessum, quia propter turbam *etc.* (locus corruptus est). — *De -o*, iam : PASS. NIC. 272 I 58 cursum iam consummasti, de -o superest tibi corona iustitiae.

caeve - GL. AA 445, 2, 4 -e inclinate.

cafagium - *-ci-* inf. — Ager conclusus domum continens : COD. TOSC. iul. 783, 256, 11 ipso oliveto ... seo et -o meo in ipso loco : DOC. LUC. V, 2, 85, 21 de orto meo post nostra casa et -o meo, in Placule... : V, 2, 377, 27 qui uno caput tene in -cio Monast. S. Benedicti...

cagiolum - v. **caiolum*.

cagius ? (cac-) - acc. *-o* inf., *-u* inf. — Silva pascua vel caedua : COD. TOSC. apr. 813, 399, 18 terra abet... de alio latere -u : DOC. AR. 14 oct. 833, 37, 27 pro sua mercis per loca designatas con-

cessit (*scil.* rex) -o illo qui vocatur Ciciliano : Doc. Luc. V, 2, 43, 40 seo et parte mea de casa et -o et vineas ... ; v. **gaius*.

cainaldum ? - *cama-* inf. — Ann. Cam. a. 1008, 189, 17 ab uno latere viam publicam, ex altero -um (cama-um Doc. Ar. sept. 1008, 127, 28) idest sepem altissimam. (fort. a *cagia* et *altus* ; cf. Duc. 1 *cagia*).

caitor - vilicus (v. Duc.) : Doc. Ar. 29 aug. 843, 48, 28 campo qui vocatur Piscinulae, et consistit in pago areciense, cum -ibus suis.

calafacio - v. **calefacio*.

calamarium - v. **calamaris*.

calamitas - transl., sensu spirit. : Pass. transl. Grat. 30, 24 inferni... ubi nulla spes terminandae -tis.

calamitum - v. **calametum*.

calasnus - communis proprietas (v. Nierm.) : Cod. Austr. 31 dec. 827, 31, 14, 3 in pascuis, in vineis ... in omnibus -is et interminis.

calator - *col-* Pl. AA 468, 1, 33.

calatus - v. *calcetus*.

calaustrix - v. **calaustris*.

calca - v. **caltha*.

1 **calcaria** - fort. fornax calcaria : Tab. Mar. Nov. 24 iun. 1011, 188, 14 medietatem ... de absida antiqua infra -a.

2 **calcaria** - v. *calciarium*.

calcarium - v. *calciarium*.

calcatorium - acc. *-o* inf. — Prelum : Pap. dipl. 167, 16 terra ad -o ponendum.

calcearius - *-cia-* Ann. Cam. a. 987, 107, 24 : 38. — Sutor : Gl. Nov. 218, 38 cerdo id est -s et molendinarius et texitores et nautae.

calceatus - *-ltia-* Doc. Luc. V, 2, 105, 21.

calceolarius - *-lzolai-* inf. — Acc. *-o* Doc. Ar. febr. 1021, 158, 26.

calcetus - Gl. Cas. 90, 563, 2, 34 -a (=calata ?) vocata.

calciarium - *car-* inf. — Acc. pl. *-carias* Mon. Neap. Duc. a. 832-839, 154, 1. — Calceamentum ? (v. Nierm. *calciarium*) : Gl. Cas. 90, 566, 1, 34 cosmus -ca-um feminis romanis.

calciarius - v. *calcearius*.

calco - part. pf. abl. m. *-atu* Doc. Luc. V, 2, 166, 29. — In metaph. : Flav. Verc. 132, 7 aspide -to sponsi virtute triumphant.

calculus - Gl. AA 444, 1, 23 -us gladius lapideus discussio sive sententia iudicium. — In metaph., de hom. : Ann. eccl. a. 507, 61, 32 vale sacerdotum Christi limpidissime -e.

caldaria - *-ra* Mon. Neap. Duc. 30 sept. 987, 158, 19 : Mem. Am. 11 sept. 1007, 223, 14.

caldarius - *caliar-* Dionisi Ald. 147, 22.

cale - v. *calx*.

calec(c)larius, -egarius - v. *caligarius*.

calendae - *ch-* Morb. Nov. 351, 46, *hal-* Cod. ver. 28 mai 846, 264, 5 : Regtro Gen. 18 apr. 973, 19, 4, *kall-* Cod. Colomb. 18 mart. 1010, 385, 27, *-des* 20 aug. 972, 338, 67 : Doc. Novi 9, 3 : Regtro Gen. 1 ian. 1017, 98, 2.

calendarium - *ka-* inf. — Gl. Cas. 90, 571, 1, 40 ka-um causa.

1 **caleo** - *-re facere*, calefacere : Cod. tosc. 2 apr. 789, 279, 24 de...senodocio ipsum balneum -re facias.

2 **caleo** - v. *calo*.

caleri - panni species : Mem. Am. a. 993, 151, 17 pallia duo de -i de Constantinopoli et quatuor spenesca vetusta.

caliarius - v. *caldarius*.

caliditas, -idus - v. *calli-*.

caliga - acc. *-ca* inf. — *Ad -ca* (sic) *militare*, transl., inferiore alqo munere fungi ? (v. Duc. *caligatus*) : Mon. eccl. Flor. a. 715, 315, 44 in ecclesia Senense ad -ca militavi, et per manus episcopi... sacrationem presbiterati suscepi.

caligarius - *-le-* Maff. Ver. II 639, 22, *-lecla-* Doc. Luc. V, 2, 36, 32, *-leccla-* V, 2, 189, 32.

caligatus - *gal-* inf. — Gl. AA 448, 1, 30 crepidatus progaligatus (= pro gal-).

caligo - coni. praes. *-it* : Agnell. 386, 13, *-ltat* Gl. AA 444, 1, 28. — *că-* Maxim. I 1, 119.

calimea - v. **cadmea*.

calinus - v. *calmus*.

calippeus - *-um*, subst., de reb. ex chalybe confectis : Cod. austr. 29 iun. 763, 31, 2, 5 utensiliis, ęrium et -um vasorum.

calips - Gl. Cas. 90, 564, 1 ,19 -s furca penalis dicitur.

caliptra - *ecle-* Gl. Cas. 90, 565, 1, 2.

calix - *ka-* Mon. Neap. Duc. 30 apr. 985, 154, 5.

calliditas - *cali-* Cod. Colomb. 4 mai. 643, 111, 111 : Gl. Pist. 32, 14.

callidus - *cali-* VITA LEI 99, 9.

callithrix - *-trices* GL. CAS. 90, 564, 1, 35.

callumnio - v. *calumnio(r)*.

calmus (-en) - *-lin-* err. lec. SERG. IV 1512 D 3. — Praedium? : BULL. ROM. nov. 1011, 313, 2, 66 alodem ... de Cols cum pasturas, et Armonedum iamdictum cum ... boscos, et -o et ipsas pasturas: dec. 1011, 316, 2, 13 pascua ... -en de Vesias; v. **calmas*.

calo - *-leo-* GL. CAS. 90, 564, 1, 14, *cado-*, fort. perper. GL. CAS. 90, 564, 1, 11.

calomnia - v. *calumnia.

calonicus - v. *canonicus*.

calon(n)ia - v. *calumnia*.

calor - transl., sensu spirit.: DOC. VOGH. 2, 24 -e sancti spiritus excitante. — De poenae gravitate: LEX ROM. CAN. 190, 276, 1 periculum corporis vel maiestatis crimen, secundum constituta duorum parentum meorum, etsi per principis venerationem quodam -e fuerit privatum, inferri non placet. — Sanguinis ardor: ANN. ECCL. a. 504, 51, 36 nisi ad amplexus viriles rediret, -e nimio... barbas esset habitura.

caltha - *-ta* GL. AA 444, 1, 27.

caltiatus - v. *calceatus*.

calto - v. *caligo*.

caltulum - *ka-* GL. AA 462, 1, 20.

calumnia - *-loc-* DOC. LUC. V, 2, 568, 9, *-lonn-* V, 2, 109, 18; *ch-lonn-* V, 3, 209, 14, *-ugn-* TAB. MAR. LAT. nov. 950, 5, 20. — Acc. sing.? *-ae* PAP. DIPL. 152, 37. — Impedimentum HIST. ABB. CAS. I, 31, 13 dum ... ita conbenisset... tunc ... relaxaberunt nobis omnibus -upniis et questionibus: 140, 49 ambuletis ubicumque volueritis sine omni -a. — Multa: MON. ECCL. FLOR. 14 iul. 790, 1162, 15 si in hac -a, vel poena deveneri-mus.

calumniatrix - adi.: CONC. AEV. CAR. 140, 24 cessent -ces querularum questionum obiectiones.

calumnio(r) - *-mpn-* AGNELL. 295, 8, *-ll-* inf. — Seq. dat.: EVR. test. 876, 63 componant cui -atus fuerit auro libras mille: GEZO 385 C 12 non -ari de virtutibus suis Deo. — Perfringere, violare: CARTE PARMA a. 1005-1015, 245, 3 ut ... haec presens constitutio nullo tempore -ll-etur.

calumniosus - de eo qui actionem intendit: MEM. MOD. 20 sept. 934, 103, 25 si quis ...eis -us vel invasor in illorum rebus ... fuerit.

calumpnia(tor) - v. **calumnia(tor)*.

calumpnio - v. *calumnio*.

calunnia - v. **calumnia*.

calupnia - v. **calumnia*.

calvo - GL. CAS. 90, 564, 1, 28 -o calvas tondeo decollo.

1 **calx** - extrema scripti pars: VITA ANTON. 399, 2-3 ad -em operis perveniemus: CARTE PARMA ian. 968, 348, 6 epistulam de anulo ... imperatori in -ce sigillatam.

2 **calx** - abl. *-le* GL. CAS. 90, 582, 1, 23.

calzolaius - v. *calceolarius*.

camaldum? - v. *cainaldum*.

camarerius - v. *camerarius*.

camba - locus ubi cervisia conficitur: CONC. AEV. CAR. 690, 16 una cum censu, qui in volatilibus de molendinis et -is debet exire: BULL. ROM. a. 875-876, 208, 47 Angeli curtem, Vallis cum -a una.

cambiator - gen. *-turi* inf. — Qui permutationem facit: COD. TOSC. mart. 785, 263, 27 signum + ... manu Lampert idest -turi.

cambicio - permutatio: ANN. CAM. a. 972, 88, 43 cenobium... tam per -nem quam per emphiteosin... in dissipatione positum fuit: MUR. VI 215 A 15 tam per -nem quam per emphitheosim.

cambio - *-mn-* MEM. AM. 10 aug. 1020, 150, 12.

cambium - *canni-* MEM. AM. 20 mart. 1004, 188, 6. — Acc. *-o* inf. — Sensu concr., res quae permutatur: ANN. CAM. a. 867, 22, 42 reservamus... casas in Campiano, et ipso -o, que fecimus cum Ilderico.

camelean - v. *chamaeleon*.

camella - v. **chamaemelon*.

camera - *ka-* MUR. VI 216 B 10: DOC. LUC. V, 3, 402, 18, *cha-* MUR. VI 196 E 1, *canm-* VI 198 D 5, *-mma-* MEM. AM. 167, 19,

camerarius - *ka-* KOHLER 17, 4, *-mare-* MORB. NOV. 350, 16.

camerlengus - alcis episcopi thesauro seu camerae praefectus: MORB. NOV. 341, 20 Marchesio domini episcopi novariensi -o, et presbitero Petro...

camerula - cubiculum: GL. NOV. 218, 8 ad cubiculum: id est locum privatum ut -a.

caminata - *ka-* Doc. Luc. V, 3, 631, 47.

caminus - transl., sensu spirit., de damnatorum sede : Paul. diac. Coll. 1333, 8 angeli... mittent eos in -m ignis ardentis.

camisile - camisia : Cod. ver. 28 mai. 846, 269, 29 vestido caterno uno uueta una, -e uno.

camisiolum - parva camisia : Ordo Ber. 50, 2 vestitus -o ascendit pulpitum.

camisum - *-ium* Ordo Ber. 36, 19. — Nom. *-o* Dionisi Ald. 86, 36, acc. *-o* Ficker iul. 988, 52, 15.

cammara - v. *camera*.

cammetum - v. **cannetum*.

camnio, camnium - v. *cambio, *cambium*.

camomelinus - v. **chamaemelinus*.

campanetum - campus, ager ? : Cod. ver. a. 801-814, 77, 4 praidis pratis -is.

campanula - parva *campana, campanello* : Mur. VI 293 E 5 stolam ... cum -is aureis.

campensis (-pes-) - abl. *-e* Ser. princ. Lang. 89, 6. — *-e*, subst. : Mon. Neap. Duc. 14 ian. 963, 91, 24 terra... quod est -e cum omnibus que sibi pertinent de exfundatum et excampese.

campigeno - v. **campigenasti*.

campso - *cans-* inf. — Depon. more *-nsantur* Gl. Cas. 90, 567, 1, 11, *-nseverint* inf. — Ex alto ad litus evadere ? (v. B. Capasso a. l.) : Mon. Neap. Duc. a. 832-839, 153, 18 barcas... que ibidem ad ora -nseverint ... secure et inlese ... debeant esse.

campus - *-np-* Doc. vogh. 8, 31. — Sing. nom. *-o* 6, 32 : 8, 31, pl. acc. *-ores* Carte Parma 31 mart. 987, 238, 22, abl. *-oris* Mon. Neap. Duc. 23 mart. 958, 78, 25.

camputripide - genus tripodis : Mon. Neap. Duc. 30 sept. 987, 158, 19 mobilia id est conca una et recentarium unum et... -e unum.

canaba - *ka-* inf., *ka-va* Doc. Luc. V, 3, 631, 47, *kanova* V, 3, 631, 8, *cann-* Adn. Cod. Iust. 133, 27. — Acc. *ka-a* Invent. Luc. 17, 146.

canalis - nom. *-e* Mur. VI 247 c. 2.

canapineus - v. *cannabinus*.

canapis - v. *cannabis*.

cancellarius - *-nze-* Carte Parma 3 nov. 999, 278, 9.

cancelli - acc. *-am* Mon. Neap. Duc. 21 febr. 955, 69, 6.

cancer - Gl. AA 444, 1, 33 -r nomine est serpentis nequam.

cancerosus - v. **cancrosus*.

cancoli(c)a - v. **cacalia*.

cancrota - v. **cancroma*.

cancul(os)us - v. **calcul(os)us*.

candela - *-dill-* Doc. Luc. V, 2, 227, 16, *-nnell-* Ordo Ber. 75, 32.

candelabrum - transl. : At. Exp. 776 C 6 -um est praedicatio sancta, quia lucem errantibus ostendit.

candidatus - transl., sensu mor. : Ps. Hier. trans. 131 D 9 erat... -a multis meritorum virtutibus, et dealbata nive candidior Spiritus Sancti muneribus, simplicitatem columbae in omnibus repraesentans (scil. Virgo Maria). — *-i*, subst., qui modo ad fidem christianam transierunt (v. Blaise) : 138 B 13 in qua (scil. Virgine) posuit rex thronum suum... fuit enim plena charitate et dilectione ; idcirco sequitur post eam purpuratorum exercitus, et -orum grex.

candilla - v. *candela*.

candor - transl. : At. Exp. 367 C 15 quod tegmen sit abiiciendum ut -r allegoriae appareat, ibi ostenditur, ubi legitur quia tulit Iacob virgas.

canepa - v. *cannabis*.

canetum - v. *cannetum*.

caneus - Gl. Cas. 90, 564, 2, 2 -os flagitiosi.

caneva - cella penaria vel vinaria (v. Duc.) : Ordo Ber. 76, 9 quotidie debent habere de -a pontificis duos panes : Kohler 28, 12 actum in -a ipsius monasterii feliciter.

canevarius (ka-) - nom. *-o* inf. — Custos *canevae* (v. Duc.) : Dionisi Uld. 21, 31 domnus Johannes episcopus et Bruno praesbyter atque vicedomino et ... Justo -o : Kohler 17, 5 domnus Adelberio episcopus et ... Ato ka-o : Morb. Nov. 337, 20 nuntius et procurator -us.

canicio - cantatio : Doc. Luc. V, 3, 89, 3 missarum -o inibi pro anime nostre facere studeat.

canicla - v. **canicula*.

canietum - v. *cannetum*.

caninus - transl., sensu mor. : Pass. Casti 24, 2, 28 Iovem... puerorum violatorem et suae germanae, more -o, necatorem. — Gl. med. 22, 15 cronmion agrion : id est coepa -a.

canistrum - *-us* Gl. AA 444, 1, 29.

canities - *-ici-* HOM. PROSP. 123, 10.
canmera - v. *camera.*
canna - acc. sing. *-a* inf. — Vasis species (v. DUC.): PAP. DIPL. 117, 27 dono tibi -a argentea valente plus minus solidos XXV.
cannaba - v. *canaba.*
cannabarus - v. **cinnabaris.*
cannabeos, -us - v. **cannabum.*
cannabinus - *canapineu-* ANN. CAM. a. 1003, 177, 42.
cannabis - *canap-* ANN. CAM. a. 992, 120, 3.
cannata - vasis species (cf. *canna*): AGNELL. 372, 37 duos magnos discos et -as: ORDO BER. 17, 17 cicendelarius ebdomadarius debet habere unam -am vini pro unoquoque festo.
cannella - v. *candela.*
cannetum - *-nie-* SER. PRINC. LANG. 85, 18, *cane-* REGTRO GEN. iun. 969, 16, 2.
cannium - v. *cambium.*
cannon, cannonicus - v. *canon, canonicus.*
cannulus - baculum: MUR. VI 293 C 1 crucem deauratam cum -o et pomo.
cano - *ka-* MON. NEAP. DUC. 30 nov. 964, 96, 31.
canon - *cann-* ADN. COD. IUST. 131, 23.
canonac(h)us - v. *canonicus.*
canonicalis - ad *canonicos* pertinens: CARTE PARMA 28 dec. 980, 231, 7 omnes -es res sub nostri praecepti confirmatione reciperemus: MEM. MOD. a. 996, 152, 6 canonici ... efflagitantes ... quatinus ... -es res ... reciperemus.
canonicus - *ka-* DIONISI Ald. 147, 31: CECCHETTI 47, 4, *calo-* CHARTAE I a. 996, 180, 302 b, *cann-* COD. PAD. a. 1006, 115, 13: DOC. LUC. V, 2, 156, 22, *-onac-* V, 3, 642, 38, *-onach-* REGTUM VOL. 22 sept. 968, 14, 7. — *Scriptura -a*, libri divini: PAUL. DIAC. Coll. 1479, 10 alter raptus in coelum legitur, alterius mors in Scriptura -a aperte memoratur; *-a*, n. pl., subst., canones ecclesiastici, Eccl. regulae, praecepta: COD. AUSTR. a. 772, 31, 4, 19 -a per omnia firmamus manu nostra permanere sententiam et regularem tramitem ut ordo deposcit.
canso(r) - v. *campso.*
cantarus - v. *cantharus.*
cantata - cantatio: ORDO BER. 89, 9 ante tertiam -am minor custodum ebdomadariorum ponit rotulum letaniarum super altare.
cantennus - GL. AA 444, 1, 32 -us maleficus.
cantharus (-ta-) - abl. *-iis* ORDO BER. 37, 20. — Acc. pl. *-a* ANN. ECCL. a. 523, 326, 16.
cantiloquus - regis David epith.: PAULIN. Fel. 370 B 1 de te namque -us David propheta cecinit.
canticus - v. **cachecticus.*
1 canto - transl.: PASS. FEL. FARF. 479, 14 psalmis et hymnis spiritalibus -ntes in cordibus suis. — Absol.: MAXIM. I 1, 127 -ndi summa voluptas effugit. — *-ns*, subst., cantatrix: II 2, 26 -ntem Maximianus amat.
2 canto - abl. *-ono* MEM. AM. 9 iul. 986, 1, 26.
cantolatrix - v. **cantilatrix.*
cantum ? - *in -um*, fort. de pecunia quae integris solidis persolvitur (v. B. Capasso a. l.): MON. NEAP. DUC. 30 iun. 949, 58, 15 auri solidos 9 byt., sex in -um et tres in fractum: 9 dec. 952, 64, 36 auri sol. 10 in -um.
cantus - abl. *-o* GL. EPOR. 648, 1, 32.
canzellarius - v. *cancellarius.*
capabiliter - pro intelligendi vi: PAULIN. Fel. 383 B 2 et vim dicti, quam ex uno non vales comprehendere, ex plurimis queas... -r experiri.
capapotia - v. **catapotia.*
capax - plenus: VITA PAR. 77, 44 Salvator... cuius verba veritatis sunt -cia.
capea - v. *cavea.*
capedo - *-id-* GL. AA. 444, 2, 4.
capellaticum - ius colligendi ligna in silva: DIPL. REG. I 526, 23 his exceptis que ad prefatum monasterium reddere continuatim soliti fuerunt ut... in silva Alferia -m, seminationem... habeant.
capellatius - fort. err. lec. pro *capella(s)tis* (v. **capello*): MEM. MOD. 30 iun. 975, 139, 37 ipsas lignias quas -us super istas a petra ponite.
capelo - v. *capulo.*
capelus - v. *capulus.*
capesso - *-esc-* inf. — Adipisci: DIPL. REG. II 83, 2 ad praesentem vitam facilius transigendam et ad aeternam felicius -scendam: 103, 16 ad premia aeterna -enda. — Accipere, suscipere: ANN. ECCL. a. 527, 372, 28 qui cum benevolentia -unt quae mandantur abs te.

capetularis - v. *capitularis.*

capido - v. *capedo.*

capillo - v. *capulo.*

capillus - in form. iuris iurandi: LEX ROM. CAN. 202, 309 *ind. cap.* de his, qui per -um aut caput iurant.

capilus - v. *capulus.*

capio - pf. *thema caep-* VITA PARDI 633, 30, part. *caep-* ROMANIN 374, 35. — De itinere, ingredi: VITA SEV. MIL. 650, 16 ceperunt semitam, quae perduxit eos ad locum ubi...: 651, 6 cum coepisset iter -ere. — Statuere: MEM. AM. 11 sept. 1007, 221, 14 fideles quosdam et religiosos viros sibi presentari iussit ut qualiter -ret ante eorum presentiam suam disponeret voluntatem. — Obtinere: FEL. NUC. 366, 27 ad illam celestem Hierusalem..., ubi nec dolor sentitur ullus, neque mors -t introitum. — De agrorum amplitudine: DOC. AR. 17 ian. 936, 85, 21 campum unum qui dicitur Longoria... qui -ere videtur modia XX: REICHSK. 12 iul. 996, 620, 5 campum... qui -ere videtur modia viginti: CARTE PARMA a. 1000, 292, 18 braidas in circuitu Placentie -ntes annuatim modios quadraginta. — *Notitiam -ere,* certiorem fieri: ANN. ECCL. a. 500, 6, 4 B. Fulgentius omnes... servos Dei, quorum... notitiam -ere potuit, humili obsequio salutavit.

capitalis - acc. sing. f. *-e* inf. — *-is sententia,* poena mortis: PASS. SERAP. 503, 11 dedit puellae -em sententiam: ROMANIN 374, 32 -e subire debeat sententiam. — *-e* ?, subst., pecunia, *capitale*: MORB. NOV. 371, 17 solvendo pro una vice tantum praetium ad rationem quindicim de -i pro singulo de redditu.

capitalium - capitulum (v. DUC. 1 *aera*) GL. CAS. 90, 560, 1, 31 aera numerum -um pars.

capitaneus, -a, -um - *-ni-* MORB. NOV. 368, 40. — De eo quod ad pecuniam, *capitale* pertinet: ADN. COD. IUST. 242, 17 reddi -a summa: PAP. DIPL. 182, 67 centum viginti solidos -os. — *-um,* subst., pecunia, capitale: ADN. COD. IUST. 115, 22 si prius... usuras dedit quam -a persolveret: 281, 16 in -um eos reputari. — *-us,* subst., praefectus civitatis: MORB. NOV. 350, 14 officiales super monitionibus, notarii rationatorum ammunis Novariae, -i burgorum sancti Caudenti...

capitolum - v. *capitulum.*

capitularis - *-pe-* inf. — Acc. n. *-pe-em* MON. NEAP. DUC. a. 853-877, 138, 5. — *-es,* subst., canonici: DIPL. REG. I 610, 42 insuper etiam arbitrium illis concessimus abbatissas inter se eligendi, scilicet quamdiu ex supradictarum ancillarum Christi progenie aliqua ibidem tali digna officio reperiatur, communi assensu -ium eligatur...

capitularius - exactor: (cf. DUC. s. v. 1 *capitulum*): PAP. DIPL. 134, 35 massa quam ten(et) Johannis -us.

capitulatio (-cio) - *-ciare* fort. err. lec. pro *capitulator(e)* inf. — Capitulare ? (cf. DUC.): FICKER mai. 806, 10, 3 sicuti edicti pagina -nis Maistulphi regis continet. — ANN. CAM. a. 965, 76, 31 Dominus Consul et -ne hac paginam peticionis subscripsi.

capitulum - *ka-* ADN. COD. IUST. 1, 1, *-to-* DOC. LUC. V, 2, 43, 19. — Acc. sing. *-o* SER. PRINC. LANG. 125, 24. — Pactionis pars: ANN. CAM. a. 858, 19, 29 donatione a me facta... de supradictis -is sub anathematis vinculi obligatione: FICKER 25 oct. 976, 40, 6 de omnibus sese moventibus... veram inter nos statuimus deliberatum finem; verum etiam et de omni collegantia, rogadia... et de omni ratione, altercatione, capitulatione... querimonia et de universis -is: ROMANIN 359, 3 si quis ... pignerare praesumpserit, excepta memorata -a, causam perdat. — Sensu concr., de eo quod pactione conceditur: COD. TOSC. 26 aug. 769, 611, 2 hec omnia -a a nobis promissa; CARTE MICA 24 sept. 968 ? 970 ?, 509, 9 ecclesia... cum -is et ornamentis suis, cum domibus et cellis... cum omnibus decimationibus et oblationibus suis. — Ratio, condicio: BULL. CASIN. II a. 766, 10, 22 per quovis -o... habere et possidere probamini: COD. PAD. 23 febr. 840, 22, 2 nec amplius per nullius (= nullum ?) -um arbores portantes delere: MON. ECCL. FLOR. nov. 987, 231, 36 si...pro qualivet ingenium aut per qualecumque -o cui nos dedissemus ... monasterium... retollere ... presumpserimus: KOHLER 57, 9 ut haveas ipsas res in tua proprietatem... in tali vero -um, quod si Gildiris genitor tuus Adonem vel quemcumque hominem de ipsas res in se reciperet ad eas prestan-

dum, tunc ipsa cartula...; cf. *capitalium*.

caplus - v. *capulus*.

capo - fort. perper. pro *capto*: GL. AA 444, 2, 1 -are equequi praeoccupare.

cappa - vestis species: MON. DUC. CAR. 957-993, 48, 3 -e II, planete VI: ORDO BER. 59, 27-8 clericis illorum pluviales porrrigentibus, -asque suscipientibus: 95, 1 presbyter ebdomadarius cum orario et -a retro altare salutat: *al.*

cappella - *cabe-* COD. PAD. 23 aug. 932, 55, 7. — Acc. sing. *-a* INVENT. LUC. 10, 229: 251. — Fidelium congregatio: PAP. DIPL. 1, 19 ita sane ut omnes -ae constitutae, vel constituendae, et Populus, qui infra terminos histos comprehenduntur, Apostolicae Basilicae de parochiali iure deinceps penitus respondeant; v. **capella*.

cappellanus, **cappellus** - v. **capellanus*, **capellus*.

cappilo - v. *capulo*.

capra - *ka-* DOC. LUC. V, 3, 631, 43: inf. — Acc. sing. *ka-a* INVENT. LUC. 16, 106: 111.

caprarius - *cab-* DOC. NOVI 3, 7.

capricornus - *-nius* ORDO BER. 14, 13.

caproficus - v. **caprificus*.

caprunus - v. **caprinus*.

capsa - patrimonium, proprietas: COD. AUSTR. 21 mart. 861, 31, 19, 5 omnem rem ... in -am Sancte Marie ... tradidit.

1 **capsis** - arca, capsa: PASS. ANSANI 66, 73 alterum tamen brachiorum in -de honorabiliter sibi reservaverunt in defentiones contra ignes.

2 **capsis** - v. **cassis*.

capso - v. **casso*.

captio - *avium -o*, sensu concr., locus venationi inserviens: COD. PAD. a. 829, 14, 4 navigia sceu lacos hubi aquimolos hedifficati fuerint una cum piscationibus et avium -bus suis.

captiose - *-ae* GL. EPOR. 650, 2, 7.

captivitas - actus comprehendendi alqm et retinendi, adhibita vi: CONC. MER. 154, 19 puellae ... quae ... se de ... monasterio ... extra -tis incursum ... subtraxerint ... a communionis gratia segregentur.

captivo - capto: ANN. ECCL. a. 536, 539, 37 in domos ... intrant... -ntes mulierculas quasdam peccatis oneratas: APP. Cant. 123, 2 ubi discurrentes animalia simpliciora -ent. — Transl., sensu mor., sive, in bon., sive in mal. partem: ANN. ECCL. a. 518, 223, 22 accipere causam -ndi monachos, qui quamquam ad modicum lapsi sint, tamen veritatis verbum dilexerunt: PASS. ANSANI 64, 1 primum hominum ... quem Diabolus... -tum detinuit.

captivus - seq. *a* et abl.: VITA TAMM. 67, 6 peregrinus sum et romanus -us a paganis.—Transl.: PAULIN. Fel. 378 A 6 non - inquam - ille (scil. Jesus) redemptus, quia numquam -us. — De loco: INV. AB. 29, 9 locus in quo sepulti fuerunt... -s remansit.

capto - infin. *-ore* fort. perper. GL. CAS. 90, 562, 1, 22, fut. 2ª *pers. sing.* *-vis* GL. AA 444, 2, 11. — Percipere: PAUL. DIAC. Coll. 1275, 1 auditu rauca sonoraque -mus. — Suscipere: BULL. ROM. mai. 560-573, 93, 8 Patris nostri incepta -ntes.

captura - transl.: ANAST. Barth. 735 C ave, qui es peritae -ae piscator rationabilium piscium.

capu(d) - v. *caput*.

1 **capula** - de actu lignandi (cf. **capulus*): COD. PAD. 23 febr. 840, 22, 16 -as facere ubi antea fecerunt in finis Forojuliano.

2 **capula** - v. *cepula*.

capulo - *-cappi-* MEM. AM. 165, 1, *-pe-* GL. CAS. 90, 564, 1, 6, *-pill-* inf. — GL. AA 444, 2, 6 -pillassent minutatim concidissent.

capulus ? - *-pil-* KOHLER 65, 3: COD. VER. a. 807 ?, 99, 7: 7 mai 814, 146, 18: 5 aug. 860, 327, 16, *-pel-* COD. PAD. mai 950, 58, 21, *-pl-* aug. 1006, 115, 11.

capus - v. *capys*.

caput (-d) - *-pu* DOC. LUC. V, 2, 17, 24. — Gen. sing. *-i* CARTE PARMA 31 mart. 987, 240, 12, *-e* SER. PRINC. LANG. 10, 8, acc. *-pi-te* PAP. DIPL. 31, 18, abl. *-i* ADN. COD. IUST. 8, 8, *-pu* CARTE MICA 24 mai. 957, 502, 12, pl. acc. *-e* GL. AA 443, 1, 7, abl. *-tes* MON. NEAP. DUC. 4 apr. 960, 84, 14, *-tas* CHARTAE I ian. 964, 204 a. — *Bestia multi -tis*, epithet. diaboli: ANN. ECCL. a. 536, 537, 23 adiuva ... sanctas animas occisas... quod propter Christum traditae sint morti a bestia multi -is. — De hom.,

in alqo ordine princeps: COD. DIPL. IT. I a. 963, 6, II, 4 -t senatus: COMI INSCR. 317, 21 his (scil. oris) -t est factus summus patriarcha Iohannis: PAP. DIPL. 17, 2 ecclesiarum Christi -t atque principem; de ecclesiis, ead. signif.: FICKER 8 aug. 948, 30, 9 ecclesie beate... virginis Marie sanctique Iusti martyris, que -d sunt Tergestini episcopii; *mundi, rerum -t*, epithet. urbis Romae: ANN. ECCL. a. 500, 5, 38 Romam venit... -tque mundi veraciter appellatam festinus ingreditur civitatem: a. 537, 562, 18 qui fecerunt... damna sine debitis, et... non in provinciis tantum, sed in ipso rerum -te, nempe Roma, probatur inflictum: al.; *summum -t*, epithet. Christi: ANN. ECCL. a. 507, 61, 19 Sanctissimo tuo congratulans profectui, sacerdos Regis, quia summi -tis membra sumus. — De libri initio: PASS. CRESC. 353, 36 in -te libri scriptum est de me; in re arithm., de unitate: PAUL. DIAC. Coll. 1401, 40 nisi numerus denarius repetatur a -te, hoc est, ab unitate; de spatii parte extrema: COD. DIPL. IT. I a 963, 4, II, 33 -t Apuliae: BEN. VIII 1618 B 5 in -po ... milliario secundo. — *Ante -t alcis*, coram eo: PASS. SUS. 555, 11 seque aspergens pulvere terrae ante -t suum: *per -t*, sensu distribut.: COD. VER. 13 mai. 744-745, 38, 36 abeant (scil. servi) per -t mundio tremissis singulos: COD. TOSC. 13 oct. 811, 396, 16 debeatis nobis ... perexxolbere... per -u sexta edemata; item, singillatim: COD. PAD. a. 840-853, 18, 22 iam nominati homines unus quisque per -t super sancta Dei evangelia iuraverunt. — *Declinare -t*, mori: ANN. ECCL. a. 530, 427, 56 correptus est febre et sine sensu effectus declinavit -t in lectulum; *-t inclinare*, obsequium praebere: BULL. ROM. a. 835, 179, VI, 27 Sedis sanctae... cui omnis orbis -t inclinat; *alci -a subtrahere*, eius vim et auctoritatem effugere: ANN. ECCL. a. 508, 77, 20 potuit tibi -a subtrahere, quem mitiorem ovibus faciunt errata pugnacem; *-t tenere, in -e esse*, summum obtinere locum: BULL. CASIN. I 4, 64 lex Monasticis ordinis -t teneat ac principatum, ubi Benedictus promulgavit Regulam: COD. PAD. 23 febr. 840, 19, 23 si excursus in finibus vestris... factus fuerit personam ipsam que in -ite fuerit ad eandem malitiam fatiendam... parti vestre tradantur; *in capo ire, andare*, de nummis, in usu esse TAB. MAR. LAT. oct. 978 - sept. 979, 12, 24 denarios bonos quales per tempus in -o ieri[nt]: CARTE MICA 25 mai. 998, 524, 25 denarios duobus bono romano monetae in -o andantes: TAB. MAR. NOV. 24 iun. 1011, 189, 36 denarios argenteos qualis per tempore in -o hierit numero duo. v. **capud*.

caputenens - nom. *-nte* inf. — finem habens: COD. TOSC. 29 mart. 802, 336, 12 clausura...da occidente -nte in fluvio ombrone.

capys - *-us* GL. CAS. 90, 563, 2, 38. — Abl. pl. *-is* SYN. PAP. 850, 117, 38.

cara - Gl. AA 444, 2, 22 -a seu lentea vela de nave.

caragius - acc. pl. *-us* CONC. MER. 180, 1.

carambria - v. **crambe*.

caraxatura - scarifatio: PAP. DIPL. 119, 20 si quae liturae vel -ae in hoc testamento sunt.

caraxatus - de charta, lituras habens: ADN. COD. IUST. 282, 26 charta -a recipienda non est.

carbasus - *cava-* GL. AA 445, 2, 5.

carbonarius - carbonaria?: MON. NEAP. DUC. febr. 916, 20, 4 coheret ... ex alio latere a parte septentrionis ipse -us publicus.

carbos - v. **carpos*.

carcer - fort. receptaculum, horreum: TAB. MAR. LAT. iul. 947, 2, 6 aquimolum ... cum forma et -e. — *-is custodia*, carcer: PASS. IREN. 640, 38 Mustiola non cessat a -is custodia reos suasionibus confortare.

carceralis - *custodia -is*, carcer: PASS. MARC. SEC. 828, 44 ad extremum astrictus vinculis, custodia -is (sic) excipitur.

carcero - *-tus*, subst.: PAULIN. exhort. 281 B 9 esurientem reficere, sitientem potare, hospitem colligere, nudum operire, visitare languidum, requirere -tum, consolari tristem, etc.

carcesa - GL. CAS. 90, 564, 1, 25 -a species uel acumen oculorum.

carciarium - v. *calciarium*.

cardetum - v. *carduetum*.

cardiadiacus - v. **cardiacus*.

cardinalis - de episcopis: KAL.PIST. 96, 53 collegium in civitate Parisiis pro scolaribus Pist. una cum Domino Andrea

Florentino -i episcopo erexit: CONC. ROM. 998, 226, 58 pro omnibus -bus episcopis: AQU. INSCR. 167, 2 cum duobus romanis episc. cardinalib(us).

cardo - quaelibet orbis terrarum pars: PAULIN. Laz. 43, 2 humanum genus ... diffusum per mundi quadrifixos -es: ANN. ECCL. a. 500, 4, 44 illud, quod ex omnibus Orbis -bus devotos attrahit.

cardomum - v. **cardamum*.

carduetum - *-de-* BEN. VIII 1618, A 1.

cardula - v. *cartula*.

carduus - *rardus* GL. AA 472, 1, 15, *-dus* inf. — *-dus ferreus*, cruciatus, tormenti species: PASS. GREG. 382, 3 -dos ferreos afferte et genua eius totis viribus percutite.

care - *cha-* AT. Cap. 38 C 3.

carecta - GL. CAS. 90, 570, 2, 21 in -am in locum palustri (sic).

careo - part. praes. nom. sing. *-nte* PAP. DIPL. 197, 4. — Transit. more, praetermittere: ANN. CAM. a. 902, 31, 49 ego Buccaccius ... publicus notarius ... coplavi ea ... nec iungens, nec -ns aliquid res.

careofilum - v. *caryophyllon*.

careus - v. **caseus*.

carex - *-es* LEO VERC. Leon. 2, 27.

carexacio - v. **caraxatio*.

cari(a)cias - v. **caracias*.

caries - GL. CAS. 90, 564, 1, 11 cadones (= calones) serui -es.

carino - *ka-* GL. AA 462, 1, 23.

carinus - v. **caryinus*.

cariola (an *-us*?) - a *caries* vel a *carius* (v. inf.), transl., edax cura: APP. Cant. 56, 35 qui nec subtilissimis nequissimarum cogitationum -is a suo sanctitatis robore depereunt.

carisus - perper. pro *cariosus*?: GL. AA 444, 2, 17 -o pro inane vacuo.

caritas - *ka-* PETR. PRESB. 128, 3, *cha-* PS. HIER. trans. 126 A: ANAST. prol. mut. 705 A 2: 10: PAULIN. Fel. 345 B 6: al.: inf. — Hon. tit.: ANN. ECCL. a. 502, 24, 28 cha-i tuae ... utendi pallii concessimus facultatem: a. 518, 229, 29 libellum ... a cha-e tua subscriptum ad nos dirige.

caritativus - benevolus: DOC. LUC. V, 3, 662, 18 vel aliquorum fidelium -a donatione.

carit(it)es - v. **caryites*.

caritosus - AGNELL. 283, 11 Agapitus IX, cuius nomen latina lingua vertitur " -us ".

caritrias - v. **caracias*.

carius - GL. AA 444, 2, 17 -us est animal qui et tinea dicitur.

carmula - seditio (v. DUC. et NIERM.): MON. DUC. CAR. febr.-apr. 955, 46, 11 in hac -a interfecti sunt quatuor comites.

carnalis - acc. n. *-i* DOC. LUC. V, 2, 6, 14, nom. pl. *-i* inf., acc. pl. *-e* inf. — De, sanguinis vinculo: REGTRO GEN. febr. 993, 35,1 Andreas et Petrus germani -i filii mei: 7 in uos ... germani -e filii mei; hominum iustitia: PAUL. DIAC. Coll. 1254, 40 ad hoc persequebantur Christum, ut fidem ... exstinguerent, et -em justitiam legis, justitiae evangelii praeferrent; hominum doctrina: 1481, 10 plerumque etiam carnis et sanguinis nomine -is et spiritualis intellectus subtilitate grossescens doctrina accipitur, Paulo de seipso dicente: Continuo non acquievi carni et sanguini. Quo sensu in hoc loco accipienda est caro, -is videlicet, et, quantum ad Deum, stulta carnalium sapientia, quae quanto se latius ad investiganda terrena et transitoria diffundit, tanto minus ad intellectualis et verae philosophiae aditum jam pervenit. — *-ia*, subst., ea quae ad corporum vitam pertinent: 1345, 42 consortes eos faciant -ium suorum, ... in necessitate: ANN. CAM. a. 962, 72, 18 omnem portionem ... largior tibi ... quia si -ia vobis concedo, spiritualia a vobis recipere expectamus.

carnarinus - lecticarius: AGNELL. 383, 4 Hirculenses antecedebant onerosa animalia, -i (cod.: camarini) qui et lecticarii virgis costis agitabant taurorum, et ibant cum naribus patulis per viam lactea per cornuaque ducti iuvencis, et pervenerunt usque ad pontem Odionis.

carnarium - nom pl. *-i* GL. AA 448, 1, 32. — Locus ubi mortuorum corpora sepeliuntur (v. DUC. et NIERM.): CARTE PARMA 5 apr. 989, 247, 9 habeat pontifex eiusdem ecclesiae ... regias vias aquarumque decursus ... arenam -um ... publica pascua.

carnelevale - dominica quinquagesimae: ORDO BER. 20, 20 in -i ebdomadarius presbyter et diaconus... debent prandere cum pontifice in domo: 40, 31

idem facit in sabbato de -i, mittendo aquam.

carnosus - *-a*, subst., fort. carnosum pecus (an subst. *ovis* vel sim. periit ?) : ROMANIN 378, 15 et una voluntate omnes se adconsiliaverunt ... ut decimas de illorum rebus, per unumquemque, qui datum non habebant, dedissent ... Dominica rel. Boni Caligarii post obitum viri sui dedit stara mang(ias) quatuor, et -as duas et juravit.

caro - *nostrae -is habitaculum*, de hum. corpore : BULL. CASIN. II a. 762, 6, 20 cum ex nostrae -is habitaculo fuerimus egressi.

carophyllon - v. **caryophyllon*.

caror - v. **calor*.

carpelio - piscis species ? (cf. DUC. *carpellus*, *carpio*) : COD. VER. a. 883, 431, 1 alii fictales reddunt unusquisque caseum libras XLI -onem integrum I.

carpentarius - artifex lignarius, cf. *carpentiere* : COD. COLOMB. 5 iun. 774, 141, 60 magister -us provideat omnes magistros de ligno et lapide, preter eos qui ad cetera officina deputati sunt, id est qui butes et bariles seu scrinia vel molendina, casas atque muros faciunt : MON. ECCL. FLOR. 9 apr. 962, 1408, 16 illos -os quos... sanctus locus ... possidet.

carpinus - *-pe-* inf. — Acc. *-peno* MEM. MOD. 14 iun. 772, 2, 16.

carpo - *-iuntur* GL. AA 479, 2, 27. — In metaph., sensu spirit. : ANN. ECCL. a. 535, 502, 19 vigilantia quanta regendi commissas animas, ne lupus hostis oves -ret : CONC. AEV. CAR. 135, 19 -re nescitis docta manu de sub foliis litterarum pendentia spiritalium fructuum poma : PLAC. INSCR. 19, 16 pascua -sit ovis : al ; de eo quod ex alqa propriet. percipitur : MEM. MOD. 15 iun. 1016, 7, 33 concedimus cenobio... illud tantum prenotatum, quod ex ipsa corte -simus cum decimis ipsius terre et ex omni sua integritate.

carra - dolii vinarii species (v. DUC.) : DOC. LUC. V, 2, 322, 4 per singulos annos reddere debeamus in mense magio -as duas novas et bonas tantum.

carracius - v. **carrarius*.

carrada - *-ta* inf. — Acc. sing. *-ta* DIONISI Ald. 104, 18.

carrara - via qua carrus vehi potest : CARTE MICA 15 iun. 994, 621, 11 a quarto latere -a in commune.

carraria - liquidorum mensura : DIPL. REG. II, 32, 31 VIII vini -as.

carraricia - via qua carrus vehi potest : MON. NEAP. DUC. 5 febr. 960, 83, 9 ex ipsum vinum ... trahere debeat tractoria una -a gratis intus monasterium : DOC. LUC. V, 3, 253, 6 exceptati exinde via et -a illa, que infra ipsa petia de terra percurrit.

carrarius - carpentarius : GL. CAS. 90, 564, 1, 18 carpentarii -ii.

carrarus - v. **carrarius*.

carrata - v. *carrada*.

carreco - GL. AA 484, 1, 26 subfarcinatus sub bracio -tus.

carretta - currus, *carretta* : AF. Guast. 304, 34 annona cavallorum sex modia faenum, vel herbas -as tres.

carrigatio - actus vectandi alqd, subvectio : CONC. AEV. CAR. 643, 41 ne in hac sancta venerabili die ... quaslibet -es ullius conditionis homines facere praesumant.

carsites - v. **caryites*.

carta - *scha-* CARTE MICA mai. 1004, 29, 21 *al.*, *ka-* DIPL. REG. I 618, 18 : BEN. VIII 1634 D 2. — Acc. sing. *-a* CECCH. 28, 24 *al.*

cartagniveus - ? ANN. CAM. a. 994, 125, 24 donamus ... domum terraneam scandalitia -a (cf. FORC. Gloss. *carticinea domus* ?).

cartaticum - v. **catharticum*.

carthilago - v. *cartilago*.

carthophilax - v. **cartofilax*.

carticinus - *-nea* ANN. CAM. a. 945, 45, 26, *-neo* PAP. DIPL. 16, 45. — Abl. sing. f. *-ne* 38, 1.

carticula - v. **craticula*.

cartilago - *-thi-* GL. CAS. 90, 564, 1, 30.

cartinis - nom. pl., fort. perper. pro *cavert-* (v. *cavertinum*) : CARTE MICA 9 sept. 1003, 26, 8 suscipere deveant... casale uno ... in qua sunt ... pascuis, silvis, pantaniciis -is, hedi[fi]ciis, saluectis... cultum vel incultum.

cartolarius - v. **cartularius*.

cartula - *cha-* CARTE MICA 5 mart. 1015, 35, 27, *cgra-* ian. 958, 504, 30, *-rdu-* CARTE PARMA 14 oct. 972, 229, 11, *-to-* FICKER mai. 827, 15, 10 ; al., *-ull-* DIONIS. Ald. 169, 33 : KOHLER 83, 17. — Nom. sing. *-am* PAP. DIPL. 197, 131, 2.

cartulacius - servus per chartulam manumissus (cf. **cartularius*, **cartulatus*) : CHARTAE I 12 nov. 926, 76, 129 b familiis ... libellariis vel -iis seu commendatitiis.

cartulatus - abl. pl. m. *-i* HIST. ABB. CAS. 121, 2, 4, fem. *-e* ibid.

cartulla - v. *cartula*.

caruca - *terra de -is*, terra arabilis? (cf. DUC. 2 *carrucagium*) : CARTE PARMA 5 apr. 989, 247, 19 terram de -is in nauticis vel alicubi iacentem infra ipsum comitatum.

1 **carus** - *cha-* PAULIN. exhort. 198 C 5 : GREG. V 937 A 6 : PAP. DIPL. 4, 2, *ka-* MUR. VI 217 B 12 : COMI INSCR. 317, 5 : FEL. NUC. 366, 35 : al. — f. subst. : PAP. DIPL. 131, 3 Castorium -um meum.

2 **carus** - v. **careum*.

carvetes - v. **caryites*.

caryophyllon - *-reofilum* GL. MED. 15, 13.

casa - *cass-* COD. PAD. 20 iun. 828, 10, 30 : DIONISI Ald. 128, 35 : SER. PRINC. LANG. 131, 40, *cax-* COD. PAD. 20 iun. 828, 10, 41. — Acc. *-a* MAFF. Ver. a. 726, 634, 26 : INVENT. LUC. 7, 149, pl. nom. ? *-es* DOC. LUC. V, 2, 104, 38, acc. *-is* SER. PRINC. LANG. 141, 5, abl. *-ibus* COD. PAD. 10 iun. 673, 5, 4. — De eccl. : MON. ECCL. FLOR. 9 oct. 783, 322, 42 ad ipsam -am Dei proficiant in augmentis : DOC. AR. 9 oct. 783, 29, 9 sicut constat ipsa -a Sancti Donati de predictis rebus ... vestita fuisse : BULL. CASIN. II a. 878, 34, 54 omnia ... instrumenta cartarum, undecumque -a Dei legaliter investita est : FICKER a. 982-87, 3, 5 tradidit ... ad Dei -am Sanctę Mariae.

casabus (?) - GL. AA 444, 2, 37 -us flagelli (= -o) copidermos ; cf. THES.

casalanus - v. **casalinus*.

casalatum - certus *casarum* numerus (cf. *casinatum*) : BULL. CASIN. II a. 731, 4, 5 damus ad ipso Monasterio ... singula -a ad ipsa Curte pertinente.

casalenus - v. *casalinus*.

casalichium - parvus casalis (cf. **casalecclum*) : BULL. ROM. 23 ian. 817, 165, 47 casale Scandalianum pro uncias octo, nec non et -um qui nominatur antiquus.

casalicum - de solo ubi aedificatum est vel aedificari potest (cf. **casalinus*) : CHARTAE I 20 mart. 1011, 385 b unum -um cum casa superposita : HIST. ABB. CAS. 34, 50 Actu Teanense in -u temporibus domni Grimoalt.

casalinus - *ka-* COD. PAD. mai. 950, 58, 9, *-le-* MON. NEAP. DUC. 23 apr. 936, 37, 13.

casalis (-e) - *ka-* CARTE MICA 18 iun. 1020, 37, 10 : inf., *-ss-* PAP. DIPL. 151, 4, *-ll-* REGTRO GEN. aug. 1019, 113, 8. — *Ka-us* CHARTAE I 10 aug. 966, 210 c, nom. pl. *-i* COD. PAD. 10 iun. 673, 3, 21, acc. *-iis* CARTE PARMA 15 dec. 926, 259, 4 abl. *-eis* COD. PAD. oct. 898, 36, 15.

casalivus - *-se-* DIONISI Ald. 157, 19. — Acc ? *-is* 124, 35. — De solo, avitum ? (v. DUC.), an *casalinum*, i. e. ubi aedificatum est vel aedificari potest ? : COD. VER. 31 aug. 843, 239, 11 terrola -a cum casam scandolada : MEM. MOD. iul. 927, 100, 4 terra aratoria congrua et -a : COD. PAD. a. 964, 70, 27 terris -is et sediminas earum : KOHLER 10, 1 idest terra -a in loco uno iuris proprietatis mee : DIONISI Ald. 124, 35 et fundo Bodanigus id sunt in primis terras -is cum casis super se habitis una cum curte, horto.

casallis - v. *casalis*.

casarnetis - fort. err. lec. pro *casamentis* : CHARTAE I 28 mai. 1010, 382 c per denarios bonos solidos duo finitum precium pro cuntis casis sediminas et omnibus rebus illis iuris nostris iugalibus quam abere uisi sumus... et sunt rebus ipsis per mensura iusta infra et coherencias sediminibus et uineis et -is con areis suarum seu terris gerbis iugia una.

casata - habitaculum familiae agricolarum cum certa terrae portione (v. DUC.) : CONC. AEV. CAR. 7, 14 ea conditione, ut annis singulis de unaquaque -a solidus, id est duodecim denarii, ad aecclesiam ... reddatur.

casattinus - fort., de solo ubi aedificatum est vel aedificari potest (cf. **casalinus*) : SER. PRINC. LANG. 154, 49, pro villis offerimus ibique terram quae appellatur de Paudula ... alia pecia ad Tyre modio rasu. Alia terra da la Pesone de modiis duo, qui est -a.

cascina - v. *casina*.

casela - v. *casella*.

caselivus - v. *casalivus*.

casella - *-ela* COD. PAD. 10 apr. 968, 74, 11, *cass-* GESTA NER. 11, 28, *cabe-*

fort. perper. DIONISI Ald. 108, 11. — Acc. *-a* HIST. ABB. CAS. 34, 48 : INVENT. LUC. 16, 94.

casellaris ? - fort, casula, *casolare* : COD. VER. 8 apr. 835, 204, 10 meam porcione de terra cum -e ortis adque aria.

caseus - *-si-* INVENT. LUC. 16, 106 : DOC. LUC. V, 2, 90, 30 : inf., *-sum* inf. — Acc. *-sum* MON. NEAP. DUC. 15 febr. 957, 75, 23, acc. ? *-sio* DOC. LUC. V, 2, 161, 19.

casgat - fort. perper. pro *castigat* : GL. CAS. 90, 564, 1, 34 -at flagellat.

casia - acc. *-a* MAFF. Ver. II 631, 10.

casile - praedium rusticum seu casa cum certo agri modo (v. **casalis*) : BEN. VIII 1619 C 2 pergentem usque ad -e qui stat in lentiscino : REGTO SIP. 20, 31 offero ecclesie S. Leonardi ... vineas, -ia nec non omnia que habeo.

casilinus, casilis - v. **casalinus, *casalis.*

casimis ? - ANN. CAM. a. 965, 75, 40 speramus uti vinea integra et -e (perper. pro *casile* ?)

casina - *-sci-* DOC. LUC. V, 3, 649, 33 : REGTUM VOL. 8 mart. 981, 23, 3.

casinatum ? - certus *casarum* numerus (cf. *casalatum*) : ANN. CAM. a. 1018, 227, 25 ipsa terra que est posita fra ducato Spoletino ... et est adunata fra lu -u finei primo latere.

casis - Eccl. bona, proprietas ? (cf. DUC.) : CARTE PARMA 13 dec. 926, 256, 12 castellum ... et curte in se et -es et massaricies et servos et ancillas : BULL. ROM. dec. 1013, 319, 2, IV, 18 villis, fundis et -ibus.

casius - v. *caseus.*

casmea - v. **cadmea.*

caso - v. **causo.*

cassa, cassalis, cassella, cassina - v. *casa, casalis, casella, *casina.*

casso - *cha-* DOC. LUC. V, 2, 530, 10, *cabs-* HIST. ABB. CAS. 36, 21 : 36, 45 *al.*

castagnarius - *silva -a*, castanetum : DOC. LUC. V, 2, 254, 1 comunia de silva -a et in rivo Arcatile.

castagnetum - v. *castanetum.*

castaldanum - *gastaldi* iurisdictio : BEN. VIII 1620 B 15 insuper concedimus vobis ... totum -um ... Portuense.

castaldata - *gastaldi* munus, metonym., pro eo ipso qui munere fungitur (?) : MON. NEAP. DUC. 20 nov. 975, 15, 26 numquam presummamus nos aut posteris nostris nec qualibet -a nostra neque vice domini nostri ... datione aut salute querere ad eis.

castana - v. **castanea.*

castanaetum - v. *castanetum.*

castanea - pl., acc. *-ees* MON. NEAP. DUC. 7 ian. 1017, 231, 31, abl. MORB. NOV. 338, 3. — Castanetum : DOC. VOGH. 19, 33 pratis pascuis gerbis -is.

castanetum - *-agne-* MON. ECCL. FLOR. a. 983, 1029, 25 : inf. : al., *-nae-* DOC. LUC. V, 2, 49, 27, *-nel-* fort. perper. MORB. NOV. 327, 12. — Nom. *-gneto* PAP. DIPL. 202, 16, acc., sing. *-gneto* INVENT. LUC. 10, 259, pl. *-nietas* 12, 8.

castaneus (-nus) - *arbor -nus*, castanea : CHARTAE I mai. 989, 280 b campo cum arbores -nos ; *silva -(e)a*, castanetum : aug. 976, 250 b silvas -nas ... cum areas earum : MORB. NOV. 303, 21 pecias trex de silva -a : 312, 3 pecies quattuor de silvis -is.

castelantia - fort. opera in aedificando vel reparando castro exhibita (cf. DUC. *castellancia*) : DIPL. REG. I 634, 44 medietatem Quinzani cum decima et -a.

castellanum - castrum : COD. DIPL. IT. 4, II, 5 -um Tiburtinum.

castellanus - fort. militibus praesidiariis in castro praefectus (v. DUC. s. v. *castellum*) : MORB. NOV. 371, 30 commissario taxarum ac -o Novariae, datiariis praefatis.

castellarius - dominus castri (v. DUC. s. v. *castellum*) : KOHLER 37, 3 preterea dixerunt iamdicti arbitri decimam -ii esse Sancti Zenonis.

castellulum - parvum castellum : MON. DUC. CAR. a. 1002-1003, 89, 46 in quodam -o nativitatem domini celebravit.

castellum - nom. sing. *-o* PAP. DIPL. 165, 15, acc. pl. *-os* COD. VER. febr. 753, 43, 14 : CARTE PARMA 30 aug. 943, 307, 24, *-i* COD. PAD. iun. 950, 59, 13 ; cum adi. m. coniung. : PASS. VALENT. 627, 28 ad eumdem castellum. — Vicus, pagus : ANN. CAM. a. 945, 40, 49 -o quod vocatur Mazzano posito territorio Nepesino HIST. ABB. CAS. 327, 57 Oderisi ... filii Rainaldi comiti de pago Marsorum habitator in -um Victualbum.

casten(e)a - v. **castanea.*

casticia - fort. aedificium (cf. DUC.) : ANN. CAM. a. 867, 22, 31 donamus...

ecclesias ... cum casis, curtificiis, -iis, mansis : GREG. V nullique liceat advocato, vel in placitis, aut in -iis ea infringere.

casticus - v. **causticus.*

castituo - v. **constituo.*

castrametor - *-ment-* VITA PARDI 632, 28.

casula - *-ll-* GL. CAS. 90, 564, 1, 39.

1 **casus** - transl., sensu spirit., delictum, peccatum : PAUL. DIAC. Coll. 1482, 42 nullis adversitatibus ad -um compelli poterit : GUNZO 1284, 33 de sacris ordinibus legitur, quanto gradus altior, tanto -us gravior.

2 **casus** ? - v. *caseus.*

catacizo - v. *catechizo.*

catalemsius - catalepticus : GL. MED. 32, 8 epylemticorum ... sunt genera tria, alemsia, epylemsia et -a.

catamodicus - modicus : GL. MED. 84, 1 stranguiria : est proclusio vesicae, ut -a distillatione urinam dimittant.

catamodum - GL. VAT. 1469, 525, 1, 39 paulisper minutatim paulatim -um aliquantisper.

cataphoricus - v. **cataforicus.*

cataphractus - *-pha-* inf. — GL. CAS. 90, 564, 1, 23 -phactos graece equos loricatos.

catapotium - *-pu-* GL. CAS. 90, 564, 1, 32.

catapoza - v. **catapotia.*

cataricus - v. **caroticus, *catarticus.*

catarrhus - *-rrus* CAEL. med. resp. 233, 10 *al.*

catasplasma - v. **cataplasma.*

catastagmos - GL. MED. 16, 15 -os : est catarron interius viscerum destillans.

catatropa - GL. MED. 16, 22 -ae stomaci : hoc est subversiones.

catechizo (-or) - *-taci-* CONC. GRAECA I 183, 6, *-ci-* inf. — GL. AA 445, 1, 1 -cizatur arguit ... instruit.

catechumenus - *-thecu-* ORDO BER. 93, 28 : inf., *-mi-* PASS. SUS. 555, 14. — Gen. *-thecu-is* VITA GAUD. AR. 468, 1, 31.

catecizor - v. *catechizo.*

catecumba - v. **catacumba.*

cateia - GL. CAS. 90, 582, 1, 12 tugurium hospitium modicum -a.

catenacium - VITA ANTON. 408, 26 pessulum quod vulgo -um vocatur.

catepanus - *-tha-* BULL. ROM. 24 nov. 815, 162, IV, 56.

caterba - v. *caterva.*

caternus - v. *cabernus.*

caterva - *-ba* GL. AA 444, 2, 36. — De monachis : PAP. DIPL. 163, 7 ego Miro ... perhumilis Episcopus ... cum conniventia meorum -ve.

catervatim - transl. : ANAST. Ep. Jo. 561 C ex diversis suggestionibus quae ad nos -m venerunt.

catesiso - v. **catechizo.*

catetirisin - v. *cathetirisin.*

catetitus - v. **cachecticus.*

catetizo - v. **catechizo.*

cathaleta - navis pars quaedam inferior : AGNELL. 364, 33 iace in -a navis infra sentina, juxta carinam ; 368, 13 proiciebantur sub -a navis.

cathapanus - v. *catepanus.*

cathecumenium, -inium - v. **catechumenium.*

cathedra - ad episc. refert. : ANN. ECCL. a. 504, 45, 9 magister egregius ... exiit ... de -a honoris ad locum beati certaminis : GEZO 404 D tempore episcopatus nunquam in -a sua sedere voluit.

cathetirisin (-te-) - infin. ex gr. *καθετηρίζειν* : PAUL. AEG. 140, 10 oportet ... -in (v. l. cate-in) eos, nisi flegmon parti adsit.

cathicuminium - v. **catechumenium.*

cathimea - v. **cadmea.*

catholicus - *-tth-* MON. NEAP. DUC. 14 oct. 995, 177, 20, *-to-* DOC. LUC. V, 2, 102, 14. — Acc. sing. fem. *-a* CECCH. 46, 41.

cathredra - v. **cathedra.*

cathus - v. *catus.*

catiola - v. *cazula.*

catomus - *-tho-* inf. — Flagelli species : GL. CAS. 90, 563, 2, 37 -thomus scorpio vel cardus ferri.

catraphyton - GL. MED. 17, 1 -on : fastidium cibi Graece (cf. FORC. Gloss. *catrophilon*).

cattholicus - v. *catholicus.*

catumba - v. **catacumba.*

1 **catus** - *-th-* inf. — GL. VAT. 1469, 520, 2, 35 -this crudelibus.

2 **catus** - v. **citus.*

cauculis - v. **caucalis.*

1 **cauculus** - v. **calculus.*

2 **cauculus** - *-os* perper. a gr. *κάλυκας* GL. MED. 40, 8. — Famulus (cf. DUC. 1 *caucus*) : ANAST. Ep. Mart. 590 B 4 non nisi cum sex puerulis et uno -o eduxerunt nos ex urbe.

caucu(m)men - v. *cacumen.*

caucus - acc. *-o* PAP. DIPL. 117, 28.

cauda - *cod-* GL. AA 445, 1, 12. — Pars extrema: TAB. MAR. NOV. 24 iun. 1011, 188, 14 medietatem ... de absida antiqua infra calcaria, in -a ipsius calcariae; ad stellam crinitam refert.: NECR. MED. 235, 1, 33 apparuit stella cum magna -a in coelo et tunc fuit magna mortalitas. — Transl.: CONC. AEV. CAR. 132, 28 modo in summa se suspendens falsitatis -a hereticorum pectora veneno perfidiae inficiendo, tumida reddat.

caudatus - de stella crinita: NECR. MED. 235, 2, 28 apparuit stella -a in aëre quasi mortua, et apparuit per duos menses.

caula - nom. pl. *-es* GL. AA 445, 1, 9. — In metaph.: ANN. ECCL. a. 527, 375, 30 perfida mundani desero vela freti. Transferor ad niveas Petri sine turbine -as: AGNELL. 314, 15 qui tuas congreget oves non disperdendum, sed ad -as ecclesiae congregandum: al.

caulamacus - v. **calamaucus.*

cauloticus - v. **catuloticus.*

cauma - acc. *-am* AN. RAV. 136, 16.

caumatizo - exaestuare: GL. AA 454, 2, 1 exestuantes -ntes.

caumatosus - v. *caumosus.*

caumosus - aestuosus, torridus: AN. RAV. 7, 1 quae patria dum multum existit -a (v. l. caumatosa), ipsi Mauri cavernas terrae habitant.

cauni - v. **caune.*

cauponatum - fraus, adulteratio: PAULIN. Fel. 359 B 6 pessimo... -o alterius generis metallo permixta (scil. vasa) ... pulchritudinis suae contigit amisisse fulgorem.

cauponatus - GL. CAS. 90, 564, 1, 1 -i fraudati ammixti adulterati.

causa - acc. *-a* PAL. DIPL. 114, 7, 4. — Casus, condicio: DION. Marc. 728, 7 omnem -am cras ... cognoscet Episcopus: PAUL. DIAC. Coll. 1488, 25 optantis animo bene conveniens occurrit -a: ADN. COD. IUST. 4, 14 in quibus -is ... restitutio necessaria non est: al. — Iudicium: ANN. ECCL. a. 502, 16, 63 tanti loci Praesul prius statui pristino redderetur et tunc veniret ad -am: CARTE PARMA 2 dec. 942, 299, 33 cum Iuda ... -am abeat et cum inpis ad inferiora permaneat. — Res, sensu spirit.: ANN. ECCL. a. 503, 35, 23 contestari ... nullatenus cessamus, Deum suis -is minime defuturum: LEO VERC. Leon. VII 52 grandis abyssus est tua, Christe, -a. — *In -am*, seq. gen., pro, propter: DOC. VOGH. 23, 4 dedit ... taebaldus ... in -am commutacionis. — *-am proferre*, sermonem facere: PAULIN. Laz. 10, 3 ille de sopore mortis -am protulit.

causanema - v. **campsanema.*

causarius - *cu-* inf. — GL. AA 445, 1, 13 cu-us litis amator.

causatio (-cio) - acc. *-e* CECCH. 28, 29. — *-em facere, habere, in -em* (sic) *esse*, causam agere: FICKER mai. 827, 15, 2 parentibus vestris in -em fuerunt cum ipso Unnone: MEM. MOD. 14 dec. 1015, 4, 33 si... aliquam -em ... facere voluerint: MUR. 211 A 13 -em abui cum Johanne Episcopo.

causator - litigator: ADN. COD. IUST. 44, 24 -es quod minus allegaverint, iudex suppleat: DIPL. KAR. 309, 37 cum quibus se -es legaliter defendere queant: GREG. V 926 A 16 rem per judicium -orum canonice dijudicent.

causcida - fort. perper. pro *caus(c)iola*: GL. CAS. 90, 564, 1, 41 -a causa modica.

causidicus - *-scti-* ADN. COD. IUST. 63, 28, *-sedit-* ibid.

causo (-or) - *cha-* MON. NEAP. DUC. febr. 982, 146, 11. — Seq. dat.: ADN. COD. IUST. 165, 24 si tutor reipublice -verit; transit. more: CARTE PARMA 10 iun. 998, 272, 10 si unquam in tempore agere aut -are predictam insola ... persumpserint: FICKER 19 ian. 1017, 69, 21 noticia, qui investitus fuit, -ta fuit in presentia... Walpertus et Willelmus comitibus: mai. 1022, 71, 41 terram illam ... non -vimus: al. — *-ns*, litigator: HIST. ABB. CAS. 308, 53 dum ... assisteremus ... ad iudicandum et definiendum -ntibus.

causterium - v. **cauterium.*

causticius - v. **causticus.*

causus - v. **casus.*

cautela - *ad -am*, accurate, diligenter: PAP. DIPL. 56, 16 privilegium ... transcribi fecimus ad -am.

cauter - GL. AA 445, 1, 3 -r navicula.

cautio - acc. *-ne* inf. — *-o sacramentaria*, sponsio sacramento confirmata: ADN. COD. IUST. 152, 11 mater si vult tutela filio suo administrare faciat -e sacramen-

taria quia ad alias nuptias non venet. — Conventio : COD. AUSTR. a. 1020, 31, 61, 18 -em illam penitus evacuatam reliquit.

cautius - parva cautes : GL. AA 445, 1, 4, -us scrupulus.

1 **cava** (-ba) - locus depressus, fossa (v. DUC.) : BULL. ROM. mai. 560-573, 93, 2, 35 fit ascensus per -am montis : MON. NEAP. DUC. 26 aug. 960, 85, 14 per terram ... et per -bam, que detinet capite in fundum monasterii : ANN. CAM. a. 1003, 177, 7 incipiente a capite -a emittit in aquam que vocatur Fistella.

2 **cava** - perper. pro *cavea* ? : GL. AA 444, 1, 5 -e theatri vel spectaculi.

cavacis - v. **causticus*.

cavalerius - eques, *cavaliere* : KOHLER 45, 8 abbas Girardus ... investivit supradictum Homizonem -um de Oliveto et Tonsum eius filium.

cavallicatura (-ali-) - equitatio : DOC. LUC. V, 2, 71, 1, 33 -am cum ipsis presbiteris faciebamus : al.

cavallico - v. **caballico*.

1 **cavallus** - v. *caballus*.

2 **cavallus** - perper. pro *cavaneus*, locus depressus et paludosus (v. DUC.) ? : DOC. AR. 21 mart. 939, 87, 8 cui silvę coherit ex una parte Clanus aqua, ex alia parte rivus Muratuli, ex tertia parte -us Nataliç.

cavalus - v. *caballus*.

cavasus - v. *carbasus*.

cavatitior - v. **cavatus*.

cavea - *cap-* GL. AA 444, 2, 3 ; v. 2 *cava*.

caveo - pf. thema *cab-* inf., *cap-* inf. — Ind. praes. 3ª pers. sing. *-it* GL. AA 445, 1, 8, pf. thema *cabu-* ADN. COD. IUST. 95, 14, *capu-* 93, 29 : 97, 25 *al.* — Seq. acc. cum infin. : CONC. GRAECA I 202, 7 si tamen -verint ... se ... et his ... communicaturos : GL. PIST. 37, 25 ut constitutione divi Adriani -etur ... servum ... manumissum iustam libertatem adipissi.

cavertinum ? - locus cavernosus ? : BULL. ROM. dec. 1013, 319, 2 IV 26 confirmamus, atque concedimus ... Episcopatum ... cum ... aedificiis ... montibus et collibus, plagis et planiciis, -is ... cultum vel incultum.

cavus - GL. CAS. 90, 564, 1, 5 -i sextarii.

caxa - v. *casa*.

cazula (catiol-) - colum : ORDO BER. 47, 9 cicendelarius ebdomadarius portat ... -am, unde colatur vinum in sacrificio.

ce- - v. etiam sub *+cae-*, *+coe-*.

cebarius - GL. CAS. 90, 565, 1, 32 -ii buccellarii. V. *cerbarius*.

cebium - v. **coenobium*.

cecindelia - v. *cicindela*.

cecterus - v. *caeterus*.

cecuma - v. *cicuma*.

cecumenus - v. **cecaumenus*.

cedo - *ge-* ADN. COD. IUST. 254, 15. — Praes. 3ª pers. sing. *-di* GL. AA 440, 1, 5, pf. *cesi* CARTE MICA mai. 954, 500, 4, coni. ppf. *-dissent* COD. VER. ian. 877, 253, 383, 16, infin. pf. *cesisem* CARTE MICA mai. 954, 500, 4, *-ssise* ibid. 24 mai, 957, 502, 6. — Form. in donat. : ANN. CAM. a. 855, 13, 13 do dono -o trado et mancipo posidendum : al. ; item, cum *ad* et acc. : MAFF. Ver. a. 757, 636, 3 dono atque -o oliveto ad oraculum Sancti Zenoni. - Transl., f. *abdicare* : PAUL. DIAC. Coll. 1346, 39 cum potestas datur, licet unicuique non uti et tamquam de suo iure -re. — *-sse*, fuisse, amplius non esse : MAXIM. II 3, 85 fac quodcumque potes, nos -ssimus. — Recusare : ANN. ECCL. a. 530, 430, 2, 27 citra moram tantum iter inire minime -ntem. — Fieri, accidere : VITA PAR. 75, 1, 12 -bat infelici populo per hoc grave dispendium.

cedra - v. **caeterus*.

cedrus - trabs e cedro : ANN. ECCL. a. 530, 424, 2, 5 -is in tantam altitudinem sublevatis, quantum finiri possibile est.

cedula - schedula (v. DUC. 2 *cedula*) : AGNELL. 355, 34 cum multae -ae ante eum allatae fuissent.

cedunius - v. **cydonius*.

cejus - v. **cibus*.

celandria (-li-, -lu-) - navigii species (cf. SELLA Gloss. lat.-em.) : AGNELL. 364, 22 requisitis omnibus carabis et -is atque dromonibus : GL. CAS. 90, 565, 1, 17 -lu-a sive -li-a navis que velociter currit in idro.

celatio - actio celandi vel dissimulandi : GL. AA 451, 1, 19 dissimulatione finctione -e.

celeber - frequens : FLORIAN. Ep. 117, 28 quae (fama) ubique -mo sermone vulgatur ; *-e est*, mos est : SYN. PAP. 850, 118, 4 « per imperatoris gratiam », sicut mili, tantibus seculo iurare -e est, sua dicta confirmet. — Qui gloriam affert :

ANN. CAM. a. 957, 62, 32 illud ambire quod potissimum seu -mum fore dignoscitur.

celebritas - de, perenni festo caelesti (cf. BLAISE) : MISS. LAT. 235, 1 apud quem (Deum) continuata festivitas et aeterna -s est; celebratione sacrorum (cf. ALMA XVIII 381); LIB. DIURN. 15, 7 quatenus -is perfectione gratuleris.

celebritatio - celebratio, de Missa: CONC. AEV. CAR. 57, 4 in missarum -e.

celebriter - *-ius*, frequenter : EUGIPP. Vita 69, 14 certaminibus admirandis -ius excitati animas suas contemnerent.

celebro - *cae-* GL. AA 458, 16 : al. — *-britor* pro *-bretur* DOC. LUC. V, 2, 31, 29. — Abs. de Missa ceterisque sacris (cf. BLAISE) : CECCH. 47, 3 descendere -dum et confirmacionem faciendum : INV. AB. 31, 14 quo constitit presbyter -ns. — Facere : LEX ROM. CAN. 87, 120, 1 decreto apud praesidem provinciae -to (an *promulgato* ?) alienatio praedii fiat : 88, 122, 1 decreto prius -do apud locorum metropolitam rei disceptatione praecedente : 89, 124, 1 si alienatio immobilis ecclesiasticae rei -da sit; ostendere: ADN. COD. IUST. 95, 1 de prediis documentus et traditio -etur. — De mirac. : EUGIPP. Vita 1, 13 magnalia per illum divinis effectibus -ta. — Sancire, statuere : ANN. ECCL. a. 530, 425, 2, 26 quale quiddam et praesens nostra -at lex.

1 celebrum - v. **cerebrum*.

2 celebrum - nomen loci ? : CARTE TORT. s. IX ?, 1, 7 non longe ab aecclesia iuxta -m.

celeps - v. *caelebs*.

celeptes - GL. VAT. 1469, 52, 1, 38 -s vel fur.

celer - fem. *celer* CAEL. med. resp. 227, 42 : 43, *-a* VITA TAMM. 67, 2, 3.

celera - v. **cellaria*.

celeritas - *sub -e*, celeriter : PASS. HED. 113, 1, 17 iussit Nero ut thermae aedificarentur sub -e : ANN. ECCL. a. 504, 41, 30 ut ipsum ad se sub -e perduceret.

celestis (coe-, cae-) - *cell-* COD. COLOMB. 27 iul. 972, 323, 5. — De, Deo : DOC. VOGH. 4, 1, 5 ignis quod pater ce-is paravit diabolo; Jesu Christo : PAUL. DIAC. Coll. 1329, 17 quatenus -is spiritus erigendo se tartarum tolleret; paradiso: ANN. ECCL. a. 502, 17, 61 quos albo curiae cae-is adscripsit. — Dignus caelesti praemio (cf. BLAISE) : PASS. TER. PIS. 27, 34 ad cae-em vitam agendam hortabatur; f. *divino instinctu inflammatus* : VITA GAUD. AR. 468, 1, 23 -i industria docuimus. — De imperator. iussu : GL. PIST. 33, 19 si sine ce-i oraculo vocaverit reum in vetito examine. — *-ia*, subst., caelum (cf. BLAISE) : PAUL. DIAC. Coll. 1327, 11 electos suos a claustris inferi ad -ia transire concessit : 1407, 27 qui de -bus in hanc mortis regionem venire dignatus est : PASS. MAUR. FUND. 372, 33 postquam martyr sanctus -ia penetravit.

celides - GL. CAS. 90, 565, 1, 3 -es (*caelites* ?) matres deorum a celibi monte.

celidonius - chelidoniacus : AGNELL. 362, 11 -a mucrone irruentes.

celidus - v. **calidus*.

celindria - v. *celandria*.

celitus - v. *caelatus*.

celivus ? - clivus : GL. CAS. 90, 564, 2, 23 -um monticulum.

cella - domus presbyteri (an cella vinaria ? cf. M. L.) : COD. PAD. a. 964, 70, 31 quae ab antiquitus vinea -e canonicae dicebatur; *domus culta*, i. e. praedium domo *colonis* apta instructum (DUC.) : REGTRO GEN. iun. 969, 16, 1 (bona) sunt sitis in locas et fundas Rinariole et in -a seu domo colta. — Sacellum : BULL. CASIN. II a. 774, 17, 28 ecclesias atque -as aedificavit. — Stabulum : ANN. ECCL. a. 504, 40, 54 quod (iumentum) esset despicabilius omnibus iumentis in -a potuisse reperiri; latibulum: GL. AA 445, 2, 11 -as ferarum foramina.

cellararius - v. *cellerarius*.

cellarium - *-re-* MON. NEAP. DUC. 14 apr. 949, 57, 25. — Sensu fig. : APP. Cant. 15, 13-14 vox Ecclesiae gaudet sese in sapientiae -a Regis introductam : AGNELL. 323, 7 non mea mensa talis est, neque cordis -m, ut possit corpora vestra reficere : AT. Exp. 543 c novit (Deus) horreum, -m, omnem supellectilem tuam. — Cubiculum : ANN. ECCL. a. 504, 64, 20 erat eius communis mensa, commune -m : CONC. MER. 114, 1 si ad -ii secretum tam ingenua quam ancilla ad ullam familiaritatem habere voluerit. — Saccus vel uter vinarius : PAUL. DIAC. Coll. 1345, 20 hoc praecepto arguit philosophos, qui vulgo appellantur bactroperitae,

quod omnia pro nihilo ducentes -m secum vehant.

cellerarius - *-lla-* Cod. Colomb. 5 iun. 774, 141, 40.

cellestis - v. *celestis.*

cellula - *-llo-* Conc. mer. 91, 2 : al. — Sacra aedicula : Greg. V 908 A 14 in -is ejusdem ecclesiae.

celsa - Gl. med. 71, 10 rubum : -a agreste.

celsitudo - *-sci-* Carte Parma 13 aug. 981, 234, 20.

celsus - de stirpe, nobilis : Ann. eccl. a. 527, 388, 42 Radegunda regina, -a origine, multum -ior actione. — *-us,* subst., morbi genus, f. *cancer* (v. Duc. 1 *celsus*) : Vita Par. 77, 1, 68 (mulier) in ore et barba morbum patiebatur, qui vulgo -us nuncupatur.

1 **celum** - vas sacrum caelatum ? an umbella quae in processionibus et funeribus Regum portatur (v. Duc.) ? an supellex omnis qua muri camerarum vestiuntur et ornantur (Duc. 2 *coelum*) ? : Ann. Cam. a. 1017, 224, 35 cum muris, altariis et libris rectis et -is.

2 **celum** (coe-, cae-) - *-i,* mundus : Maff. Ver. II 630, 11 -i enarrant gloriam Altissimi (cf. Ps. 18, 2) ; *absis -i,* sedes Dei : Ann. eccl. a. 538, 585, 39 animam de apside -i in corpus descendisse. — De, Deo : Ann. eccl. a. 500, 5, 14 voluit (Deus) B. Petri successores -o tantum debere innocentiam ; gratia Dei : Vita Anton. 409, 29 caelo vivendo frui ; sanctis : Ann. eccl. a. 505, 52, 29 Pater qui es in caelis inter quos -os et tu factus es -m ; sede beator. : a. 502, 14, 17 principes -i Dominus fecit esse quos diligit ; *in -o scribi,* in numerum sanctor. adscribi (v. Luc. 10, 20) : Paul. diac. Coll. 1386, 12 in -o scribi, nihil aliud est quam in aeternitatis memoria titulari. — *Sub -o esse* vel *iacere,* de iis quae in terris sunt : Paul. diac. Coll. 1330, 12 quidquid sub -o jacebat, didicit majestatem : 1518, 19 in omni natione quae sub -o est.

celundria - v. *celandria.*

cemulus - Gl. Vat. 1469, 520, 2, 36 -s inclinatus.

cenaticum - coena, pastus vel refectio (Duc.), tributi genus (cf. Sella Gloss. lat.-it.) : Dipl. reg. II a. 974, 90, 13 nullus vestrum nullum -m exactare audeat.

cencrias - Gl. med. 18, 12 -s : id est granosus (κεγχριαῖος). V. **cencrian.*

cendalum - tela subserica vel pannus sericus (Duc. ; ital. *zendado*) : Evr. test. 877, 9 planetas duas, alteram de -o.

ceneracius - v. *cineraceus.*

cenisacer - Gl. AA 445, 2, 18 -r funestus.

cenobiatus - pl. acc. *-i* inf. — Coenobita : Mon. Neap. Duc. 6 nov. 953, 65, 24 igumenos nutrire et vestire debeat Johannem debotum monachum, ut ceteri monachi -i.

censalis - v. *censualis.*

censans - fort. perper. pro *causans,* efficiens, cogens : Chart. Im. 19 nov. 964, 4, 26 quam (paginam) [a]bsque ullo dolo, vim, met⟨u⟩m et circumvencione -nte Ursus presbiter et notarius scribendum dictavimus adque rogavimus.

censeo - ind. praes. *-eunt* Ann. Cam. a. 1001, 167, 32, ppf. *-serant* inf., imper. praes. ? *-seote* Gl. AA 445, 2, 8. — De rebus : Paul. diac. Coll. 1423, 13 homines quos justitia -nte damnaverat ; *cum alqo -re,* in eadem sententia esse : Ann. eccl. a. 500, 6, 46 fratrem interfecit pluresque seniores qui cum eo -serant exquisitis tormentis morte damnavit. — Pass., f. *esse* : Bull. Rom. dec. 591, 96, 2 III 8 quisquis illic religionis habitu -etur : Reichsk. 2 mai. 1005, 366, 31 sancte ecclesie Cremonensis cardinales perhenniter sub nostre defensionis regali tuitione omni modo -eantur. — Alqm alqa re dignum habere : Pap. dipl. 20, 28 quove honore -ndi sunt.

censilis - nom. sing. *-es* inf. — Censui obnoxius (v. Duc.) : Mon. Neap. Duc. a. 853-877, 142, 1 si -es homo de liburia patitur oppressiones a parte de neapolim.

1 **censitus** - *-um,* subst., de condicione alqd possidendi sub annuo censu : Mem. Mod. circ. a. 856, 36, 20 quicquit ego per beneficium vel -um ad meas detinuit manus ; *-us,* subst., qui sub censu annuo alqd possidet : Mon. Neap. Duc. 20 nov. 975, 15, 9 omnibus hospitibus et commenditis -is seu serbi prefati monasterii ; item, metonym., de praedio obnoxio censui : Bull. Casin. a. 975, 51, 1 in Cartusiano -os S. Viti pertinentes de Casale Penculi : Cod. pad. a. 1013, 124, 13 concessi eis... -os sancti Viti pertinentes de Casale Penzuli.

2 **censitus** - GL. AA 445, 2, 10 -us contectas arbores.

censor - *-r iustitiae*, epithet. Salomonis: PAUL. DIAC. Coll. 1329, 48 Salomon -r iustitiae.

censualis - *-nsa-* inf. — Ad tributum pertinens: CARTE PARMA 1 ian. 1000, 279, 13 nullus dux marchio comes canonicos de iam habita proprietate disvestire aut molestare sine -nsali iure praesumat; censui obnoxius: DOC. AR. oct. 1016, 151, 15 -es colonos eam (terram) eidem ecclesie subtraentes transvendiderunt; subst.: DOC. AR. 15 nov. 879, 68, 6 servis et aldionibus, libellariis et -bus utriusque sexus: AGNELL. 357, 22 -es nos esse nititur (cf. et. ALMA XIII 14); de rebus: MON. DUC. CAR. a, 993-1000, 73, 7 cum vineis agris silvis una tantum -i colonia excepta.

censualiter - tributi nomine: ANN. CAM. a. 967, 77, 30 adsolvendos decem solidos -r laicis traderent.

censuatio - locatio: MON. NEAP. DUC. 1 nov. 915, 19, 11 requirunt abbatissam ut eis renovet -em sexdecim petiarum de terra.

censuatus - conductus: MON. NEAP. DUC. 1 nov. 915, 19, 12 petiarum de terra quas tenent -as dicti fratres a dicto monasterio ad annos 29.

censuo - v. **censeo.*

censura - de praemio caelesti: ANN. CAM. a. 957, 62, 31 illud nos ambire admonet quod ad perennitatis pervenit -am

census - nom. *-um* INVENT. LUC. 9, 927, abl. *-um* REGTRO GEN. a. 994, 38, 20, pl. acc. ? *-oras* DIONISI Ald. 127, 16, abl. *-ores* 103, 20, *-oras* CARTE PARMA oct. 933, 272, 23: al. — Transl.: PAULIN. exhort. 206 A 13 quid potest esse felicius, quam cui efficitur suus imperator et redemptor -us, et haereditas dignatur esse ipsa divinitas?: PAUL. DIAC. Coll. 1452, 43 -um reddimus cum perversa agere despicimus.

centamen - v. *certamen.*

centarius - v. *centenarius.*

centenarius (-ti-) - nom. *-o* inf., *centario* MON. ECCL. FLOR. a. 715, 317, 43, acc. pl. fem. *-o* inf. — *-a*, subst., centum (*centinaio*): COD. COLOMB. 7 sept. 977, 349, 11 per numerum fossas arborum vinearum -as septuaginta decem; *-us*, subst., ead. signif.: COD. PAD. febr. 853, 24, 17 centum libras de argento vadat in redemptione captivorum et aliut vero -us vadad pro sacerdotes et pauperes Dei; modus agri: CARTE TORT. saec. IX ?, 1, 7 -os XVI cum suo torclo; *-ii*, indices minores qui per *centenas* ius dicebant et comiti suberant (v. DUC): DOC. AR. a. 715, 13, 27 (A)llerad -o de vico Pantano: MON. ECCL. FLOR. a. 715, 317, 42 Sindari -o dixit: PAP. DIPL. a. 778, 104, 19 omnibus episcopis abbatibus ducibus comitibus vicariis -is: al. (cf. et. ALMA V 167 sqq.).

centifolia - GL. MED. 46, 17 mirifillon: qui et balaustion: id est -a: 12, 4 balaustion: hoc est -a.

centinarius - v. *centenarius.*

cento - GL. CAS. 90, 564, 2, 37 -em cantorem uel lupanar uel uelium de multis pannis.

centonizo - componere carmina ex variis alieni operis hinc inde decerptis versibus: GL. CAS. 90, 564, 2, 41 -o.

centum - *-u* PAP. DIPL. 182, 103, *-o* 182, 109. — Declin.?: DOC. AR. 20 iun. 715, 17, 3 abeo annos plus -o.

centuplus - *-mpl-* CARTE PARMA 31 mart. 987, 238, 11. — *-um*, adverb.: PASS. EUPHEM. 14^2, 33 nihil doloris sentimus, sed quantum tu furis, -um nos melioramur.

centura - cingulum, zona (cf. SELLA Gloss. lat.-it.): ANN. CAM. a. 951, 47, 42 iudico ibi lectum... mantellum ... -am de argento.

centuria - ager, regio: KOHLER 62, 6 tam casis massariciis quam et cispitibus sive in Mestre -a vel in montania arialiis areis vineis.

cephaloponia - GL. MED. 18, 1 cefalea: hoc est -a: capitis dolor.

ceppa - truncus, stipes, *ceppo*: MEM. AM. saec. X, 166, 11 battivimus alia cruce in ipsa -a que est a subtus ipsa via.

cepulla - v. **cepula.*

cera (ci-) - de candelis ex cera: REGTUM. VOL. 4 febr. 949, 9, 9 den. XII in cira; *-a roboratus*, ceratus: ANN. ECCL. a. 514, 148, 5 linteamina -a roborato; *-a aptata*, candelabra (v. DUC. *ceraptum* et NIERM. *ceraptatum*): HIST. ABB. CAS. 11, 57 unum parium de -a aptata de argenteo.

ceralis - GL. CAS. 90, 565, 1, 28 -is decorus formosus.

cerarius - *-i*, libertinae condicionis homines qui censum capitis sui in cera, seu *cerarium* Ecclesiis praestabant (v. DUC. *cerarius*) : DIPL. REG. II 32, 25 cum decima optima et -is multis.

ceratices - v. **ceratitis*.

ceratio - v. **curatio*.

cerbarius - GL. AA 445, 2, 14 -i buẹllarii : 481, 1, 34 buccellarii -i. V. *cebarius*.

cerbinara - v. **cerbinaria*.

cercadus ? - limitibus definitus ? : MEM. MOD. 24 febr. 816, 16, 25 quinta peciola est super Fridoina -a in decania Adroaldi.

cercetum - v. *quercetum*.

cerciter - v. *circiter*.

cercitor - GL. CAS. 90, 565, 1, 31 : GL. AA 445, 2, 13 -r retentor.

cercius - v. *certe*.

cercumdo - v. *circumdo*.

cerearios - qui ceram tractat et vendit : PAP. DIPL. 185, 81 ego Vitalis... -os.

cerebrum - caput (cf. BLAISE) ; AT. Serm. 855 C *ictibus illorum* fracto -o occubuit. Cf. SVENN. Pallad. 82 et **cerebellum*.

cerensis - caeres : BULL. ROM. 4 iul. 761, 156 II 63 Petrus episcopus sanctae ecclesiae -is.

cereostatum (cero-, -rostra-) - candelabri genus : ANN. ECCL. a. 523, 323, 47 obtulit b. Petro apostolo -rostrata argentea duo : AGNELL. 291, 29 lucernam cum -o ex auro purissimo, cf. *cerostans*, **cerostatus*, **cireostatus*.

ceretarium - v. **cerotarium*.

cereus - acc. sing. *ciri* MON. NEAP. DUC. 1 iun. 960, 85, 5. — *-a factura*, signum votivum cereum : PASS. ANSANI 66, 33 recipiunt sanitatem, ita -as facturas in ejusdem laudem Senam deferunt.

cergiolitum ? - ? COD. TOSC. apr. 809, 381, 9 casa et vinea una cum -o vel terra pusetta prope ipsa casa.

cerno - *dern-* perper ? GL. AA 449, 2, 26. — Praes. ind. 3ª pers. sing. *-et*, *-i*, *-e* inf., pf. coni. *cernissemus* SYN. RAV. 125, 16. — De finibus, terminare : MON. ECCL. FLOR. apr. 806 s. 807, 1179, 2, 13 finem -it inter casam sancti Benedicti et s. Zenonis ; limitare : ANN. CAM. a. 961, 66, 53 cuius terminus -it caput silve eiusdem monasterii usque ad flumen ; de finibus, f. *habere* : COD. PAD. iun. 950, 59, 14 terra casalina que -e fines de uno lato via puplica : iul. 1021, 141, 10 pecia una que -i fine da uno latus Petro de Cimano : DIONISI Ald. 155, 27 locus ubi dicitur Runcho, qui -et fines, de uno latus via percurrente *etc.* ; abs. : MUR. VI, 221 B 1-2 terminis -bus a fine Fissaro usque in fossatum. — Pass., de re haud dubia : BULL. CASIN. II a. 938, 41, 51 quinque Curtes ad quas mille mansi pertinere -untur ; f. *legi* : ROMANIN 377, 34 X si non observare cuncta ut supra -itur.

cernuus - supplex (cf. BLAISE) : PAC. Ep. 2, 21 vos praecor -us.

cerostans ? - candelabri genus : ORDO BER. 44, 37 duo subdiaconi ferunt ante pontificem. Cf. *cereostatum*, **cerostatus*, **cireostatus*.

cerost(r)atum - v. *cereostatum*.

cerqua - quercus (v. BARTH.) : MON. NEAP. DUC. 3 dec. 1015, 221, 11 illa -a que dicitur plumbata. V. **cerque*.

cerritum - v. **cerretum*.

cerritus - GL. AA 565, 1, 5 : GL. VAT. 1469, 521, 1, 32 -us nomen avis.

cerrum - acc. *-o* inf. — Mons, collis ? (v. DUC. *terrum*) : HIST. ABB. CAS. 122, 1, 6 de uno lato fine fossato inter -o Besurco et ipsa ripa de Apejano.

cersonissus - peninsula (χερσόνησος) : AN. RAV. 398, 15 est -us, id est a tribus partibus maris circulata.

certa , **-i** - v. **certe*.

certamen - *-nt-* inf. — GL. CAS. 90, 564, 2, 36 -ntamen coenam iniuriosam. — Sensu leg., causa, lis : ADN. COD. IUST. 261, 30 qui interdicit edificare intra tres menses finiat -n. — Cum *labor*, f. redund. PAP. DIPL. 35, 24 sui laboris exhibere -n.

certator - sensu spirit. : ANN. ECCL. a. 515, 154, 2, 33 rectae fidei -em.

certatrix - quae certat, sensu spirit. : ANAST. Hyp. 686 C -is et castae virginis ac martyris Euphemiae.

certavera - centaureum : GL. MED. 96, 13 zyson : semper viva, id est -a.

certe - *-rcius* PETR. PRESB. 136, 24 : ROT. OPIST. 25 IV 13.

certifico - confirmare : DOC. AR. 12 febr. 1009, 131, 26 sigilli nostri effigie funditus -ndo signare curavi (decretum).

certitudo - firmitas : COD. VER. a. 811, 116, 23 siquis huius nostrae institucionis -em temerare conabitur.

1 **certo** - part. praes. acc. pl. *-nteis* PASS. TER. PIS. 35, 2, 30. — Operam dare: PAUL. DIAC. Coll. 1369, 19 nobis pro aliorum salute -ntibus; absol.: PASS. CASTI 28, 2, 35 totis viribus -ndo coepit cogitare qualiter potuisset habere reliquias.

2 **certo** ? - GL. CAS. 90, 564, 2, 39 -es vulgares.

certus - sincerus: PAULIN. exhort. 262 B 1 quis planctus -ior inveniri potest; *-um esse*, comprobari: DION. Marc. 728, 14 unde -um est quod caput Praecursoris existat?; *-iorem reddere*, confirmare: ANN. ECCL. a. 511, 107, 8 -iores reddens eos qui dubitabant; *-iorem facere alqm alqd*: FLORIAN. Ep. 117, 20 supplicamus ut beatitudinis vestrae sospitatem parvitatem nostram faciatis, sicut petimus, -iorem.

cerulus - GL. AA 445, 1, 37 cerusa uel -a nigra.

cerus - v. **cirrus*.

cerusus - GL. AA 445, 1, 37 -a uel cerula nigra.

cervaricia - fort. a *cervus*; venationis saeptum, vivarium? (cf. DUC. *cerveia*): CARTE PARMA 5 nov. 1000, 289, 32 vivarium unum [qui] vocatur conca Sancti Antonini cortem Sancti Benedicti cum -a et teguriola.

cervicatus - GL. CAS. 90, 565, 1, 29 -um percussus mortuum.

cervicose - cum pervicacia, obstinate: VITA PAR. 75, 2, 32 ut decreta principum -e contemnas.

cervisa - v. **cervisia*.

cervix - *flectere -em alci*, eum adorare: PASS. FIRMI 309, 10 quibus (diis) Imperator -em suam flectit.

cervulus - acc. *-volo* CONC. MER. 179, 18.

cervunus - v. **cervinus*.

cervus - abl. sing. *-os* DIONISI Ald. 86, 40.

cesa - abl. pl. *-as* DOC. LUC. V, 2, 130, 25: *-e* HIST. ABB. CAS. 109, 48.

cesalis ? - saepes? (cf. DUC. 2 *cesia, cesonus*): AGNELL. 326, 6 dum terra foderet, ut semina eiceret primus tonsa -is statim invenit vas magnum auro plenum.

cescio - v. *cessio*.

cesina (-nea) - silva caedua? an terra sterilis? (v. BARTH. XV, 338 *cisina*): MON. NEAP. DUC. 24 apr. 938, 43, 15 pascuis, -is, castanetis, quercetis: ANN. CAM. a. 954, 57, 18 excepto -a una ad modiorum triginta: CARTE MICA apr. 1022, 40, 11 cum silvis et -eis et scurpetis: al.

cesinacer - GL. CAS. 90, 565, 1, 33 - r funestus.

cesinea - v. *cesina*.

cesio - v. *cessio*.

cespes - v. *cispes*.

cespitaticum (-us) - *chespetat-* inf. — Tributi genus (v. DUC. et NIERM. *caespitaticus*): DIPL. REG. II a. 974, 90, 13 nullus vestrum nullum -m exactare audeat; PAP. DIPL. 97, 61, 25 navigios portaticos rivaticos chespetat-os; v. *cispaticum*.

cessatio - censura ecclesiastica cuius vi a divinis cessatur (v. DUC.): DION. Can. 15, XVI contra eos decretam -em pro nihilo reputans.

cessio (cesi-) - *-scio-* PAP. DIPL. 193, 22. — Acc. *-io, cesio* inf. — Cum aliis vocabulis redund.: CARTE MICA mai. 954, 501, 35 qui an cesio donatione fieri rogavi: 24 mai. 957, 503, 25 qui -o traditionem fieri rogaverunt; sensu concr. res ipsa quae traditur: BULL. CASIN. a. 604, 1, 41 adiicientes eidem -i hortos duos; de immunitatibus vel privilegiis alci concessis; PAP. DIPL. 18, 14 munimenta -um in Archivis reponerent.

1 **cesso** - in instrum.: ANN. CAM. a. 855, 15, 11 malo ingenio et circumscripsionem -nte; deficere: APP. Cant. 126, 9 numquam -uram ab uno Deo promissam.

2 **cesso** - ? ANN. CAM. a. 992, 119, 48 vino amphoram tertiam, arbore secta ponciam duas vices, pizolo semel inciso, postea sit nobis col. cesso (sic; locus corruptus?) exenium per unumquemque annum, grano ariale quartarium unum.

cesta - v. *cista*.

cesula - silva caedua (v. **cesa* et **cesina*): MON. NEAP. DUC. 20 apr. 996, 179, 7 excepto quantum ipse defisus monasterii in illa -a detinet.

cetheus - fort. pro *caeduus*: GL. CAS. 90, 564, 2, 32 -us confractus vel abscisus.

cetrarium - v. **citrarium*.

cetrarius - citretum: MON. NEAP. DUC. 14 apr. 949, 57, 7 portionem de domum et de curte et horticello ubi est -s.

cetrius - v. **cedrus*.

cetus - *cae-* GL. AA 445, 2, 2.

ceu - *seu* HADR. II 721, 32.
cgratula - v. *cartula.*
cha- - v. etiam sub +*ca-*
chalbaseus - v. **carbaseus.*
chalcetis - v. **chalcitis.*
chalonnia - v. *calumnia.*
chamaedane - v. **chamaedaphne.*
chamaedria - v. **chamaedris.*
chamaele - v. **chamaelea.*
chamaeleon - *came-an* GL. CAS. 90, 564, 1, 12.
chamaepitro - v. **chamaepitys.*
chameleti - v. **chamaeacte.*
cham(p)syce - v. **chamaesyce.*
chamemila - GL. AA 457, 2, 21 fraga genus pomi idest -a.
chaos - sensu christ., de sede damnator. (cf. BLAISE) : ANN. CAM. a. 858, 18, 50 cum Diabolo in tartareo -o demersus : BULL. CASIN. a. 898, 38, 12 cum Diabolo in tartareo -o. — Pernicies : MAXIM. II 3, 116 non fleo privatum, set generale -s.
character (ca-) - transl., indicium : ANN. ECCL. a. 532, 444, 15 malitiae -es. — Instrumentum publicum : BULL. CASIN. a. 861, 31, 49 per instrumenta vel munimina -um ; v. **caracter.*
charadrion - nom. pl. *-dre* inf. — GL. CAS. 90, 564, 2, 9 -dre fulice samni (= fulices amnis) (cf. ALMA II 152 -on uolatile est totum album, nullam habens partem nigram *etc.*).
chartarium - congeries chartarum, *fascio di carte* : PAP. DIPL. 205, 138, 12 item alium -m adventicium.
chartophilax - v. **cartofilax.*
chartularium - *ca-* DIONISI Ald. 120, 18.
chelidrus, cherotum - v. **ce-.*
cherub - *-bym* CARM. CHRYS. 47, *-im* VICT. CAP. Sch. Patr. 274, 1, 16. — RATH. Serm. 708 D 3 intelleximus im plenitudinem scientiae interpretari.
cherumanica - pars vestis tegens manus vel brachia (v. DUC.) : AGNELL. 383, 34 in quolibet indumento vel -a sive calciamento.
cherus - acc. *-o* inf. — Rupes praerupta, iugum (cf. DUC. *charrus*) : BULL. ROM. dec. 950, 252, 2 IV 25 pervenit ad -o Clarinto : dec. 985, 284, 1 I 48 tenditur usque ad rupem, sive -m Clarinti (v.et. ALMA III 15).
chespetaticus - v. *cespitaticum.*

chi- - v. etiam sub +*cy-*.
chiliapolis - acc. *-in* inf. — Mille habens urbes : AN. RAV. 301, 1 spanoguasconiam quidam ex philosophis -in esse asserunt (cf. STRABO Geogr. III 4, 13 φάσκοντες (πλείους ἤ) χιλίας τὰς τῶν Ἰβήρων ὑπάρξαι πόλεις.
chinicus - v. **cnicus.*
chiricia - v. **cerium.*
chirogrillius - v. *choerogryllos.*
chlamys - *clami-* GL. AA 472, 1, 17 : GL. CAS. 90, 569, 2, 19.
choerogryllos - *chi-grillius* COD. CAS. 90, 565, 2, 22.
cholera - gen. pl. *colorum* GL. MED. 40, 19.
cholicus - nom. sing. *-o* inf. — GL. AA 457, 1, 21 fellinosus -o idest colericus.
cholora - v. **cholera.*
choralittis - v. **choralitis.*
chorda - *co-* MAXIM. II 2, 11 : GL. CAS. 90, 565, 2, 38.
chortoplinthos - *chorta plightho* inf. — De casa tecta vel confecta caespitibus vel palea (χορτόπλινθος) : GL. AA 445, 2, 19 cespite charta plightho idest domus palearum.
chorulus - parvus chorus : IOH. NEAP. Ian. 880, 69 nos divisis -is, hymnos concinentes, mirabimur populi concursum.
chorus - figur. : AGNELL. 323, 43 -us sacerdotum acies demonstratur. — De, clericis concinentibus : ORDO BER. 38, 39 primicerius lectorum regit -um ne in aliquo dilabatur vel defluat ; musis : BOETH. Phil. Cons. 5, 39 his ille -us increpitus dejecit humi maestior vultum.
chriositis - -v. **chrysitis.*
chrisma - v. **crisma.*
chrismo - sacro chrismate ungere : ORDO BER. 112, 24 -at praedictos baptizatos.
chrismon - nomen Christi abbreviatum ad instar monogrammatis (v. DUC.) : ORDO BER. 92, 5 (debent) facere -n de cinere.
chrisobolum - diploma aureo sigillo signatum : ROMANIN 381, 24, 13 per istum pium -m.
chrisobullius - adi., ad bullam auream s. sigillum aureum pertinens ; (v. DUC. *chrysobulium*) : ROMANIN 382, 35, 13 de nostro pio -o sigillo.
christanitas - v. **christianitas.*

christianicus - christianus: ANAST. MON. Ep. 677 C -i dogmatis.

Christianus - *Kri-* Doc. Luc. V, 3, 606, 19, *criste-* V, 2, 38, 23. — Acc. pl. *cri-us* V, 2, 7, 3. — *-ssimus*, fervens fidei christianae sectator: AT. Cap. 32 A per -ssimos testes: al.

christicola - *-sty-* MON. DUC. CAR. 21 iul. 891, 27, 9. — Gen. pl. *-orum* COD. AUSTR. 21 iul. 891, 31, 23, 23.

Christus - vit. typoth., *Cbr* - BEN. VIII 1635 D 9, *-sl-* 1603 D 5, *xpistos* ORDO AMBR. 27, 22.

christycola - v. *christicola*.

chrocondonas - acc. pl. — GL. MED. 77, 13 -as, id est verrucas.

chrographum - v. **cyrographum*.

chroma - GL. CAS. 90, 566, 1, 36 -a color nomen proprium porus.

chronicae - chronici libri: HIST. ABB. CAS. 126, 1, 3 vigore et authoritate antiquarum -arum.

chronius - v. **cronius*.

chrystis - v. **chrysitis*.

chymus - *-os* GL. AA 490, 1, 6.

chyrographum - v. **cyrographum*.

chyrotheca - v. *cirotheca*.

ciatrix - v. **cicatrix*.

ciatus - v. **cyathus*.

cibarius - *-um*, subst., cibus, transl.: SEQ. IN. 40, 38, 1b hoc est -um vere reficiens.

cibes - v. **cives*.

cibitas - v. **civitas*.

cibo - transl.: GESTA NER. 8, 1, 66 (virginitas) tecum lactata est, tecum -ta.

ciborium - *-re-* EVR. test. 877, 1, 5, *-vo-* AGNELL. 324, 11. — Tegimen et umbraculum altaris (v. DUC.): ANAST. Dem. 719 A contigit incendi noctu -um.

ciceclelia - v. *cicindela*.

cicendelarius - qui cicindelas seu lampades, aliaque vasa, ad lucem ferendam in aede sacra destinata, curat (v. DUC.): ORDO BER. 16, 14 ebdomadarius subdiaconus cum septimanario -o debet prandere cum archiepiscopo.

cici - acc. pl., v. **cicer*.

cicindela - *ce-lia* GL. AA 463, 2, 13, *-ceclelia* (nom. pl.) GL. AA 462, 2, 37.

cicinnus - v. *cincinnus*.

cicinus - otis: ORIB. 19, 33 qui duras habent carnes. turtur..., -s.

ciconia - gen. *-nis* GL. CAS. 90, 575, 1, 15.

cicuma - *ce-* GL. VAT. 1469, 521, 1, 9.

cicuta - GL. VAT. 1469, 521, 1, 34 -a est quod est inter cannarum nodos.

cidar - *-da* GL. CAS. 90, 565, 2, 11.

cilia - venter (κοιλία): GL. MED. 19, 8 graece -a venter dicitur.

ciliacis - GL. MED. 19, 13 -s: est ventris solutio nimia.

cilicium - *cy-* PASSO SUS. 555, 52.

cilium - cacumen? an extrema pars?: MON. NEAP. DUC. 10 sept. 1022, 248, 3 qualiter descendit et badit da ipsa clusuria at -m de alia scapula.

cilo - v. **cibo*.

cimbrium ? - tignum aedificiis aptum? (v. DUC. 2 *cimber*): COD. VER. 21 mai. 865, 354, 18 una (hebdomas) ad prata segandum ... una ad -a quartam ad vineas faciendum.

cimeliarcha - gen. *-mi-a*: MON. NEAP. DUC. a. 932, 31, 9.

cimeterium, -iterium - v. **cymiterium*.

ciminia - pl., thesauri, vasa, donaria, ecclesiae? (v. DUC. *cimelia*): COD. PAD. febr. 853, 23, 12 libros conscriptos nec non et pallias et reliqua -a Sanctorum.

cimlea -mol(i)a - v. **cimolea*.

cinatorium - ? GL. AA 455, 2, 28 farus -um aut turris.

cincinares - acc. ?, cincinnalis (herba): GL. MED. 62, 20 alii politicon, alii tricomanes, alii veteres Aegyptii et Romani -es.

cincinnus - *cici-* GL. CAS. 90, 561, 1, 21.

cinco - v. **cnicus*.

cinctio - saeptum ?: DIPL. REG. I 288, 42 cum cinctis duabus cum consueta -is districta (cf. **cinctus*).

cinctus - *cu-* ANN. ECCL. a. 508, 80, 4.

cineoron - v. **cneoron*.

cineraceus - *ce-ci-* HIST. ABB. CAS. 310, 2, 8.

cingo - pf. *-noxere* GL. AA 445, 2, 31, infin. *-sere* inf. — Transl.: GEZO 393 D cum immodico se sponsione -sset. — Pass., cruciari: GL. MED. 21, 7 infestis doloribus -untur. — GL. CAS. 90, 565, 2, 21 -sere polum orbem facere.

cinifes - *sc-* GL. CAS. 90, 579, 1, 35, *sci-ph-* GL. VAT. 1469, 526, 1, 1, *scy-* VICT. CAP. Sch. Patr. 270, 26.

cinis - GL. CAS. 90, 565, 2, 8 -s hircum.

cinnabris - v. **cinnabaris*.

cinnabum - v. **cannabum*.

cinnamomum - epithet. Mariae Virg. SEQ. IN. 75, 74, 7 a balsamus et -m ex te fecit sibi domum Deus creans omnia.

cinnamonum, -omamum - v. **cinnamomum*.

cinta? - fort. perper. pro *cymba*: PASS. MAUR. FUND. 373, 43 in navibus suis et -is et baragis positi.

cinterium - mensurae genus: COD. VER. 9 sept. 844, 252, 9 volumus ut... dent ad pauperes... legumen -um unum.

ciprinus - v. **cyprinus*.

ciquo, -onis - cycnus: GL. AA 471, 2, 7 olores cignos idest -es.

cira - v. *cera*.

ciratici, -orum - acc. pl. ? *-is* inf. — Clerici minorum ordinum: REGTUM VOL. aug. 957, 11, 34 per consensum can. fratrum meorum seo levitas adque -is.

circa - *-cha* MORB. NOV. 349, 26. — Cum abl. ? DOC. LUC. V, 2, 10, 11: inf. — Apud: ANN. ECCL. a. 504, 44, 2, 28 hinc B. Fulgentio crevisse -a singulos auctoritatem; contra: PASS. NIC. 271, 2, 9 saeva -a Christianis judicia exerceret; pro (cf. ER. XXV 60; ALMA IX 187): CHARTAE 29 iul. 962, 117, 195 a quae (trina maiestas) semper -a nostrae imbecillitatis fragilitatem operatur; f. propter: PASS. SERAP. 500, 70 multa sustinuit -a me ancillam suam: PAUL. DIAC. Coll. 1274, 51 -a saeculi curas vanis cupiditatibus occupari.

circata - visitatio pastoralis episcopi (cf. DUC. *circatio*): DOC. LUC. V, 2, 384, 15 de tertio in tertio annos, quando -as ad consignationes faciendum de pleves in pleves vestras feceritis.

circha - v. *circa*.

circie - GL. CAS. 90, 565, 2, 9 -e radium solis.

circinum - fort. trochlea vel trochos: GL. AA 487, 2, 2 truelum diabete idest -um.

circiter - *ce-* GL. AA 445, 2, 17.

1 **circius** - ? septentriones ?: BULL. ROM. apr. 974, 274, 2 IV 12 descendit a parte occidentis... deinde a parte -ii descendendo et ascendendo pervenit in summitatem.

2 **circius** - vertigo: GL. MED. 20, 9 -m; id est vertiginem: 76, 7 qui -m, id est giros, patiuntur.

circla ? - acc. *-a* inf. — Saeptum ?: MON. NEAP. DUC. 1 febr. 944, 7, 16 in ipsa silva per vim introire aut animalia pascere, vel frascas, aut perticas aut -a tollere.

1 **circo** - v. **circum*.

2 **circo** - quaerere, *cercare*: ROMANIN 382, 3 -ndo illos. — Visitare: MEM. MOD. 14 aug. 828, 24, 17 pasto, quod pro -nda parrochia semper tertio anno nobis donetur.

circoitum - circum: SER. PRINC. LANG. 85, 14 vinea inpalata ad palos et -m bona clusa.

circonsio - v. *circumcisio*.

circuitor - qui nomine Episcopi ecclesias dioecesis visitat (v. DUC. *circatores*): ANN. ECCL. a. 528, 396, 1, 52 ne quis Episcopus aut Corepiscopus aut Visitator sive -r aut presbyter ...

circuitus - abl. *-o* DOC. LUC. V, 3, 192, 8: al. — *Per -um*, longe lateque: ANN. CAM. a. 500, 2, 19 sic sibi per -m placuit omnibus gentibus: PASS. NYMPH. 76, 6 per Africam Indiamque per -m usque ad Hierusolymam fama ista crevit.

circulatus - cinctus: AN. RAV. 398, 16 est cersonessus, id est a tribus partibus maris -a.

circulus - nom. ? *-um* inf., acc. *-us* DOC. LUC. V, 2, 159, 38, *-o* MEM. PIST. 9, 28, abl. ? *-i* CARTE PARMA a. 921, 235, 4, pl. *-a* BON. SUBD. 36, 67, pl. acc. ? *-i* CARTE PARMA 4 iun. 928, 261, 18. — Transl.: IOH. NON. 107, 32, -o fidei et caritatis: SEQ. IN. 81, 85, 1 a centrum claudit -um. — De cyclo paschali: ANN. ECCL. a. 527, 384, 32 Dionysius paschales scribens -os: VICT. CAP. fragm. 1098, 3 in -o paschali quem edidit.

circumadsisto - circumstare: CONC. AEV. CAR. 685, 13 non modica -nte turba.

circumadstans - circumstans ? AGNELL. 336, 24 pone, Domine, custodiam ori meo et hostia -ntia labiis meis (cf. Ps. 140, 3).

circumadventio - abl. ? *-em* inf. — Circumventio: PAP. DIPL. 152, 98, 12, absque ullo dolo malo aut vim -em.

circumamplector - accipere, fateri: ANN. ECCL. a. 520, 279, 12 rectas epistolas Papae Leonis -or et suscipio.

circumbdo - v. **circumdo*.

circumcingo - transl.: CONC. MER. 141, 25 Carolum regem sancta trinitas sua cum gratia -at.

circumcisio - *-runci-* vit. typoth. ACT. SILV. 519, 50, *circonsionis* vit. typoth. 519, 34. — De baptismate: PAUL. DIAC. Coll. 1291, 14 vitiis per baptismum, quod est spiritualis -o, expoliamur.

circumcisus - iudaeus: GUNZO 1292, 37 si palingenesiam quis accipere vellet, animam -i Achar corpori istius nullatenus inesse dubitaret.

circumclaustrum - locus circumclusus: GL. AA. 445, 2, 34 -a circumclusa.

circumcludo - circumscribere: ANAST. Disp. 652 D non -sit (περιώρισεν) Deus corde totam salutem.

circumclusus - subst., locus circumclusus: GL. AA 445, 2, 34 circumclaustra -a.

circumdo - *ce-* DOC. LUC. V, 2, 23, 28, *-cun-* GL. COL. 96, 28. — Protegere (cf. BLAISE): ROTH. OPIST. 12, 93 consolationis aeternae gratia -ta; *-tus* praeditus: ANN. ECCL. a. 527, 372, 36 qui -tus est potestate. — Visitare: MEM. MOD. 31 oct. 900, 4, 21 Petro pontifici concedimus licentiam -ndi ecclesiam tuam per girum suae potestatis. — *-ns*, circumpositus: CARTE MICA 5 mart. 1015, 35, 11 inter affines a totum pratem in integrum -ntes.

circumduco - transl., proponere, ostentare: ADN. COD. IUST. 219, 16 dediticia condicio sit penitus delata, quia nec in ius esse repperimus, sed vanum nomen huiusmodi libertatis -itur.

circumeo - part. praes. *-utiens* GL. AA 445, 2, 35. — De sacris locis, visere: ANN. ECCL. a. 500, 6, 2 sacra loca venerabiliter -vit. — Figur.: ANN. ECCL. a. 527, 388, 54 quo ire non poterat misso munere -bat. — De locis, circumiacere: AN. RAV. 381, 1 ecce totum mare magnum -ntes civitates circa ipsius litora positas. — Obsidione cingere: CARM. MERC. 13 urbem -uit.

circumfero - de sermone prudenti vel ambiguo: PAUL. DIAC. Coll. 1318, 51 ita prudenter suam responsionem -tulit ut illis aditum calumniae obstrueret.

circumfinitus - finitus, certis limitibus saeptus, sensu transl.: ANAST. Hippol. 670 C licet per carnem fulgere natura -am (κἂν διὰ σαρκὸς διέλαμψε φύσει πεπερασμένης).

circumfluus - GL. COL. 54, 2, 34 -us qui circum fluet idest qui circumdat.

circumfoveo - cumulare in alqm honores, dona etc.: ANN. ECCL. a. 536, 540, 29 qui omnigenis honoribus -entur: ANN. CAM. a. 858, 18, 6 eis magis augeat et -eat beneficiis: BULL. CASIN. a. 898, 38, 32 congregationem augeat et -eat beneficiis.

circumfultus - cum acc., undique fultus: AGNELL. 300, 4 -s arma bellica.

circumiacentiae - loca quae alci domino vel dominio adiacentia vel subiecta sunt: BULL. ROM. dec. 968, 263, 2 VI 34 villis, casis, aquis, cum ipsis aquarum ex utraque parte riparum verdigariis et -iis.

circumlubi - GL. CAS. 90, 565, 2, 2 -i est locus quem aqua circumluit.

circumpono - transl.: ANAST. Theod. 733 B sepes dogmaticas -re.

circumpossidens - acc. pl. *-bus* inf. — Is qui finitimas possessiones habet: MAFF. Ver. a. 774, 639, 36 terra qualiter superius legitur inter designata loca, et -bus.

circumscriptio - abl. ? *-psionem* ANN. CAM. a. 855, 15, 10.

circumscriptus - GL. MED. 6, 7 alopecia est capillorum fluor -us.

circumspectaculum - amphitheatrum: GL. AA 439, 2, 18 amphitheatrum -um.

circumvenio - praevenire: COD. VER. 8 mart. 871 ?, 241, 368, 7 timeo me ne mihi substancia -at mors et causa mea inordinatam relinquam.

circumvetio - v. **circumventio.*

circumvicinus - nom. pl. ? *-is* inf. — Finitimus: CARTE PARMA 28 dec. 980, 232, 8 servitia, quae -is opidis ceteri castellanis praesidentibus exibent.

circundo - v. *circumdo.*

circus - coetus hominum in orbem collectorum: ANN. ECCL. a. 535, 496, 51 (clerici) secundum quemdam ordinem et -um ministeria celebrent.

ciri - v. *cereus.*

ciribrum - v. **cribrum.*

cirorgia - v. **chyrurgia.*

cirosa - v. **cerussa.*

cirotheca - *chy-* ORDO BER. 8, 17.

cirubsa - *-psa* GL. MED. 65, 3.

ciruncisio - v. *circumcisio.*

cirurgia - v. **chyrurgia*.
cirupsa - v. *cirubsa*.
cirvinara - v. **cerbinaria*.
cispaticum - tributi genus (v. Duc. *cespaticum* et Nierm. *caespitaticus*) ; Bull. Casin. a. 861, 29, 32 nullus ei Ripatico, vel -o, atque Portatico quippia inquietudinis ingerat ; v. *cespitaticum*.
cispes (ce-) - *coe-* inf. — Nom. *-ite* Cod. pad. 30 ian. 954, 62, 43, acc. *-e* inf. — *Fugatio -is*, tributum quod solvebatur pro certo modo agri : Pap. dipl. 178, 11 -is iugationem memorati loci designari praecipiatis. — Sepulcrum : Ann. eccl. a. 516, 173, 22 quisquis coe-e concludit (= concludis ?) totum deflebis Avitum exue curas ; regio : An. Rav. 2, 22 variae gentes a propriis ce-bus transmetatae sunt ; peculium (cf. Barth. XV 339) : Ser. princ. lang. CLV 15 volumus ut liberi vadant pro salutis anime nostre ; qui habuerint -e cum suo -e, et qui -e non habuerint sufficiant illis libertate sua ; reditus, proventus : Doc. vogh. 2, 35 donamus tam domos cum familia quamque colonos cum omnibus ce-bus. — Stirps, genus ; Ann. Cam. a. 867, 23, 20 de -e nostro masculino. V. **cespes*.
cista - *ce-* Cecch- 28, 26.
cisterna - *gi-* inf. — Locus humilis et paludosus ubi stagnat aqua (v. Duc.) : Mon. Neap. Duc. 4 apr. 963, 92, 32 de terris cultis et non cultis et de silbis et gi-is.
cistifer - v. *cyneris*.
cistophorus - *cy-* Gl. Cas. 90, 565, 2, 13.
citadella - arx (v. Duc. *cittadella*) : Morb. Nov. 354, 48 sive in castro Novariae, sive in civitate, sive in -a.
cithara - *cy-* Gl. AA 446, 1, 24 ; 456, 1, 18. — Transl. : Agnell. 323, 41 -a autem (est) pectus humanum ; poesis : Leo Verc. Ot. 15 nostra fugit -a.
citharistria - *cy-* Gl. AA 456, 1, 19.
citharoedus - *cy-re-* Gl. Cas. 90, 570, 1, 9 : Gl. AA 459, 2, 14.
citina - v. **cisterna*.
citirus - v. *caeterus*.
1 **cito** - statim : Carte Mica 13 ian. 1000, 525, 5 -o cum amatur relinquitur. — *-ius*, cito : Paulin. exhort. 204 B 5 -ius per confessionem abluere festinemus : Agnell. 326, 25 cum noluissent eum sic -ius recipere : al. (cf. Svenn. 176).
2 **cito** - nominare, de locis : Ficker mai. 1022, 70, 1 in loco quo (= quod) -atur Pupille.
citocacium ? - *-tocotia* Gl. med. 13, 6 (cf. Alma IV 159).
citotonius - v. **cydonius*.
citra - f. *contra* : Lex rom. can. 105, 145, 1 hoc non -a voluntatem oeconomi fiat.
citreus - ad poma pertinens : Gl. Cas. 90, 565, 2, 15 -us pomerius (= pomarius).
citria - citrus ? : Gl. med. 20, 11 -a : dicta quod eius pomum ac folia cedri odorem referat.
citum - fort. acetum : Pap. dipl. 125, 8 butte de -o.
citus - de eo quod mox eveniet : Leo Verc. ep. tres 17, 17 neque neptim suam in execrandas nuptias contradant quia tali copula vestra et nostra erit [di]spersio et ipsorum qui faciunt -issima poenitudo.
civetas - v. *civitas*.
civicus - ad civem patriae caelestis pertinens : Eugipp. Vita 69, 19 -am coronam splendenti patriae providerent.
civilis - ? Cod. pad. a. 829, 12, 12 quo testamentum meum sic caũs suẽ -e nequi.
civis - abl. sing. *-em* Cod. pad. iun. 950, 59, 6, *-es* Ficker mart. 843, 18, 4. — De, sanctis (cf. Blaise) : Eugipp. Vita 5, 4 supernae patriae civis ; monachis : Ann. eccl. a. 511, 104, 8 cum congregasset -es solitudinis. V. **cives*.
civitas - *-ve-* Pap. dipl. 96, 6. — Acc. *-e* Pap. dipl. 97, 13 : al., *-bi-e* 143, 30, abl. *-em* Maff. Ver. a. 794, 642, 18, *-is* Ann. Cam. 2, 28. — Urbs episcopalis ? (v. Duc.) : Syn. Rav. 125, 25 patrimonia seu suburbana atque massae et colonitiae, necnon -es, quae contra rationem largita sunt, reddantur ; sedes, transl. : Rot. opist. 13, 184 -as fortitudinis nostrae. — De, ecclesia (cf. Blaise) : Ann. eccl. a. 511, 105, 2, *adn.* 19 quae sanctae Dei -i imminet procella ; caelo : Paul. diac. Coll. 1469, 51 gaudi ; supernae -is ; anima : Paul. diac. Coll. 1417, 54 cunctas nostrae -is portas custodiat.
civitonicus - alcis urbis incola (v. Nierm.) : Lib. diurn. 90, 4 totus clerus

cum optimatibus et militibus seu -is subscripserunt.

civorium - v. *ciborium.*

clabaca - v. **cloaca.*

clamis - v. *chlamys.*

clanguor - v. **clangor.*

clautrum - v. **claustrum.*

clavica - v. **cloaca.*

cleda - v. **calidus.*

cleris - chelys: Gl. AA 446, 1, 24 -is cithara.